

AMNESTY INTERNATIONAL

JAARVERSLAG 2022

AFDELING NEDERLAND

CONCEPT
dd 24 april 2023

AMNESTY
INTERNATIONAL

INHOUD

1 - BESTUURSVERSLAG

- Voorwoord 4
- Belangrijke resultaten 7
- Zij kwamen vrij 8
- 2022 in cijfers 10

KRIMPENDE RUIMTE VOOR MENSENRECHTENVERDEDIGERS

- Saudi-Arabië 13
- Rusland 15
- Polen en Hongarije 17

SPORT EN MENSENRECHTEN

- Qatar 22
- China 24

MENSENRECHTEN IN NEDERLAND

- Technologie en mensenrechten 27
- Gender en mensenrechten 29
- Demonstratierecht in Nederland 33
- Vooruitblik naar 2023 35

ONZE WERKWIJZE

- Amnesty onderzoekt 39
- Amnesty lobbyt 40
- Amnesty voert actie 43
- Amnesty licht voor 48
- Amnesty werkt samen 55
- Amnesty werft fondsen 57

STRATEGIE EN BELEID

- Strategie 62
- Impact van ons werk 62
 - Internationale Strategische Doelen 2022-2030 63

DE ORGANISATIE

- Internationale beweging 66
- Amnesty Nederland 68
 - De Ledenraad van Amnesty Nederland 68
 - Het Bestuur van Amnesty Nederland 69
 - Inhoudelijke reflectie van het Bestuur 71
 - Directie en managementteam 73
 - Onze medewerkers 74
 - Klachten uit het Nederlands publiek 77
 - Mvo-beleid 79
 - Privacy 79
 - Integriteit 80
 - Risicomanagement 80

FINANCIEEL VERSLAG

- Inleiding 83
- Resultaat 2022 83
- Inkomsten 84
- Bestedingen 89
- Resultaatverdeling 94
- Financiële vooruitblik 95
- Update 2023 96

2 - JAARREKENING 2022 97

3 - OVERIGE GEGEVENS 151

BESTUURS VERSLAG

1

VOORWOORD

Frank Heemskerck

Dagmar Oudshoorn

© AI

In dit jaarverslag staan de belangrijkste activiteiten in 2022 en de behaalde resultaten. Die resultaten waren niet mogelijk geweest zonder de grote betrokkenheid van onze leden en donateurs, de vele enthousiaste vrijwilligers, samenwerkingspartners en onze medewerkers. Wij willen namens het gehele Bestuur, Directie en managementteam iedereen daar zeer hartelijk voor bedanken.

In de vroege ochtend van 24 februari 2022 vielen Russische troepen Oekraïne binnen. Omdat dit niet uit zelfverdediging gebeurde, kwalificeert Amnesty International dit als een daad van agressie. Zeer kort na de aanval startte Amnesty met onderzoek om bewijzen te verzamelen van mogelijke oorlogsmisdrijven, en de internationale organisatie publiceerde daar inmiddels verschillende rapporten over.

We bleven en blijven ook aandacht schenken aan de mensenrechtensituatie in Rusland zelf, waar de onderdrukking werd opgevoerd, onder meer door berichtgeving over de misdrijven van het Russische leger te censureren, protesten van anti-oorlogsdemonstranten met geweld neer te slaan en demonstranten gevangen te zetten.

De Olympische en Paralympische Winterspelen in China en het wereldkampioenschap voetbal in Qatar hebben wij gebruikt om het thema sport & mensenrechten nog hoger op de kaart te zetten. De campagne voor uitgebuite arbeidsmigranten in Qatar kreeg veel media-aandacht en Amnesty's standpunt over de situatie van arbeidsmigranten werd in vrijwel alle berichtgeving over het WK meegenomen.

Amnesty Nederland bracht dit jaar twee belangrijke rapporten uit. We deden onderzoek op Curaçao, waar we in kaart brachten wat de overheid had gedaan met de aanbevelingen uit ons rapport uit 2021, over de schrijnende situatie van Venezolaanse irreguliere migranten op het eiland. Hoewel de Curaçaose overheid, mede op advies van Amnesty, het detentiecentrum voor migranten sloot, spreekt de titel van het rapport helaas voor zichzelf: *Curaçao: weinig verbetering in de bescherming van Venezolanen*.

In het rapport *Demonstratierecht onder druk. Regels en praktijk in Nederland* moeten beter concludeert Amnesty dat de Nederlandse overheid tekortschiet in het waarborgen van het demonstratierecht. Demonstraties worden te vaak primair gezien als risico voor de openbare orde, niet als de uitoefening van een mensenrecht. Dit leidt veelal tot onnodige voorschriften en regels, of demonstraties mogen helemaal niet doorgaan. Daarmee staat het demonstratierecht onder druk. Amnesty roept de wetgever, landelijke en lokale overheden, de politie en het Openbaar Ministerie op de regels en praktijk in lijn te brengen met de mensenrechten en doet daarvoor in het rapport concrete aanbevelingen.

Het demonstratierecht was ook het thema van Write for Rights, de grootste schrijfactie ter wereld, die in december 2022 in ons land voor de tiende keer werd georganiseerd. Met vele leden en vrijwilligers stuurden we weer honderdduizenden kaartjes naar mensenrechtenverdedigers die onterecht gevangenzitten, om hen een hart onder de riem te steken. En honderdduizenden brieven naar ministers en presidenten, om hun te vragen een einde te maken aan onrecht. En dat werkt! Discriminatie stopt, daders worden berecht, mensen komen vrij. Zo kwamen we tijdens Write for Rights 2021 in actie voor Bernardo Caal Xol uit Guatemala, die was opgesloten omdat hij zich had ingezet om de heilige rivier van de Qeqchi' Maya's te beschermen. Vorig jaar kwam hij vervroegd vrij. Over de 30 duizend kaarten en brieven die hij ontving zei Bernardo: 'Deze kaarten zullen nooit meer verdwijnen. Dit inspireert mij nog meer om door te blijven gaan met vechten en me te blijven uitspreken.'

Verhalen zoals dat van Bernardo inspireren ons óók enorm om door te blijven gaan, te vechten en ons uit te spreken. Dat kunnen we doen dankzij de steun van al die leden, donateurs, vrijwilligers, samenwerkingspartners en medewerkers. Die onontbeerlijke steun maakt het mogelijk dat we ook in 2023 weer ons uiterste best zullen doen om mensenrechtenschendingen te voorkomen en tegen te gaan.

Frank Heemskerk - voorzitter Amnesty Nederland
Dagmar Oudshoorn – directeur Amnesty Nederland

SAMENVATTING

DOELSTELLING, STRATEGIE EN WERKWIJZE AMNESTY NEDERLAND

DOELSTELLING

Amnesty International streeft naar een wereld waarin iedereen alle internationaal erkende mensenrechten geniet, met aandacht voor onder meer:

- Vrijheid van meningsuiting en non-discriminatie;
- Mensenrechten van migranten en vluchtelingen;
- Bescherming tegen politiek geweld en vervolging;
- Economische, sociale en culturele rechten.

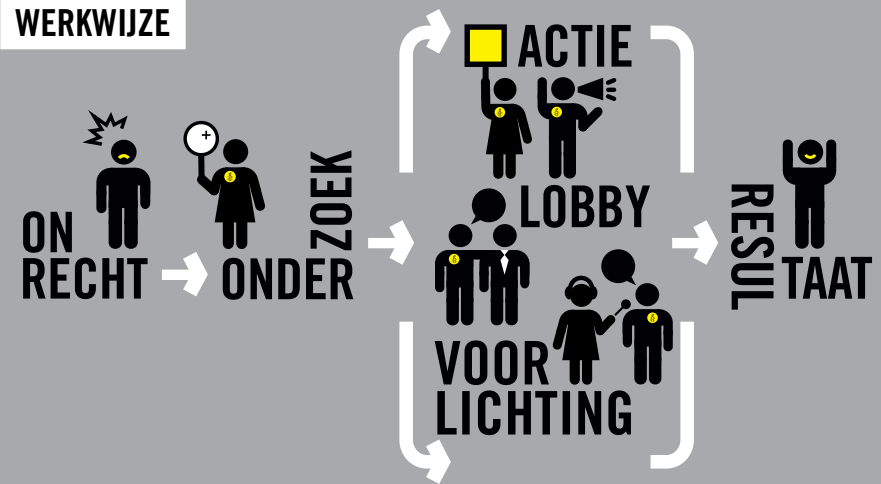
Amnesty Nederland kiest voor een agenda waarin vrijheid van meningsuiting, van vereniging en vergadering alsmede andere rechten uit het Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten centraal staan.

STRATEGIE

Om dat te bereiken zetten wij ons in voor:

- Wetgeving die, en beleid dat, mensenrechten erkent en vastlegt, en autoriteiten die naleving ervan waarborgen;
- Onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek naar mensenrechtenschendingen, en vervolging van daders;
- Draagvlak en publieke steun voor mensenrechten, en solidariteit met mensenrechtenverdedigers;
- Mensen die in staat zijn van hun rechten te genieten en ze op te eisen.

WERKWIJZE

ONZE INHOUDELIJKE AGENDA IN 2022

- Mensenrechtenverdedigers en de krimpende ruimte om hun werk te doen – China / Rusland / Saudi-Arabië / Polen en Hongarije
- Sport, bedrijven en mensenrechten – Qatar / China
- Mensenrechten in Nederland – Technologie / Seksueel geweld / Etnisch profileren / Vluchtelingen

BELANGRIJKE RESULTATEN

DEMONSTRATIERECHT ONDER DRUK

Amnesty publiceerde het rapport [Demonstratierecht onder druk](#) en riep landelijke en lokale overheden op om de regels en de praktijk in lijn te brengen met de mensenrechten. In een aantal steden gingen lokale campagneteams met gemeenten in gesprek. Zij riepen hen op om het [Manifest Demonstratierecht](#) te ondertekenen. Met teams van waarnemers keken we hoe demonstraties verliepen. Op 21 november waren we erbij toen relschoppers een anti-Zwarte Piet-demonstratie bij een Sinterklaasoptocht in Staphorst probeerden te verhinderen. Met blokkades werden de demonstranten en Amnesty-waarnemers buiten het dorp gehouden. De Amnesty-waarnemers werden ongeveer een half uur lang ingesloten en bedreigd door vele tientallen geweldplegers. Amnesty heeft aangifte gedaan.

'QATAR' OP DE KAART GEZET

In Qatar werden de rechten van arbeidsmigranten bij de organisatie van het WK voetbal grootschalig geschonden. Gewetenloze werkgevers maakten straffeloos misbruik van hen. Arbeidsmigranten hadden onder meer te maken met extreem lange werkdagen en achterstallig loon of kregen helemaal niets uitbetaald. Onze campagne over hun situatie kreeg bijzonder veel media-aandacht en Amnesty's standpunt werd in vrijwel alle berichtgeving over het WK meegenomen. Ook konden we ons verhaal kwijt in documentaires, podcasts, Studio Sport en talkshows en briefden we de hele WK-staf van de NOS. Het zorgde ervoor dat het onderwerp onder een breed publiek ging leven.

VENEZOLAANSE VLUCHTELINGEN OP CURAÇAO

In januari 2022 besloot de staatssecretaris van Koninkrijksrelaties om de steun aan de vreemdelingenbewaring op Curaçao te bevriezen. Dit naar aanleiding van het Amnesty-rapport [Nog steeds niet veilig: Venezolanen krijgen geen bescherming op Curaçao](#). In maart bezochten directeur Dagmar Oudshoorn en onderzoeker Yara Boff Tonella Aruba en Curaçao en inspecteerden op het laatstgenoemde eiland de vreemdelingenbarakken – het detentiecentrum waar voornamelijk Venezolaanse irreguliere migranten worden vastgehouden. De Curaçaose overheid sloot de barakken eind mei, mede op basis van het Amnesty-rapport. In oktober bezocht een Amnesty Nederland-delegatie opnieuw Aruba en Curaçao, onder meer om onderzoek te doen naar de vluchtelingensituatie op Aruba.

SEKSUEEL GEWELD IN HET HOGER ONDERWIJS

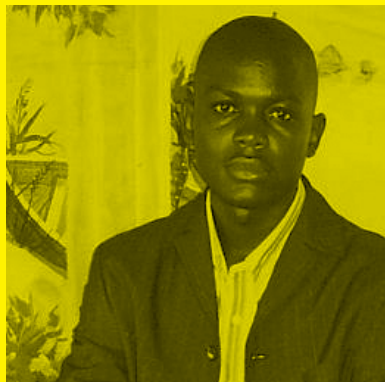
11 procent van de vrouwelijke en 1 procent van de mannelijke studenten maakt tijdens de studententijd seksuele penetratie mee waarmee zij niet hebben ingestemd. Samen met studenten stelde Amnesty een [manifest](#) op waarmee instellingen zich eraan committeren een veilige omgeving te creëren voor hun studenten en medewerkers. In het manifest staan stappen die hogeronderwijsinstellingen moeten zetten om seksueel geweld tegen te gaan. Er staan specifieke verbeterpunten in op het gebied van preventie, ondersteuning en procedures. Honderden activisten vroegen hun onderwijsinstelling verantwoordelijkheid te nemen en het manifest te ondertekenen. In het najaar van 2022 hadden 22 instellingen het manifest al ondertekend en dat aantal groeit nog steeds.

ZIJ KWAMEN VRIJ

ELZBIETA, ANNA EN JOANNA

In januari werd het beroep tegen de vrijspraak van drie Poolse activisten door de Poolse rechtbank afgewezen. [Elzbieta, Anna en Joanna](#) waren aangeklaagd voor 'het beledigen van religieuze opvattingen' omdat ze posters hadden verspreid van Maria met een halo in de kleuren van de lhbti-vlag. In 2021 werden de vrouwen al vrijgesproken, maar de openbaar aanklager ging daartegen in beroep.

KAMEROENSE STUDENTEN

In Kameroen kwamen [Fomusoh Ivo Feh, Afuh Nivelle Nfor en Azah Levis Gob](#) vervroegd vrij. Ze hadden 10 jaar cel kregen voor een grap over de gewapende groepering Boko Haram. Tijdens Amnesty's wereldwijde schrijfactie Write for Rights in 2016 schreven meer dan 300.000 mensen naar president Paul Biya van Kameroen om hem te vragen om de drie studenten vrij te laten.

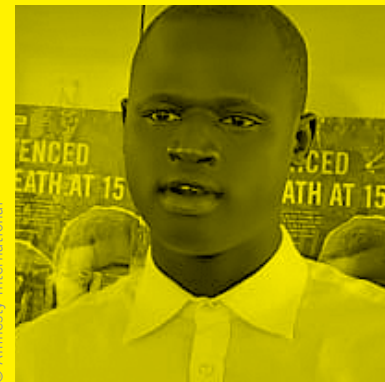
ATENA DAEMI

De Iraanse mensenrechtenverdediger [Atena Daemi](#) kwam na 5 jaar cel vervroegd vrij. Ze voerde onder meer actie tegen de doodstraf en kwam op voor de rechten van vrouwen en kinderen. Op Facebook en Twitter bekritiseerde ze de executies in haar land en ze bezocht bijeenkomsten met familieleden van terdoodveroordeelden.

BERNARDO CAAL XOL

[Bernardo Caal Xol](#) uit Guatemala zat 4 jaar onrecht gevangen, omdat hij geweldloos de heilige rivier van de Qeqchi Maya's beschermdde. In maart kwam hij vrij en hoewel dat op zich geweldig nieuws is, blijft zijn veroordeling staan, terwijl hij niets verkeerd heeft gedaan. De autoriteiten blijven zijn werk voor de mensenrechten en het milieu dus als misdrijf zien. *'Toen ik ten onrechte gevangengezet was, gaven jullie me veel hoop. En nu ben ik vrij!'*, zei hij na zijn vervroegde vrijlating.

MAGAI MATIOP NGONG

Op 22 maart kwam in Zuid-Sudan [Magai Matiop Ngong](#) vrij. Hij werd in 2017 veroordeeld voor moord op zijn neef. Tijdens zijn rechtszaak probeerde hij uit te leggen dat het niet om moord ging, maar om een ongeluk. Een afgeketst waarschuwingsschot had zijn neef dodelijk gemaakt. Tijdens Amnesty's wereldwijde schrijfactie Write for Rights kwamen in 2019 meer dan 765.000 mensen voor Magai Matiop Ngong in actie.

Amnesty voerde in 2022 naast schrijf- en e-mailacties ook 212 spoedacties. In de meeste gevallen kwamen we in actie omdat het recht op vrije meningsuiting werd geschonden. Veel mensen die vrijkwamen bedankten Amnesty voor haar inzet.

ZIJ KWAMEN VRIJ

© Sara Hashash

**MURTAJA
QUREIRIS**

De jongste politieke gevangene van Saudi-Arabië, [Murtaja Qureiris](#), werd uit de gevangenis ontslagen. Qureiris deed in 2011 mee aan een demonstratie. Hij was toen 10 jaar oud en riep: 'Het volk wil mensenrechten!'. Drie jaar later werd hij gearresteerd, gemarteld en ter dood veroordeeld. In 2020 werd die straf omgezet naar 12 jaar cel.

© Private

**IBRAHIM
EZZ EL-DIN**

In Egypte werd op 26 april mensenrechtenverdediger [Ibrahim Ezz el-Din](#) vrijgelaten. Hij was onderzoeker bij de Egyptische Commissie voor Rechten en Vrijheden en zat 34 maanden in willekeurige detentie. In 2019 werd tijdens de schrijfactie Write for Rights wereldwijd voor zijn vrijlating geschreven. Ezz el-Din: 'Ik wil iedereen bedanken die bijdroeg aan de campagne en mij binnen en buiten Egypte verdedigde. Ik dank vooral Amnesty International en al haar medewerkers en leden: jullie waren de zonnestralen in het pikdonker'.

© Private

**MOHAMED
IMRAN**

De Sri Lankaanse student [Mohamed Imaam Mohamed Imran](#) werd na 3 jaar vrijgelaten. Hij zat vast op grond van de omstreden anti-terrorismewet PTA. Hij was nergens voor aangeklaagd, maar werd gearresteerd op verdenking van onder meer 'verband met of betrokkenheid bij onwettige activiteiten' en van 'hulp aan zelfmoordterroristen'. Het bewijs hiervoor is nooit geleverd. Amnesty International voerde actie voor Imrans vrijlating.

© Private

**YULIA
TSVETKOVA**

In Rusland bekrachtigde op 22 november een rechtbank de vrijspraak van de feministische kunstenaar [Yulia Tsvetkova](#). Ze werd beschuldigd van het 'verspreiden van pornografisch materiaal'. Dat gebeurde na het maken van tekeningen van het vrouwelijk geslachtsdeel. Tsvetkova had 3 jaar lang te maken met huisarrest, reisbeperkingen, boetes en represailles, simpelweg omdat ze haar recht op vrijheid van meningsuiting uitoefende. Ook stond ze op de beruchte lijst van 'buitenlandse agenten'.

© Private

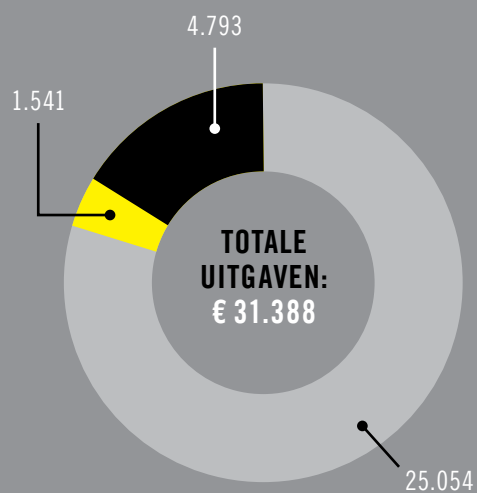
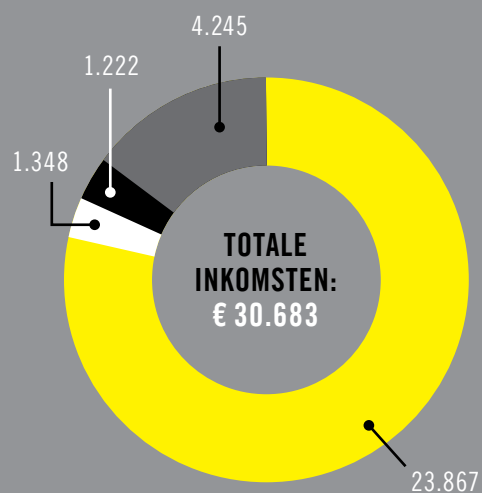
**EDMUND
'GIGGS' WAN**

In Hongkong kwam op 18 november 2022 radiopresentator en politiek commentator [Edmund Wan](#) weer op vrije voeten, nadat hij op 7 oktober tot 32 maanden gevangenisstraf was veroordeeld wegens 'opruiming' en 'witwassen'. Maar hij gaf in zijn radioprogramma alleen maar zijn mening over de regeringen van Hongkong en China. Ook organiseerde hij een inzamelingsactie voor jongeren in Taiwan. Wan, beter bekend als 'Giggs', zat voorafgaand aan zijn veroordeling meer dan 19 maanden vast.

2022 IN CIJFERS (1)

INKOMSTEN & UITGAVEN 2022

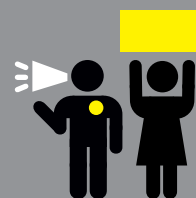
(x € 1000)

- Bijdragen van particulieren
- Andere inkomsten
- Subsidie BuZa
- Nationale Postcode Loterij

- Besteding aan de doelstelling
- Beheer & administratie
- Werving baten

ACHTERBAN & LEDEN

Achterban: **433.394** (2021: 430.968) ↑

Leden: **260.769** (2021: 262.631) ↓

Nieuw geworven leden: **20.356** (2021: 25.185) ↓

Uitstroom leden: **22.218** (2021: 17.343) ↑

Gemiddelde bijdrage leden: **€ 68** (2021: € 66) ↑

Regionale en flexvrijwilligers: **4.268** (2021: 3.910) ↑

Vrijwillige collectanten: **10.272** (2021: 4.535) ↑

Groepen: **191** (2021: 202) ↓

2022 IN CIJFERS ⁽²⁾

FORMATIE EN VRIJWILLIGERS

Formatie: **115,9 FTE** (2021: 103,4) ↑

Vrijwilligers (inclusief bestuur en stagiairs): **11,94 FTE** (2021: 13,38) ↓

(SOCIALE) MEDIA

Genoemd in landelijke dagbladen: **1.450** (2021: 1.099) ↑

Genoemd in alle media: **8.320** (2021: 7.032) ↑

Unieke bezoekers Amnesty-sites: **2.679.964** (2021: 2.635.336) ↑

Facebookvolgers: **180.962** (2021: 181.021) ↓

Twittervolgers: **28.505** (2021: 27.163) ↑

Instagramvolgers: **57.472** (2021: 51.361) ↑

Youtubevolgers: **8.388** (2021: 5.962) ↑

MENSENRECHTENEDUCATIE

Aantal leerlingen dat les kreeg over mensenrechten:

84.422 (2021: 87.300) ↓

Aantal deelnemers Masterclasses: **904** (2021: 709) ↑

Aantal Masterclasses: **16** (2021: 14) ↑

Beoordeling Masterclasses: **8,5** (2021: 8,5) ↑

Aantal deelnemers Human Rights Talk: **1.208** (2021: 1.005) ↑

Aantal Human Rights Talks: **160** (2021: 98) ↑↑

WRITE FOR RIGHTS

Aantal brieven in Nederland : **>360.000** (2021: 407.400) ↓

Aantal deelnemende scholieren : **57.500** (2021: 44.920) ↑↑

KRIMPENDE RUIMTE VOOR MENSENRECHTENVERDEDIGERS

SAUDI-ARABIË

PROBLEEM

In Saudi-Arabië neemt de onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering toe. Tegelijk worden bedrijven door de Nederlandse overheid gestimuleerd om zaken te doen met dit land.

DOEL

Mensenrechtenverdedigers worden vrijgelaten en hun reisverboden worden opgeheven. Activisten communiceren beter met hun lokale achterban. Hervormingen rond arbeidsrechten. Strengere voorwaarden aan steun voor Nederlandse bedrijven met activiteiten in Saudi-Arabië.

ACTIVITEITEN

- Actie voor het opheffen van het reisverbod dat Raif Badawi kreeg opgelegd na zijn vrijlating.
- Nieuwe afleveringen van de Great Saudi Podcast over het recht op politieke participatie.
- Actie voor de vrijlating van activisten rond de jaarlijkse Nationale Dag-receptie van de Saudische ambassade.
- Onderzoek naar de rol van de Nederlandse overheid bij het stimuleren van het Nederlandse bedrijfsleven in onder andere Saudi-Arabië.

RESULTATEN & !!IMPACT

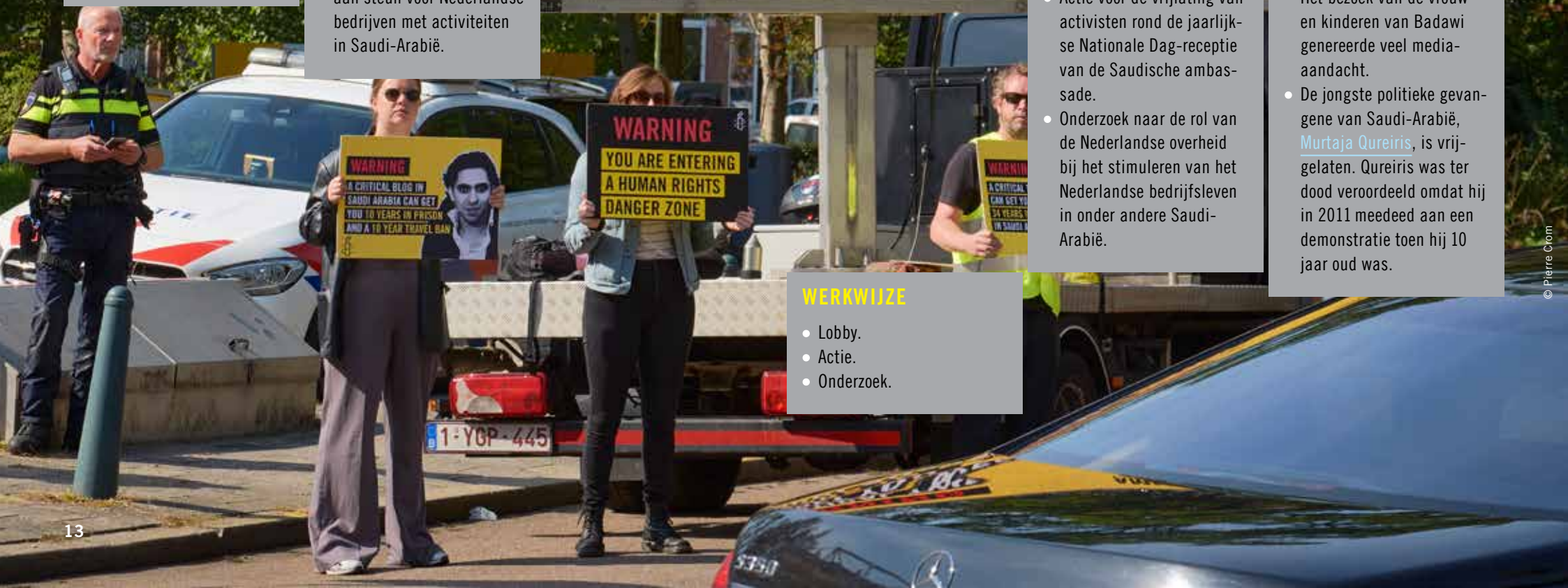
- Campagne om aandacht te vragen voor de reisverboden voor activisten na hun gevangenisstraf. Een petitie hierover, waarbij de focus lag op de zaak van [Raif Badawi](#), kreeg 44.000 handtekeningen. Het bezoek van de vrouw en kinderen van Badawi genereerde veel media-aandacht.
- De jongste politieke gevangene van Saudi-Arabië, [Murtaja Qureiris](#), is vrijgelaten. Qureiris was ter dood veroordeeld omdat hij in 2011 meedeed aan een demonstratie toen hij 10 jaar oud was.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Actie.
- Onderzoek.

WARNING
A CRITICAL TWEET
CAN GET YOU
34 YEARS IN PRISON
IN SAUDI ARABIA

AMNESTY
INTERNATIONAL

TOENEMENDE REPRESSIE EN TOENEMENDE HANDEL

De oorlog in Oekraïne heeft impact op de geopolitieke verhoudingen en versterkte de internationale positie van Saudi-Arabië door de hoge olieprijs. De Saudische kroonprins bezocht voor het eerst sinds de moord op journalist Khashoggi de EU en ontving verschillende Westerse leiders, onder wie de Britse premier Johnson en de Amerikaanse president Biden. Dit lijkt de autoriteiten te bevestigen in het idee dat zij ongestraft de onderdrukking kunnen opvoeren. Zo werden in augustus twee vrouwen veroordeeld tot respectievelijk 34 en 45 jaar gevangenisstraf voor [\(re\)tweets over vrouwenrechten](#) en gevangen activisten. Niet eerder werden er zulke hoge straffen gegeven voor aanklachten met betrekking tot de vrijheid van meningsuiting. Deze ontwikkelingen staan in groot contrast met de retoriek van de autoriteiten de afgelopen jaren over hervormingen en vrouwenrechten.

De toegenomen onderdrukking krijgt niet de duidelijke kritische publieke reactie van Nederland (of de EU) die vereist is. Integendeel, de economische banden met het land worden juist aangehaald. Ook in het nieuwe handelsbeleid van minister Schreinemacher is Saudi-Arabië (samen met China) aangemerkt als focusland. Des te belangrijker is het onderzoek dat we doen naar de rol van de Nederlandse overheid in het stimuleren van handel in onderdrukkende landen als Saudi-Arabië en China (en in het verleden ook Rusland) en de aandacht die internationaal maatschappelijk ondernemen hierbij krijgt. Ook onderzoeken we in hoeverre Nederlandse bedrijven zich in deze landen houden aan hun verantwoordelijkheid om mensenrechtenrisico's in kaart te brengen en adresseren (due diligence), en op welke manier de onderdrukking van vrijheid van meningsuiting, vereniging en vergadering van invloed is op de uitvoering van effectieve *due diligence*. We verwachten het onderzoek begin 2023 uit te brengen.

Actie voor vrijlating van gevangengezette activisten in Saudi-Arabië op 22 september tijdens de nationale Saudische feestdag.

© Amnesty International

ONTWIKKELINGEN

De Saudische blogger Raif Badawi werd in maart vrijgelaten nadat hij zijn straf van 10 jaar cel had uitgezeten. Amnesty Nederland voerde jarenlang actie voor zijn vrijlating. Hij mag nu echter nog 10 jaar lang het land niet verlaten omdat hij een reisverbod heeft.

Verscheidene westerse landen haalden dit jaar de banden aan met Saudi-Arabië, als gevolg van de veranderende geopolitieke verhoudingen na de Russische invasie van Oekraïne. Het resultaat van de versterkte positie van Saudi-Arabië is een duidelijke toename van de onderdrukking.

RUSLAND

PROBLEEM

Russische mensenrechtenverdedigers en activisten worden sinds de groot-schalige Russische invasie van Oekraïne nog meer bedreigd, vervolgd en gevangengezet. Een groot deel heeft Rusland moeten ontvluchten.

DOEL

Russische mensenrechtenverdedigers binnen en buiten Rusland kunnen hun werk zo veilig mogelijk voortzetten. Ze krijgen bijvoorbeeld visa voor zichzelf en hun familieleden en hulp bij (tijdelijke) hervestiging in derde landen.

WERKWIJZE

- Lobby in Nederland en de Europese Unie.
- Noodhulpverlening.
- Mediawerk.

ACTIVITEITEN

- Noodhulp aan mensenrechtenverdedigers.
- Faciliteren van contacten tussen de mensenrechtenverdedigers en andere stakeholders.
- Informeren van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, en stellen van Kamervragen.
- Acties voor de vrijlating van mensenrechtenverdedigers.
- Informatieverstrekking over het recht op asiel voor dienstweigeraars.
- Lobby voor de instelling van een speciale VN-rapporteur inzake Rusland.

RESULTATEN & !!IMPACT

- !! Yulia Tsvetkova werd vrijgesproken van het ‘verspreiden van pornografisch materiaal’.
- !! Opbouw van een nieuw netwerk van mensenrechtenverdedigers, activisten en diplomaten buiten Rusland.
- !! Visa en andere noodhulp aan individuele mensenrechtenverdedigers.
- Dankzij bijdragen van onder meer Amnesty hebben de Nederlandse politiek en de EU een duidelijk en evenwichtig beeld van de situatie van Russische mensenrechtenverdedigers binnen en buiten Rusland.
- De VN heeft inmiddels besloten tot de benoeming van een speciale VN-rapporteur inzake Rusland.
- Mensenrechtenverdedigers en anti-oorlogsactivisten in Rusland voelen zich gesteund door solidariteitsacties.

RUSLAND VOERT DE REPRESSIE OP

Op 24 februari 2022 viel Rusland buurland Oekraïne binnen. Ook binnen Rusland zelf had de oorlog grote gevolgen. De repressie werd opgevoerd door berichtgeving over de misdrijven van het Russisch leger te censureren en protesten van anti-oorlogsdemonstranten met geweld neer te slaan. De vervolging van mensenrechtenverdedigers, journalisten en activisten nam sterk toe, zowel in omvang als mate van onderdrukking.

De autoriteiten begonnen direct na de invasie een groot-schalige desinformatiecampagne waarbij onder meer de term 'oorlog' in de ban werd gedaan en [nieuwe wetgeving](#) werd ingevoerd. Dit criminaliseert in feite elke berichtgeving over de oorlog die afwijkt van het officiële nieuws. Onafhankelijke media en sociale media werden geblokkeerd of zelfs als 'extremistisch' bestempeld.

Van staatswege werd een [heksenjacht](#) gevoerd om iedereen die tegen de oorlog is aan te pakken. Het strafrechtstelsel werd daarbij ingezet als wapen. Wetten die eigenlijk over smaad, fraude of beschuldigingen van 'terrorisme' gaan, werden misbruikt om deze groep aan te pakken. Meer dan 4.500 mensen werden sindsdien aangeklaagd op grond van de wet die 'het in diskrediet brengen van het Russische leger' strafbaar stelt.

Daarnaast werden de meest beruchte anti-ngo-wetten zoals de 'Buitenlandse Agentenwet' en de wet op de 'ongewenste organisaties' verder uitgebreid om zowel organisaties als individuele mensenrechtenverdedigers, onder wie ook advocaten, het werk onmogelijk te maken.

De toegenomen onderdrukking droeg bij aan een uitstroom van Russische mensenrechtenverdedigers en activisten naar onder andere de EU en landen als Armenië, Georgië en Turkije. Tegelijkertijd zijn er binnen Rusland ook nieuwe (maar kleine) *grassroots*-bewegingen opgekomen, die onder meer juridische hulp bieden aan vervolgte activisten en dienstweigeraars.

Russische mensenrechtenverdedigers en activisten worden sinds de Russische invasie van Oekraïne nog meer bedreigd, vervolgd en gevangengezet.

© Getty Images

In juni werd gewetensgevangene [Aleksei Navalny](#) overgebracht naar een gevangenis met een streng regime.

ONTWIKKELINGEN

In april werd kunstenares en muzikant [Aleksandra Skochilenko](#) opgepakt en later aangeklaagd voor het 'in diskrediet brengen van het Russische leger'.

Ook in april sloten de Russische autoriteiten het kantoor van Amnesty International en andere internationale ngo's.

In juni werd gewetensgevangene [Aleksei Navalny](#) overgebracht naar een gevangenis met een streng regime.

In september werden meer dan [1.300 demonstranten opgepakt](#) die protesteerden tegen de afgekondigde mobilisatie.

In oktober nam de VN-Mensenrechtenraad een historische resolutie aan om een speciale rapporteur te benoemen die zich gaat bezighouden met de mensenrechtensituatie in Rusland.

POLEN EN HONGARIJE

A large yellow banner with the word 'FREEDOM' in bold black letters is stretched across a city square at night. The banner also features the Amnesty International logo. People are visible around the banner, and a building with a red neon sign is on the right.

PROBLEEM

In Polen en Hongarije ligt de rechtsstaat onder vuur. In Polen is de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht niet meer gewaarborgd, en in Hongarije staan de meeste media onder controle van de regering. Ook in Servië krijgen ngo's steeds minder speelruimte.

DOEL

Amnesty versterkt haar partners in Polen en Hongarije door methoden aan te bieden en kennis te delen over onderwerpen die relevant zijn voor het werk in deze landen.

WERKVORMEN

- Actie.
- Lobby.
- Voorlichting.
- Onderzoek.
- Workshops.

ACTIVITEITEN

- Workshops in Hongarije om een netwerk van ngo's te helpen efficiënter te communiceren, door een andere benadering te laten zien waarop je mensenrechten over het voetlicht kunt brengen.
- Ondersteuning van Pools onderzoek naar de intimidatie van lhbt+-activisten en de beperking van hun recht op vreedzame vergadering.
- Aanpassing van de methodologie van de mensenrechtendialoog aan de Poolse context.

RESULTATEN & !!IMPACT

- !! In Hongarije droegen onze workshops bij aan een groot succes voor de mensenrechten: een referendum rond de inperking van lhbt+-rechten werd gewonnen, mede dankzij een nieuwe strategische communicatieaanpak.
- !! In Polen werden met de methode van de mensenrechtendialoog meer dan 40 mensen opgeleid om in heel het land evenementen te organiseren om het bereik van Amnesty Polen te vergroten.

SUCCESVOLLE CAMPAGNE IN HONGARIJE

In **Hongarije** steunden we een [succesvolle campagne](#) tegen een transfoob en homofob referendum dat tegelijk met de algemene verkiezingen werd gehouden. Twaalf ngo's namen deel aan een mobilisatiecampagne om genoeg mensen te bewegen de grievende vragen, die homoseksualiteit en pedofilie gelijkstelden, ongeldig te verklaren. We hanteerden een nieuwe aanpak, gebaseerd op een wetenschappelijke analyse over de houding van het publiek en het tonen van een progressieve visie. Daarmee spraken we tot de harten van mensen en mobiliseerden hen in de strijd tegen hatelijk populisme.

In **Servië** onderzochten we de behoeften van ngo's en zagen we dat de shrinking space voor hen een groot probleem is. Nadat we een netwerk van 20 ngo's hadden opgebouwd, verzamelden we bewijzen voor het feit dat ze te maken hebben met lastercampagnes en geen toegang meer hebben tot de media. Ze hebben meer steun nodig van de Europese lobby om hun stem te versterken bij Europese beleidsmakers, zodat ze de Servische situatie op het gebied van mensenrechten en mensenrechtenverdedigers beter over het voetlicht kunnen brengen. We organiseerden een EU-lobbyworkshop over richtsnoeren voor mensenrechtenverdedigers en richtten ons op strategische communicatie met een op waarden gebaseerde aanpak, vergelijkbaar met ons programma in Hongarije.

Op 10 december, de Dag van de Rechten van de Mens, ontvouwden deelnemers aan Amnesty's wereldwijde schrijfactie Write for Rights in Polen een enorm spandoek met de tekst 'vrijheid'.

© Mijlan Lakić

In Servië worden maatschappelijke organisaties steeds meer beperkt door de krimpende ruimte voor mensenrechtenverdedigers.

ONTWIKKELINGEN

Hongarije: de belangrijkste internationale ontwikkeling is dat de Europese Commissie het verband heeft gelegd tussen de ondermijning van de rechtsstaat en de EU-financiering; Hongarije kan miljoenen euro's verliezen omdat het de rechtsstaat niet respecteert. Ondanks de succesvolle campagne tegen het homofobe en transfobe referendum in april 2022 blijft de regering transgenders stigmatiseren.

Polen: de agressie tegen Oekraïne heeft het mensenrechtenlandschap in Polen veranderd en er is veel aandacht voor de vier miljoen Oekraïense vluchtelingen in het land. Maar de onderdrukking van vrouwen, de onrechtmatige vervolging van kritische onafhankelijke rechters en de intimidatie van lhbt+-mensenrechtenverdedigers gaat door.

BRIAN CASTNER

‘WE WERKEN VOLLEDIG ONAFHANKELIJK’

Brian Castner is senior crisis-onderzoeker en wapenspecialist bij Amnesty’s Crisis Response Team. Hij werkte voorheen bij de explosievenopruimingsdienst van de luchtmacht van de Verenigde Staten. Brian deed na de Russische inval onderzoek in Oekraïne en legt uit wat zijn werk inhoudt.

‘Ik ben een bommenexpert, geen enkele andere mensenrechtenorganisatie heeft zo’n expert in huis. Mijn hoofdtaak is om naar gebieden te gaan waar aanvallen zijn geweest. Daar zoek ik uit welke wapens werden gebruikt en hoeveel mensen werden gedood.’

Al ruim voor de Russische inval in Oekraïne monitorde we de situatie van afstand. En na de inval was ons onderzoek in eerste instantie ook nog op afstand. Want als ik wordt beschoten, kan ik mijn werk niet doen. Als een journalist aan het front een aanval meemaakt is het een verhaal, als ik daar sta en er is een aanval kan ik mijn werk niet doen, want ik moet mensen interviewen en heel specifieke vragen stellen om heel gedetailleerde informatie te verzamelen, dat zijn urenlange interviews. Veel zaken konden we goed van afstand bestuderen, zoals een aanval met clusterprojectielen op een school. We beschikten over videobeelden en beelden van sociale media en we legden contact met mensen ter plekke.’

Onderzoek in Oekraïne

‘Begin maart, zo’n anderhalve week na de start van de invasie, ging ik met twee collega’s naar Oekraïne. Dat vergt wel een goede voorbereiding. Naast de drie Amnesty-onderzoekers huurden we ook een Oekraïense contactpersoon in die tevens onze fotograaf was. Daarnaast hadden we verschillende tolken en chauffeurs, zodat er 24 uur per dag iemand beschikbaar was. Verder hebben we veel materialen zoals helmen en andere uitrusting om ons te beschermen, trauma-kits, middelen om per satelliet te communiceren, pre-paid telefoons en ik heb altijd een paar drukverbanden bij me.’

‘We werkten vanuit Lviv. Eerst zochten we mensen in de schuilkelders die ons konden informeren, en plekken waar we bewijzen konden zoeken. Ik sprak een man die in Charkov gewond was geraakt door clustermunities. Hij had de munitie die een chirurg uit zijn lichaam had gehaald, bewaard. Daar heb ik foto’s van gemaakt. Voor zover ik weet is dit het eerste fysieke bewijs van het gebruik van clustermunities. We onderzochten ook de inslag van een kruisraket in een televisietoren. Dat is lastig werk, omdat hier een raket vol elektronica in een radiotoren vol elektronica was ingeslagen, maar dit is mijn werk. Ook tekenden we getuigenverklaringen op van mensen in Boersja enkele weken voordat de beelden uit de stad naar buiten kwamen. Een 18-jarig meisje zag hoe haar ouders werden gedood.’

Veiligheid

‘We werken volledig onafhankelijk en reizen daarom niet mee met militairen of veiligheidstroepen. Ik laat niemand weten dat ik aanwezig ben om mezelf niet tot doelwit te maken. We zorgen voor onze eigen veiligheid door een goede inventarisatie van de plaatsen die we willen bezoeken: hoe komen we er binnen en hoe kunnen we er snel weer uit. We bezoeken plaatsen waar eerder aanvallen zijn geweest. Toch valt het niet uit te sluiten dat daar iets gebeurt, dus gaan we gericht te werk, doen we wat we moeten doen en daarna gaan we snel terug naar een plek waar een schuilkelder is.’

xx

Heel veel werk

‘We leven in een tijdperk met sociale media waardoor er heel veel informatie, video’s en dergelijke beschikbaar zijn. Maar er is ook veel misinformatie. En mensen verspreiden goedbedoeld informatie die later onjuist blijkt te zijn. We nemen de tijd om alles grondig te onderzoeken zodat wat wij openbaren ook werkelijk is gebeurd. Tegelijkertijd zijn er ook gebieden zonder verbindingen voor mobiele telefoons waar juist weer weinig videomateriaal is. Om gebeurtenissen te kunnen bewijzen die niet op video staan, is er heel minutieus onderzoek nodig. We kunnen niet alles onderzoeken, maar wat we onderzoeken, doen we goed. En dit is bewijs dat kan bijdragen aan de berechting van daders.’

‘Als de oorlog nú zou eindigen, is mijn werk nog maar net begonnen. Dan kan ik eindelijk naar plaatsen gaan die eerder niet bereikbaar waren zoals Marioepol en Charkov. Er zijn zoveel aanvallen geweest dat ik de rest van mijn leven bewijzen zou kunnen verzamelen en kunnen nagaan wie in de gebouwen om het leven kwam. Potentieel zijn dat allemaal slachtoffers van misdrijven die terecht moeten worden.’

‘We kunnen niet alles onderzoeken, maar wat we onderzoeken doen we goed. En het is bewijs dat kan bijdragen aan de berechting van daders.’

SPORT EN MENSENRECHTEN

QATAR

© Pierre Crom

PROBLEEM

Grootschalige schendingen van de rechten van arbeidsmigranten bij de organisatie van het WK voetbal in Qatar.

DOEL

Qatar respecteert en beschermt rechten van arbeidsmigranten, met als doel; FIFA voert een *due diligence*-beleid op het gebied van mensenrechten uit (gepaste zorgvuldigheid); FIFA en Qatar richten een compensatiefonds voor (nabestaanden van) arbeiders op.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Actie.
- Media-aandacht.
- Bewustwording.

ACTIVITEITEN

- We vroegen de KNVB om de druk op de FIFA op te voeren, met als doel om te zorgen voor compensatie van getroffen arbeiders en hun families.
- Opinieonderzoek waarin de meerderheid van de Nederlandse bevolking en ook sponsors van het WK hun steun voor het compensatiefonds uitspraken.
- We boden 60.150 handtekeningen aan voor het compensatiefonds aan de Qatarrese ambassade.
- Briefing aan de WK-staf van de NOS over de situatie in Qatar en we schoven drie keer aan bij Studio Sport voor duiding.

RESULTATEN & !!IMPACT

- Onze oproep voor een compensatiefonds voor de (families van) arbeiders werd ondersteund door de FNV, de VVCS (vakbond van profvoetballers) en de KNVB.
- Eind september konden we via een videoboodschap de spelers en staf van Oranje toespreken en informeren.

!! De KNVB zette eerste stappen op het gebied van de eigen *due diligence*-verantwoordelijkheden.

!! TOP Oss ondersteunde Amnesty's oproep voor een compensatiefonds; het team droeg tijdens het inlopen een shirt met het Amnesty-logo.

DE DRUK HOOG HOUDEN

Na een vliegende start van de campagne rond het WK voetbal in Qatar, in 2021, zorgden we er dit jaar voor dat de druk in de aanloop naar het WK hoog werd gehouden. De campagne kreeg bijzonder veel media-aandacht en Amnesty's standpunt over de situatie van arbeidsmigranten werd in vrijwel alle berichtgeving over het WK meegenomen. Ook konden we ons verhaal kwijt in documentaires, podcasts, Studio Sport en talkshows en briefden we de hele WK-staf van de NOS. Het zorgde ervoor dat het onderwerp onder een breed publiek is gaan leven.

Dit jaar zetten we onze intensieve dialoog met de KNVB voort. De gesprekken hebben ertoe geleid dat de KNVB beter geïnformeerd is en is aangezet tot actie, onder andere door in UEFA-verband verschillende keren Qatar te bezoeken en gesprekken te voeren met belanghebbenden. Hoewel de KNVB in eerste instantie bleef weigeren zich kritisch uit te laten richting de FIFA, schaarde de bond zich uiteindelijk toch achter Amnesty's oproep om een compensatiefonds voor arbeiders op te richten en riep de FIFA ook publiekelijk op om hierin stappen te zetten.

Daarnaast informeerden we de Tweede Kamer en voerden we de druk op de regering op om Qatar publiekelijk op te roepen om een compensatiefonds op te richten.

We zorgen ervoor dat we ook na afloop van het WK aandacht blijven geven aan de situatie van arbeidsmigranten in Qatar. Zo zullen we monitoren of doorgevoerde hervormingen niet worden teruggedraaid en blijven we de druk hoog houden om ervoor te zorgen dat het compensatiefonds er komt en arbeiders er ook daadwerkelijk van gaan profiteren. De handtekeningen onder onze oproep voor het compensatiefonds zullen we in maart 2023 aanbieden aan de FIFA.

© Pierre Crom

Aan de ambassadeur van Qatar werden 60.150 handtekeningen onder de oproep om een compensatiefonds voor arbeidsmigranten aangeboden.

Actie voor de ambassade van Qatar tegen de uitbuiting van de arbeidsmigranten die werkten aan de faciliteiten voor het Wereldkampioenschap voetbal in dat land.

ONTWIKKELINGEN

Tijdens het WK vertoonden we [tv-spotjes](#) waarin we mensen oproepen om onze petitie te ondertekenen.

We deden mee aan verschillende publieksdebatten over het WK in Qatar.

Ondanks de groeiende druk op Qatar en de FIFA zijn er nog geen concrete stappen gezet om een fonds op te richten. We gaan door met de petitie tot het jaarlijkse FIFA-congres in maart 2023.

CHINA

DOEL

De internationale gemeenschap herinnert de Chinese regering eraan dat een verantwoordelijke wereldmacht de mensenrechten moet respecteren. De wereld komt in actie voor de vrijlating van vijf mensenrechtverdedigers en vraagt om verbetering van de mensenrechtensituatie.

WERKWIJZE

- Actie.
- Lobby.
- Voorlichting.

PROBLEEM

De Chinese overheid doet aan sportswashing: met de organisatie van de Olympische Winterspelen van 2022 wilde de regering China's imago oppoetsen en verdoezelen dat er veel mis is met de naleving van de mensenrechten.

RESULTATEN & !!MPACT

- Mede door Amnesty werden de Chinese mensenrechtenschendingen een centraal thema in de Nederlandse en buitenlandse politieke en media-aandacht voor de Olympische Winterspelen in 2022.
- In samenwerking met NOC*NSF heeft Amnesty een voorlichtingssessie gegeven over mensenrechten in China aan de Nederlandse Olympische atleten en hun team, die zeer nuttig werd bevonden.

ACTIVITEITEN

- Campagne rond de Olympische en Paralympische Winterspelen in 2022.
- Acties voor vijf mensen die vastzitten vanwege het uitoefenen van hun recht op vrijheid van meningsuiting.
- Oproep aan regeringen om hun invloed bij de Chinese overheid te gebruiken voor verbeteren mensenrechtensituatie.
- Oproep aan NOC*NSF om te zorgen voor gedegen mensenrechtenvoorlichting voor de Nederlandse Olympische delegatie.

OLYMPISCHE WINTERSPELEN

Met de Olympische en Paralympische Winterspelen van 2022 wilde de Chinese regering laten zien hoe het land is gegroeid sinds het de Zomerspelen van 2008 organiseerde. De autoriteiten wilden China's status van supermacht in de kijker zetten en tegelijkertijd de aandacht afleiden van de hopeloze mensenrechtensituatie in het land. Dit is een vorm van *sportswashing*: met een prestigieus sportevenement het imago van een land oppoetsen en verdoezelen dat er veel mis is.

Amnesty focuste op het zeer problematische gegeven dat de Chinese regering een groots sportevenement organiseert dat moet verbreederen, terwijl ze tegelijkertijd massale censuur toepast op wat mensen kunnen zeggen en mogen zien.

Amnesty vestigde de aandacht op de mensenrechtensituatie in China in het algemeen, en de vrijheid van meningsuiting in het bijzonder. We voerden campagne voor de vrijlating van de [mensenrechtenverdedigers Zhang Zhan, Ilham Tohti, Li Qiaochu, Gao Zhisheng en Rinchen Tsultrim](#). Zij zitten vast of verdwenen omdat ze gebruikmaakten van hun recht op vrije meningsuiting.

Mede door Amnesty werden de Chinese mensenrechtenschendingen een centraal thema in de Nederlandse en buitenlandse aandacht voor de Olympische Winterspelen in 2022.

Tijdens de Olympische en Paralympische Winterspelen in China werd actiegevoerd voor de vrijlating van de mensenrechtenverdedigers Zhang Zhan, Ilham Tohti, Li Qiaochu, Gao Zhisheng en Rinchen Tsultrim.

Met de Winterspelen van 2022 wilde de Chinese regering laten zien hoe het land is gegroeid sinds het de Zomerspelen van 2008 organiseerde. Zo werd de aandacht afleid van de hopeloze mensenrechtensituatie in het land, een vorm van sportswashing.

© VCG via Getty Images

ONTWIKKELINGEN

Ook na de Winterspelen bleef de mensenrechtensituatie in China zeer slecht. China werkt ook stelselmatig verder aan het ontwrichten van het huidige internationale mensenrechtensysteem en heeft een negatieve impact op mensenrechten wereldwijd.

We zetten onze mensenrechteninspanningen onverminderd voort. Via onderzoek, actie, lobby en voorlichting blijven we aandringen op een verbetering van de mensenrechtensituatie in China. We blijven ook de verantwoordelijkheid benadrukken van de Chinese overheid om in eigen land, maar ook daarbuiten, de mensenrechten te respecteren.

MENSENRECHTEN IN NEDERLAND

ENOUGH

TECHNOLOGIE EN MENSENRECHTEN

PROBLEEM

De overheid maakt op grote schaal gebruik van technologie bij het nemen van besluiten die raken aan de bestaanszekerheid van mensen. Daarbij wordt onvoldoende rekening gehouden met mensenrechten, zoals het recht op gelijke behandeling.

DOEL

Duidelijke en bindende regels in lijn met internationale mensenrechten. Denk aan transparantie over de gebruikte systemen en een verbod op het selecteren van mensen voor onderzoek op basis van hun etniciteit of nationaliteit.

WERKWIJZE

- Lobby in Nederland en de Europese Unie.
- Onderzoek.
- Beleidsbeïnvloeding.
- Bewustwording creëren.

ACTIVITEITEN

- Oproep aan het kabinet om het gebruik van etniciteit en nationaliteit als indicator in risicoprofielen te verbieden.
- Gesprekken met diverse overheidsinstellingen.
- Bijdrage aan trainingen voor ambtenaren over discriminerende risicoprofielen.
- Samenwerking met drie ngo's voor het beschermen van onze rechten en vrijheden in het digitale domein.

RESULTATEN & !!IMPACT

- !! Reactie van het kabinet op de aanbevelingen in ons onderzoeksrapport [Xenofobe Machines](#) ten aanzien van discriminerende risicoprofielen, met een aantal toezeggingen om mensenrechten beter te beschermen.
- !! Aangenomen moties in de Tweede Kamer, onder andere met betrekking tot risicoprofielen en een voor de overheid verplicht gebruik van een algoritme-register. In het regeerakkoord is beloofd dat er een algoritmewaakhond zal worden ingesteld.

REGULERING VAN ALGORITMISCHE SYSTEMEN

Technologie en data spelen een steeds grotere rol bij de besluitvormingsprocessen van de overheid. Het Amnesty-rapport *Xenofobe Machines*, dat in oktober 2021 werd gepubliceerd, laat zien dat ongereguleerde en ongecontroleerde inzet van algoritmische systemen tot schendingen van mensenrechten kan leiden. Dit jaar stond dan ook in het teken van lobbyactiviteiten om ervoor te zorgen dat onze aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen door de overheid. Om dit te bewerkstelligen hebben we gesprekken gevoerd met diverse partijen, waaronder de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Onze zorgen ten aanzien van algoritmische systemen die in gebruik zijn bij overheidsinstanties worden door de minister gedeeld. Ook heeft het kabinet in reactie op ons rapport een aantal toezeggingen gedaan die een stap in de juiste richting zijn. Mede dankzij onze lobbyactiviteiten heeft de Tweede Kamer een aantal moties aangenomen die overeenkomen met onze aanbevelingen. We zullen de komende tijd de uitvoering van deze moties en toezeggingen goed in de gaten houden en waar nodig de autoriteiten blijven wijzen op de tekortkomingen.

We hebben dit jaar een informatief document gepubliceerd waarin we het gebruik van etniciteit en nationaliteit als indicatoren in risicoprofielen (bedoeld om wetsovertreders op te sporen) in het kader van internationale mensenrechten analyseren. Onze conclusie is dat dergelijk gebruik altijd leidt tot verboden discriminatie en etnisch profileren. Dit document is met toezichthouders, ambtenaren en diverse bewindspersonen gedeeld.

Het kabinet zegde na de publicatie van ons rapport *Xenofobe Machines* over discriminerende risicoprofielen, toe om mensenrechten beter te beschermen.

ONTWIKKELINGEN

Momenteel is in er een Europese wet in de maak voor de regulering van artificiële intelligentie (AI). Deze wet kan potentieel veel impact hebben voor de mensenrechten op het moment dat de overheid algoritmische systemen inzet. Daarom zullen we deze wet zoveel mogelijk proberen te beïnvloeden, om deze in lijn te brengen met onze aanbevelingen.

GENDER EN MENSENRECHTEN

© Pierre Crom

DOEL

Het tegengaan van genderdiscriminatie en het centraal stellen van het zelfbeschikkingsrecht en het recht op lichamelijke integriteit.

PROBLEEM

Het verkrachtingsdelict in het wetboek van strafrecht stelt het bewijs van dwang centraal in plaats van het ontbreken van instemming (consent). Dit is in strijd met de mensenrechten.

WERKWIJZE

- Participatie.
- Onderzoek.
- Lobby.
- Organizing en actie.
- Educatie.

ACTIVITEITEN

- #Letstalkaboutyes-campagne, gericht op onder meer de politiek en het hoger onderwijs.
- Demonstraties.
- Woordvoering in verschillende media.
- Toekomstverkenning met activisten voor de inzet van Amnesty om genderdiscriminatie tegen te gaan.
- Onderzoek naar slachtoffers van seksueel geweld onder mensen met een vluchtachtergrond.
- Masterclasses en (digitale) gastlessen.

RESULTATEN & !!IMPACT

- !! Nieuw voorstel Wet seksuele misdrijven stelt gelijkwaardigheid bij seks centraal.
- Raad van State onderschrijft noodzaak om de Wet seksuele misdrijven aan te passen.
- De minister verwees in een memorie van toelichting naar de inbreng van Amnesty en de actiegroep.
- !! Er komt een nationaal actieplan tegen seksueel geweld.
- 22 hogeropvoeringsinstellingen tekenen een manifest tegen seksueel geweld.
- Meer dan 56.000 mensen tekenen de Ja-Muur voor een betere wet tegen verkrachting.
- Actiegroep van ervaringsdeskundigen voert gesprekken met onder andere de minister van Justitie en Veiligheid en Kamerleden.

NIEUWE WET IN ZICHT

Minister van Justitie en Veiligheid Yeşilgöz heeft in het najaar een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer gestuurd om de Wet seksuele misdrijven in lijn te brengen met mensenrechten en gelijkwaardigheid en vrijwilligheid bij seks centraal te stellen. Het gebruik van dwang, geweld of bedreiging is in het wetsvoorstel geen voorwaarde meer voor strafrechtelijke aansprakelijkheid, maar geldt als strafverzwarende grond. Amnesty vindt dit een belangrijke overwinning voor mensenrechten en voor alle slachtoffers en activisten die hiervoor hebben gestreden. Het is nu aan de Tweede Kamer om de wet snel te behandelen en aan de minister om niet te wachten met invoering van de wet tot 2024 of nog langer.

Amnesty International werkt met een actiegroep van vrouwen die seksueel geweld hebben meegemaakt. We zijn trots op de actiegroep en zijn ervan overtuigd dat er veel kracht uitgaat van hun boodschap. De leden van de actiegroep delen hun ervaringen en adviezen met professionals en beleidsmakers, zoals de minister en de politie.

Samen met studenten stelde Amnesty een manifest op waarmee onderwijsinstellingen zich committeren om een veilige omgeving te creëren voor hun studenten en medewerkers. Honderden activisten vroegen hun onderwijsinstelling verantwoordelijkheid te nemen en het manifest te ondertekenen. In het najaar van 2022 hebben 22 instellingen het manifest ondertekend.

Geschat wordt dat tussen 63-80 procent van vrouwen met een vluchtachtergrond slachtoffer is geworden van verkrachting. Amnesty is in 2022 een project gestart om de positie van slachtoffers van seksueel geweld met een vluchtachtergrond te verbeteren.

Het recht op abortus en daarmee ook het recht op zelfbeschikking staan wereldwijd onder grote druk. Deze demonstranten protesteren hiertegen.

Naar de Tweede kamer werd een wetsvoorstel om de Wet seksuele misdrijven in lijn te brengen met mensenrechten en gelijkwaardigheid en vrijwilligheid bij seks centraal te stellen.

ONTWIKKELINGEN

Er is inmiddels een regerings-commissaris seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld.

In de meeste landen in Europa is abortus, onder voorwaarden, toegestaan. Het recht op abortus en daarmee ook het recht op zelfbeschikking staan echter wereldwijd onder grote druk. In verschillende Amerikaanse staten zijn wetten ingevoerd die bijna alle abortussen verbiedt.

Een positieve ontwikkeling is dat de Eerste Kamer in Nederland heeft ingestemd met het afschaffen van de verplichte bedenktijd van 5 dagen bij abortus. Het is vanaf 1 januari 2023 aan de zwangere en de arts om te bepalen of een bedenktijd nodig is en zo ja, hoe lang deze moet duren. Ook stemde de Eerste Kamer in met het verstrekken van de abortuspil door de huisarts.

RENSKE FERWERDA

SUCCESVOLLE CAMPAGNE TEGEN SEKSUEEL GEWELD IN HOGER ONDERWIJS

Renske Ferwerda is een van de ruim 30 activistenleiders binnen de Let's Talk About YES-campagne. Ze riepen het College van Bestuur van hun eigen hoger onderwijsinstelling op tot ondertekening van het Amnesty-manifest voor het tegengaan van seksueel geweld binnen de studentengemeenschap.

Het manifest werd samen met een aantal studenten geschreven en Renske en haar collega-activistenleiders ontvingen van Amnesty training en coaching gericht op lobbywerk en actievoeren op onderwijsinstellingen. Renske leidde anderhalf jaar een team dat binnen de Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen onvermoeibaar lobbyde voor het manifest. Met resultaat, want op 15 december 2022 zette Annemarie Hannink van het College van Bestuur van de Hanzehogeschool haar handtekening eronder, terwijl de universiteit belangrijke aanbevelingen uit het manifest overnam.

In maart 2021 besloot Renske Ferwerda, masterstudent Internationale Betrekkingen aan de Rijksuniversiteit om mee te doen met een actie van Amnesty voor de Women's March. Het ging om een protest tegen seksueel geweld, een onderwerp dat haar steeds meer bezighield. 'Ik vond de cultuur op seksueel gebied in de studentengemeenschap niet fijn,' vertelt ze. 'Ik hoorde veel verhalen. Niet alleen de grote, zoals over de

misstanden bij studentenvereniging Vindicat, maar ook kleine, van vrienden tegen wie ongepaste opmerkingen waren gemaakt. Via de actie voor Amnesty maakte ik kennis met de Let's Talk About YES-campagne (LTAY). Ik associeerde Amnesty tot dan toe met petitie tegen de doodstraf en andere mensenrechtenschendingen in het buitenland en wist niet dat ze zich ook lokaal manifesteerden. Ze zochten actieleiders voor LTAY. Ik heb me meteen aangemeld.'

Schrikbarende cijfers over seksueel geweld

Renske formeerde een team van vijf studenten dat op Rijksuniversiteit Groningen en de Hanzehogeschool Groningen de respectievelijke Colleges van Bestuur ertoe wilde bewegen om het LTAY-manifest te ondertekenen. Daarmee verplichten de hogeronderwijsinstellingen zich om hun verantwoordelijkheid te nemen in het tegengaan van seksueel geweld. En dat dat hoognodig is, blijkt uit de cijfers: 11 procent van de vrouwelijke en 1 procent van de mannelijke studenten zegt dat ze tijdens hun studietijd ongewenste penetratie hebben meegemaakt. Het manifest bevat een zestal punten waar hogeronderwijsinstellingen zich aan moeten houden om de consentcultuur te verbeteren, bijvoorbeeld dat medewerkers die regelmatig contact hebben met studenten erin worden getraind om op een trauma-sensitieve manier om te gaan met onderwerpen die te maken hebben met seksueel geweld.

Ondersteuning vanuit Amnesty

Renske en haar team kregen veel ondersteuning vanuit Amnesty. 'Ik heb wel acht workshops gevolgd, onder meer over lobbyen en etiquette in MeToo-gesprekken. Ook sprak ik ongeveer om de week met een organizer (coach) van Amnesty. Die ondersteuning was heel fijn. Het geeft je het gevoel dat je niet alleen bent en deel uitmaakt van een beweging.' In strategiesessies hielpen Amnesty-medewerkers haar om specifieke strategieën voor de twee Groningse hogeronderwijsinstellingen te bepalen. En dat was, zeker in het geval van de universiteit, absoluut nodig.

'De hogeschool reageerde meteen maar vanuit de universiteit kwam niks.'

Hanzehogeschool meteen aan boord

Renske: 'De hogeschool reageerde meteen op onze eerste e-mail, maar vanuit de universiteit kwam niks. Met de hogeschool konden we dus meteen direct door. We hebben er het onderzoek van Amnesty over seksueel geweld gepresenteerd en gesprekken gevoerd met de voor veiligheid verantwoordelijke medewerkers. Nadat de hogeschool de maatregelen die wij voorstellen in het manifest in het eigen beleid had vastgelegd, hebben ze in december 2022 het manifest ondertekend.'

Universiteit ligt dwars

Met de universiteit was het een heel ander verhaal, zegt Renske. 'Het was heel moeilijk om met hen in contact te komen. Met het College van Bestuur lukte het al helemaal niet. Op een gegeven moment kwamen we wel in gesprek met de universiteitsraad, al werden we daarna telkens weer doorverwezen naar andere medewerkers. Maar niemand wilde het manifest ondertekenen, want dat was een kwestie voor het College van Bestuur. Uiteindelijk kwam die dan toch met een reactie: een keihard "nee". Ze motiveerden dat besluit door te zeggen dat de universiteit naar een bredere aanpak van grensoverschrijdend gedrag streeft en dat het manifest te specifiek is.' Renske denkt dat het hoogste bestuursorgaan van de Groninger universiteit zich niet wil committeren, omdat ze er dan op kan worden aangesproken als ze haar verplichtingen niet nakomt. Overigens is het manifest geen contract, maar een inspanningsverplichting.

Dubbel trots

Toch is ze heel trots op wat zij en haar team hebben bereikt. Want niet alleen heeft de Hanzehogeschool het manifest ondertekend, ook de Rijksuniversiteit heeft elementen eruit geïmplementeerd. Zo zag Renske laatst op de website een oproep om seksueel geweld te melden bij een vertrouwenspersoon. 'Dat stond er drie 3 jaar geleden nog niet en ik weet zeker dat onze lobby er in belangrijke mate de oorzaak van is dat het er nu wél staat.' Renske is minstens zo trots op haar team en zichzelf. 'We vonden het allemaal moeilijk om dit probleem aan te kaarten. Maar we hebben het toch gedaan en nu is het voor onszelf minder een taboe om erover te praten.'

DEMONSTRATIETRECHT IN NEDERLAND

DOEL

Amnesty wil dat iedereen in Nederland gebruik kan maken van het demonstratierecht. Landelijke en lokale overheden moeten zich tot het uiterste inspannen om demonstraties te faciliteren en te beschermen.

PROBLEEM

Demonstreren is een mensenrecht. Maar het recht om te demonstreren staat wereldwijd onder druk. Ook in Nederland. Daarom voert Amnesty International de campagne *Right to Protest*.

WERKWIJZE

- Lobby.
- Campagne.
- Voorlichting.
- Monitoring.

ACTIVITEITEN

- Publicatie van het rapport 'Demonstratierecht onder druk'.
- Oproep aan landelijke en lokale overheden om de regels en de praktijk in lijn te brengen met de mensenrechten.
- In een aantal steden gingen lokale campagneteams met gemeenten in gesprek. Zij riepen hen op om het Manifest Demonstratierecht te ondertekenen.
- Met teams van waarnemers waren we aanwezig bij demonstraties.

RESULTATEN & !!MPACT

- Amnesty werkt samen met tal van maatschappelijke bewegingen om hun demonstratierecht te waarborgen.
- Het rapport is verstuurd naar de landelijke overheid en alle burgemeesters en gemeenten in Nederland, met aanbevelingen voor verbeteringen. Hier gaan we de komende jaren campagne voor voeren.

INTERNATIONALE CAMPAGNE

Wereldwijd staat het recht om te demonstreren onder druk. In plaats van dat de maatschappelijke onvrede op te lossen, perken veel regimes de vrijheid om te demonstreren in. In onder meer Rusland, China, Belarus, Turkije, Chili, Iran en Hongkong worden demonstraties hardhandig neergeslagen en krijgen demonstranten gevangenisstraffen. Maar ook in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk worden wetten ingevoerd die het recht om te demonstreren sterk beperken. Daarom voert Amnesty wereldwijd campagne voor het recht om te demonstreren.

© Amnesty International

Demonstreren is een mensenrecht dat wereldwijd onder druk staat. Ook in Nederland. Daarom begon Amnesty de campagne *Right to Protest*.

Amnesty Nederland deed aangifte van bedreiging, vernieling en intimidatie door reischoppers die met geweld Amnesty-waarnemers en anderen de toegang tot de Sinterklaasintocht in probeerden te verhinderen.

ONTWIKKELINGEN

Van de Nederlanders vindt 54 procent dat demonstraties nodig zijn voor maatschappelijke verandering, en 72 procent vindt dat iedereen vrij moet zijn om te demonstreren. Tegelijkertijd is de steun voor het recht om vreedzaam te demonstreren sterk afhankelijk van het onderwerp waarvoor gedemonstreerd wordt.

Niet alleen de overheid, maar ook het Nederlandse publiek blijkt onvoldoende kennis van en begrip voor het demonstratierecht te hebben. Als gevolg daarvan wordt te snel gepleit voor generieke demonstratieverboden en leggen burgemeesters vaak onnodig beperkende maatregelen op bij demonstraties.

VOORUITBLIK NAAR 2023

Met veel enthousiasme gaan we het komende jaar verder met de uitvoering van de meerjarenstrategie, die onze agenda tot 2025 bepaalt.

In Nederland blijven we ons inzetten voor het demonstratierecht, dat steeds meer onder druk komt te staan. We houden de actualiteit scherp in de gaten, zijn als waarnemer aanwezig bij demonstraties en voeren met lokale teams campagne om ervoor te zorgen dat iedereen, ongeacht de boodschap, gebruik kan maken van het recht om te demonsteren.

De eerste maanden van het jaar gebruiken we om onze achterban en de politiek bewust te maken van het belang van een goede wet die bedrijven helpt om maatschappelijk verantwoordelijk te ondernemen en schendingen van mensenrechten tegen te gaan en te voorkomen.

In het voorjaar starten we ook de strategische procedure tegen de Nederlandse staat over de Turkije-deal. Die deal zorgde ervoor dat duizenden mensen onder erbarmelijke omstandigheden op Griekse eilanden verbleven.

Met steun van de Nationale Postcode Loterij starten we een campagne om bewustwording te creëren rondom discriminerende algoritmes. Overheidsinstanties maken steeds vaker gebruik van algoritmes en Big Data om mensen te beoordelen. Bij de toeslagenaffaire leidde dit tot discriminatie en privacy-schendingen.

We blijven ijveren tegen uitzettingen van asielzoekers en vluchtelingen naar onveilige landen, en van mensen die een gegronde vrees voor vervolging hebben. We blijven ook mensenrechtenverdedigers steunen in bijvoorbeeld China, Rusland, Hongarije, Polen en Saudi-Arabië, die steeds minder ruimte hebben om op te komen voor hun eigen rechten en die van anderen.

Binnen onze mensenrechtenprogramma's brengen we zo veel mogelijk samenhang aan in onderzoek, lobby, mobilisatie, communicatie, educatie en fondsenwerving, zodat die elkaar versterken. We zijn ervan overtuigd dat we op deze manier in 2023 met nog meer slagkracht kunnen opkomen voor de mensenrechten en slachtoffers van schendingen.

ONZE WERKWIJZE

Met onze werkwijze dragen we ertoe bij dat de autoriteiten die de mensenrechten schenden weten dat de wereld over hun schouder meekijkt, en oefenen we druk uit om schendingen te stoppen.

AMNESTY ONDERZOEKT

Als we ergens op de wereld een schending van mensenrechten signaleren of vermoeden, of er een melding van ontvangen, wordt dit door onze onderzoekers direct onderzocht.

AMNESTY LOBBYT

We lobbyen bij regeringen en internationale organisaties om in te grijpen wanneer mensenrechten worden geschonden.

AMNESTY VOERT ACTIE

Wereldwijd mobiliseren we honderdduizenden mensen om in actie te komen.

AMNESTY LICHT VOOR

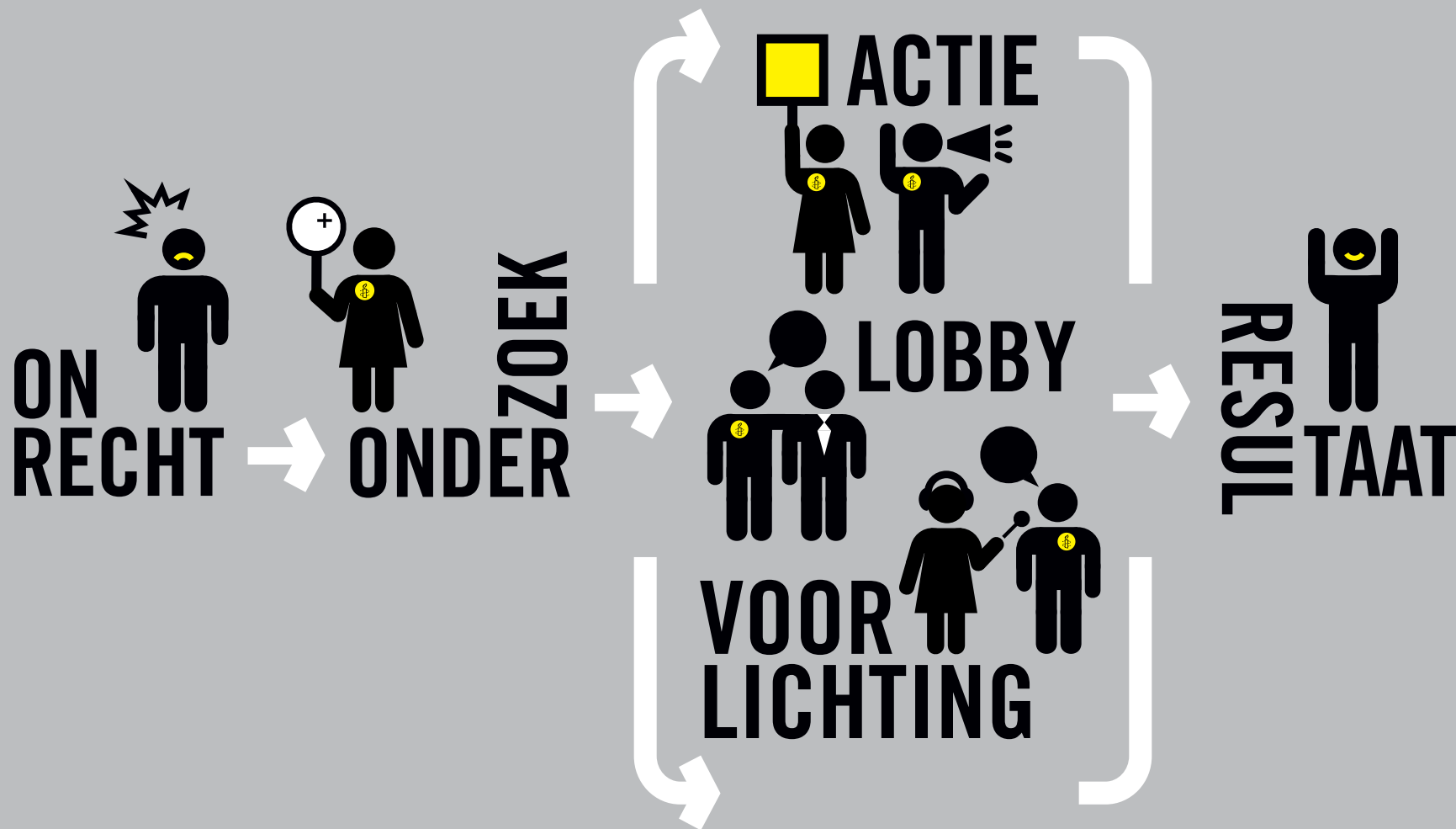
We maken onrecht openbaar via rapporten, persberichten en onze (sociale) media. Daarnaast creëren we kennis over mensenrechten in de Nederlandse samenleving, onder andere met gastlessen op scholen.

AMNESTY WERKT SAMEN

We werken samen met partners en activisten in eigen land en andere landen om een groter maatschappelijk draagvlak en meer impact voor mensenrechten te bereiken.

AMNESTY WERFT FONDSSEN

We werven fondsen om ons internationale werk voor de mensenrechten te financieren.

AMNESTY ONDERZOEKT

Gedegen onderzoek naar schendingen van mensenrechten ligt aan de basis van ons werk. Met rapporten maken we die schendingen openbaar. De meeste rapporten worden geschreven door Amnesty's Internationaal Secretariaat. Amnesty Nederland zelf deed in 2022 ook onderzoek.

VENEZOLAANSE VLUCHTELINGEN OP CURAÇAO

In januari 2022 besloot toenmalig staatssecretaris van Koninkrijksrelaties Raymond Knops om naar aanleiding van het Amnesty-rapport [Nog steeds niet veilig: Venezolanen krijgen geen bescherming op Curaçao](#) de steun aan de vreemdelingenbewaring op Curaçao te bevriezen. In maart bezochten directeur Dagmar Oudshoorn en onderzoeker Yara Boff Tonella Aruba en Curaçao, waar ze spraken met de minister-president van Curaçao, Gilmar Pisas, en de barakken voor vreemdelingenbe-

We onderzochten op Curaçao wat de overheid had gedaan met de aanbevelingen uit ons rapport uit 2021. De titel van een nieuw rapport spreekt helaas voor zich: Curaçao: weinig verbetering in de bescherming van Venezolanen.

waring inspecteerden. In mei bezocht het CPT (Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) de barakken eveneens en concludeerde, mede op basis van het Amnesty-rapport, dat deze gesloten moeten worden. De Curaçaose overheid gaf hier navolging aan en sloot de barakken eind mei. De gedetineerde mensen werden daarna ondergebracht in de reguliere gevangenis. In juli bezocht een Curaçaose rechter zelf de gevangenis en oordeelde dat de Curaçaose overheid de negen Venezolanen die daar vastzaten vrij moest laten, omdat de omstandigheden waaronder zij werden vastgehouden onrechtmatig waren. In oktober bezocht een Amnesty Nederland-delegatie opnieuw Aruba en Curaçao, om onderzoek te doen naar de vluchtelingensituatie op Aruba en om te spreken met Arubaanse en Curaçaose autoriteiten, onder wie Evelyn Wever-Croes, de minister-president van Aruba.

DEMONSTRATIERECHT ONDER DRUK

In het rapport [Demonstratierecht onder druk. Regels en praktijk in Nederland moeten beter](#) concludeert Amnesty dat de

overheid te kort schiet in het waarborgen van het demonstratierecht. Demonstraties worden primair gezien als risico voor de openbare orde, niet als de uitoefening van een mensenrecht. Dit leidt veelal tot onnodige voorschriften en regels, of demonstraties mogen helemaal niet doorgaan. Daarmee staat het demonstratierecht in ons land onder druk.

Een deel van de oorzaak ligt in de Wet openbare manifestaties (Wom); deze is niet in lijn met de mensenrechten. Een aantal bepalingen uit de Wom biedt te veel ruimte voor inperkingen, die daarmee indruisen tegen de mensenrechten. Daarnaast constateert Amnesty een gebrek aan kennis bij de overheid over het belang en de reikwijdte van het demonstratierecht. Ook het Nederlandse publiek blijkt onvoldoende kennis van en begrip te hebben voor het demonstratierecht. Amnesty ziet dat, als gevolg daarvan, mensen oproepen tot generieke demonstratieverboden en burgemeesters onder druk zetten om preventief in te grijpen bij demonstraties.

Amnesty roept de wetgever, landelijke en lokale overheden, en de politie en het Openbaar Ministerie op de regels en praktijk in lijn te brengen met de mensenrechten en doet daarvoor in het rapport concrete aanbevelingen.

AMNESTY LOBBY

In onze lobby bij de Tweede Kamer en verschillende ministeries (Justitie en Veiligheid [J&V], Buitenlandse Zaken [BuZa], en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) dringen wij erop aan dat Nederland mensenrechten een prominente rol geeft in het binnen- en buitenlandbeleid. Wij vragen aandacht voor onze onderzoeken en delen oproepen en aanbevelingen met Kamerleden, beleidsmakers en bewindspersonen. Een kleine greep uit (de resultaten van) ons intensieve lobbywerk in 2022.

- We voerden diverse goede gesprekken met verschillende bewindspersonen op J&V en BuZa, waarbij onderstreept werd dat zij belang hechten aan Amnesty's standpunten. We merken dat de bestuurlijke ervaring (en het netwerk) van onze directeur Dagmar Oudshoorn hierin een duidelijke toegevoegde waarde heeft. Ook op BuZa heeft onze analyse van de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld via het Breed Mensenrechten Overleg het oor van de minister.
- De Kamer nam diverse moties aan, zoals over de verplichte mensenrechtentoets bij de inzet van algoritmes, en een motie met de oproep tot onderzoek naar een expliciet verbod op het gebruik van nationaliteit/ethniciteit in risicoprofilering bij wetshandhaving. Onze kritische inbreng met betrekking tot de Wet gegevensuitwisseling samenwerkingsverbanden en de Nationale Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid wordt overgenomen.
- Onze jarenlange lobby bij het ministerie van Buitenlandse Zaken om actief in overleg te gaan met mensenrechtenorganisaties over de uitvoering van de EU-Richtsnoeren voor Mensenrechtenverdedigers blijkt meer effect te hebben dan we dachten. Het ministerie wijst ambassades actiever op mogelijkheden om mensenrechtenverdedigers te steunen en om de ruimte voor het maatschappelijk middenveld te beschermen. Ambassades organiseren meer bijeenkomsten met mensenrechtenverdedigers en onafhankelijke maatschappelijke organisaties.

Dagmar Oudshoorn lobbyde bij de Tweede Kamer voor betere bescherming van de rechten van vluchtelingen.

© Pierre Crom

© Amnesty International

Burgermeester Liesbeth Spies van Alphen aan de Rijn nam het eerste exemplaar van ons rapport *Demonstratierecht onder druk. Regels en praktijk in Nederland moeten beter in ontvangst. Amnesty concludeert dat de overheid tekortschiet in het waarborgen van het demonstratierecht.*

- We speelden rond de situatie bij het AZC Ter Apel een leidende rol in het bij elkaar brengen en samenwerken van betrokken maatschappelijke organisaties.
- In het wetsvoorstel seksuele misdrijven (verkrachtingswet), dat midden oktober naar de Tweede Kamer is gestuurd zijn concrete suggesties die we gedaan hadden, overgenomen. We kunnen trots zijn op de effectiviteit van onze lobby en campagnes op dit onderwerp. Alleen zijn er nog grote zorgen over het feit dat de minister van J&V geen enkele haast lijkt te hebben met het implementeren van deze wet, waardoor er mogelijk nog jaren langer mensenrechten geschonden worden. Hier zullen we komend jaar nog volop lobbyen.
- Ons rapport *Demonstratierecht* onder druk kreeg mede door de gebeurtenissen in Staphorst, waarbij Kick Out Zwarte Piet-demonstranten en waarnemers van Amnesty werden aangevallen, veel politieke aandacht. Er is flinke politieke druk gezet op de minister om zo snel mogelijk met een grondige reactie te komen op onze aanbevelingen om het demonstratierecht te versterken.

JONATHAN HUSEMAN

HET ISRAËLISCHE APARTHEIDSSYSTEEM

Het lijkt vechten tegen de bierkaai om de Nederlandse publieke opinie en de politiek ervan te overtuigen dat Israël een systeem van apartheid tegen de Palestijnen in stand houdt en Nederland het land daarop moet aanspreken. Maar nu de nieuwe Israëlische regering rechts-extremistischer is dan ooit, heeft Amnesty's politiek adviseur Jonathan Huseman milde hoop dat dit uiteindelijk toch zal lukken.

Het was een geruchtmakend [rapport](#) dat Amnesty in februari 2022 publiceerde. Na jaren van onderzoek concludeerde de organisatie dat de staat Israël zich jegens de Palestijnen schuldig maakt aan apartheid, een misdrijf tegen de menselijkheid. Amnesty rapporteert al decennialang over Israëlische mensenrechtenschendingen.

Raciaal onderscheid

Jonathan Huseman, politiek adviseur bij Amnesty: 'Ons onderzoek belicht apartheid in alle gebieden die onder Israëls controle staan, dus ook Gaza en de Westelijke Jordaanoever. Ook de Palestijnen in de vluchtelingenkampen in Libanon en Syrië zijn slachtoffer van dit Israëlische beleid. Israël houdt een onderdrukkend systeem in stand op grond van raciaal onderscheid. Dat doet het door de Palestijnse gebieden te fragmenteren, door land en gebouwen te onteigenen en door

mensen sociaaleconomische rechten te ontzeggen, en begaat daarbij ernstige mensenrechtenschendingen, waaronder marteling en moord. Dit alles met als doel om dat systeem overeind te houden.’

Totale repressie

De in 2018 door de Knesset aangenomen Wet op de Joodse natiestaat onderstreept de raciale politiek van Israël eens te meer. De wet verklaart Israël tot de natiestaat van het Joodse volk, waarmee alle andere bevolkingsgroepen nu ook wettelijk gezien tweederangsburgers zijn. De verschillen in de behandeling van de Palestijnen in de verschillende gebieden zijn groot, en ook leden van de circa 1,6 miljoen Palestijnse burgers in Israël hebben te maken met vernielingen van hun huizen of gezinshereniging. Huseman: ‘Bedoeïenen in het zuiden van Israël worden van hun land verdreven, omdat de staat hun land wil. Als je in Gaza woont, kun je nergens heen zonder toestemming van Israël. Mensen gaan dood omdat ze Israël niet binnen worden gelaten voor een medische behandeling. Op de Westoever belanden Palestijnen zonder aanklacht soms maandenlang in de gevangenis, ook minderjarigen. Elke nacht vinden er momenteel invallen plaats waarbij het Israëlische leger Palestijnen doodt. Het aantal nederzettingen groeit.’

“... duidelijk maken dat we geen partij kiezen, maar uitsluitend oordelen op grond van de mensenrechten, zoals we dat in alle situaties doen.”

Onwil

Amnesty bood het rapport aan bij het kabinet en de Tweede Kamer. Er werden Kamervragen gesteld, waar de regering ontwijkend op antwoordde, zegt Huseman. ‘Het kabinet zei het standpunt van Amnesty niet te delen. Op de vraag van de Kamer waarom niet, verwijst het kabinet naar een brief van een half jaar eerder, zonder verdere argumentatie of juridische onderbouwing. “Het kabinet wil dit oordeel overlaten aan een rechter en deelt Amnesty’s conclusie niet”, schreef het kabinet. Maar als op VN-niveau gepoogd wordt de situatie voor te leggen aan een rechter, onthoudt het kabinet zich van stemming. Zo voorkomt het kabinet dat het oordeel wordt overgelaten aan een rechter. Wat achter deze manier van doen zit, is dat apartheid een heel zwaar internationaalrechtelijk misdrijf is, op het niveau van genocide. Als je erkent dat Israël zich aan apartheid schuldig maakt, dan ben je als staat verplicht daarnaar te handelen. Maar Nederland wil niet het eerste land in Europa zijn dat dat doet. Andere landen overigens ook niet.’

Amnesty kiest geen partij

Het lijkt om moedeloos van te worden, maar Amnesty legt het hoofd niet in de schoot, zegt Huseman. ‘Als een van de grootste mensenrechten-ngo’s ter wereld zijn we het aan onze stand verplicht om een allerlaatste poging te doen. Ik ben wat dat betreft mild optimistisch. Het Israëlische staatsgeweld escaleert en met de rechts-extremisten in de nieuwe regering-Netanyahu bestaat het gevaar dat Israël de geest niet meer in de fles krijgt. Hoe triest ook, daardoor moet het ons toch lukken om politici van onze zienswijze te overtuigen. Het is onze taak om de wandaden van de Israëlische regeringen over het voetlicht te brengen en duidelijk te maken dat we geen partij kiezen, maar uitsluitend oordelen op grond van de mensenrechten, zoals we dat in alle situaties doen. En dat het na al die jaren tijd is voor een nieuw beleid dat een einde maakt aan deze ernstige schendingen.’

AMNESTY VOERT ACTIE

Gelukkig was de coronapandemie in 2022 goeddeels over, waardoor we op voornamelijk door jongeren bezochte festivals als Pinkpop en Lowlands weer volop handtekeningen voor onze acties konden verzamelen. We voerden onder meer actie tegen het Russische oorlogsgeweld en voor solidariteit met Oekraïne, en voor vrouwenrechten, diversiteit, vluchtelingen en Saudi-sche activisten. En met onze Let's Talk About YES-campagne wilden we, met name onder jongeren, de dialoog over seks en instemming (consent) op gang brengen.

FESTIVALS

Na twee door de coronapandemie veroorzaakte festivalloze jaren konden we in 2022 gelukkig weer naar diverse Bevrijdingsfestivals overal in het land, Pinkpop in Landgraaf, de Zwarte Cross in Lichtenvoorde, Huntenpop in Ulft en Lowlands in Biddinghuizen. We verzamelden duizenden handtekeningen voor onze campagnes en gingen in gesprek met jongeren over onze acties en het belang van Amnesty. Op de Zwarte Cross waren de vrouw en kinderen van de Egyptische blogger Raif Badawi bij ons te gast. We voerden actie om zijn reisverbod van 10 jaar op te heffen. Dat ging in nadat hij al 10 jaar in de gevangenis had gezeten. Met onze publiekscampagne Let's Talk About YES waren we op het Seks Festival in Utrecht.

IN ACTIE VOOR DIVERSITEIT

We voeren weer met onze eigen Amnesty-boot mee met de Canal Parade in Amsterdam. De Pride is een protest. Dat zullen we nooit vergeten. Om al het feestende publiek in Amsterdam hier aan te herinneren, was dit dan ook de boodschap van onze boot. Het thema van de Pride dit jaar was: 'My Gender, My Pride'.

De Amnesty-boot voer mee met de Canal Parade in Amsterdam. Het thema van de Pride dit jaar was: 'My Gender, My Pride'.

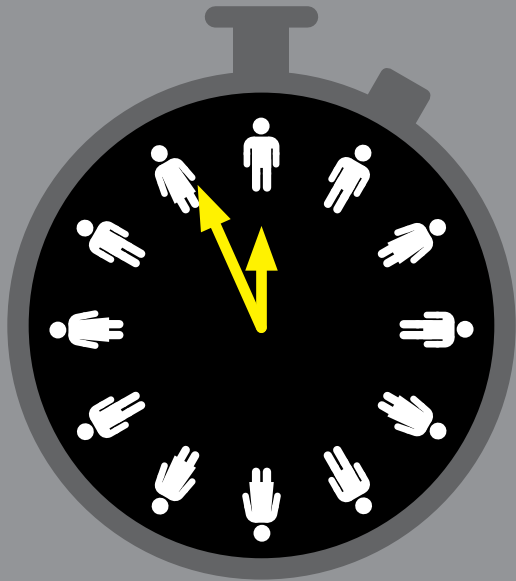
© Pierre Crom

© Marieke Wijntjes

In 2022 konden onze vrijwilligers weer in actie komen op festivals, zoals bijvoorbeeld Bevrijdingsfestivals. Ze verzamelden duizenden handtekeningen voor onze campagnes en gingen in gesprek met jongeren over het belang van Amnesty.

SPOEDACTIES

212x

VERKEERT IEMAND IN ACUUT GEVAAR,
DAN STUURT AMNESTY BINNEN 48 UUR OVER
DE HELE WERELD EEN SPOEDACTIE UIT

94 nieuwe acties
94 vervolgacties
24 acties werden afgerond
24 keer met een positief resultaat

Amnesty Nederland zette in totaal 118 acties uit

DE REDENEN VOOR EEN SPOEDACTIE

Detentie: 135 acties
Vrije meningsuiting: 103 acties
Marteling en mishandeling: 84 acties
Onerlijk proces: 70 acties
Doodstraf: 36 acties

© Marieke Wijntjes

De Amnesty-groep Apeldoorn vierde haar vijftigjarig bestaan met onder andere muziektredens, gedichten, een expositie en een grote schrijfactie.

Met Let's Talk About YES steunden we de strijd voor vrouwenrechten tijdens de Women's March in Amsterdam, op 5 maart.

© Marieke van der Velden

LOKALE GROEPEN

In 2022 hadden lokale groepen gelukkig weer meer mogelijkheden om tal van activiteiten te organiseren, naast de online acties. Hun bijdrage aan de landelijke collecte en de schrijfactie Write for Rights was weer als vanouds groot. Zo kon in Huizen eindelijk weer de gedichtenwedstrijd voor basisschoolleerlingen plaatsvinden. Met de wedstrijd vraagt Amnesty-groep Huizen en Gooi Noord aandacht voor mensenrechten, voor wat er mis is in de wereld en voor wat vrijheid voor deze groep jonge mensen betekent. Meerdere groepen organiseerden een boekenmarkt om fondsen te werven voor het werk van Amnesty. De Amnesty-groep Apeldoorn vierde haar vijftigjarig bestaan. Dit is groots gevierd met onder andere muziektredens, gedichten, een expositie en een grote schrijfactie. De groep Westelijke Mijnstreek (Sittard/Geleen) zette een Write for Rights-schrijfactie op, op maar liefst negen locaties. Amnesty Nijmegen organiseerde Human Rights Walks, een route langs veertien locaties bij en in het centrum van Nijmegen. Via tekst en beeld maken de deelnemers kennis met de oorlogsverhalen van de stad en haar bewoners.

IN ACTIE VOOR OEKRAÏNE

Op 27 februari en 6 maart namen we op de Dam in Amsterdam deel aan solidariteitsacties voor de burgers van Oekraïne, die te maken kregen met het brute oorlogsgeweld van het Russische leger. Op 24 maart voerden we actie bij de Russische ambassade in Den Haag voor een einde aan het geweld.

IN ACTIE VOOR VROUWENRECHTEN

Met Let's Talk About YES steunden we de strijd voor vrouwenrechten tijdens de Women's March in Amsterdam, op 5 maart. Tijdens de manifestatie werd aandacht gevraagd voor geweld en grensoverschrijdend gedrag tegen vrouwen. Amnesty-supporters werden door de politie gevorderd om te vertrekken. Dat kwam door een fout in de communicatie tussen de organisatie van de Women's March en de politie. We konden daardoor niet zichtbaar actievoeren op het Museumplein.

Voor de Tweede Kamer riep Amnesty-directeur Dagmar Oudshoorn samen met vertegenwoordigers van Oxfam Novib, PAX, VluchtelingenWerk en het Humanistisch Verbond de regering op om te zorgen voor een humaan asielbeleid.

IN ACTIE VOOR VLUCHTELINGEN

Samen met Oxfam Novib, PAX, VluchtelingenWerk Nederland en het Humanistisch Verbond voerden we op 8 september actie bij de Tweede Kamer. Er is volgens Amnesty een ontoelaatbare situatie ontstaan op het gebied van asielzoekers in Nederland: hun rechten worden geschonden. Het is een crisis die de overheid zelf creëert en in stand houdt. De situatie is niet ontstaan door hogere aantallen asielzoekers, maar door het gebrek aan een langetermijnvisie van de overheid zelf.

IN ACTIE VOOR SAUDISCHE ACTIVISTEN

Op 22 september gaven we acte de présence bij de receptie die de Saudi-Arabische ambassade bij een hotel in Den Haag organiseerde ter gelegenheid van hun nationale feestdag. Op twee grote LED-schermen riepen we op tot de vrijlating van activisten in het koninkrijk van de Saud-dynastie. De gasten, onder wie diplomaten en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, konden onze boodschap onmogelijk missen. We waarschuwden hen om zich niet kritisch uit te laten over Saudi-Arabië, omdat een enkele tweet al kan leiden tot [tientallen jaren gevangenisstraf](#).

Op de Zwarte Cross waren de vrouw en kinderen van de Egyptische blogger Raif Badawi bij ons te gast. We voerden actie om zijn reisverbod van 10 jaar op te heffen.

WRITE FOR RIGHTS

De grootste wereldwijde briefschrijfactie werd voor de tiende keer in ons land georganiseerd. Het thema van deze jubileumeditie was *Right to Protest*. Honderden mensen deden weer mee door een eigen schrijfactie te organiseren, op locaties door het hele land. Via de deelnemende scholen deed ook een recordaantal scholieren (57.500) mee. Er werden minstens 360.000 brieven en kaarten verstuurd, om gerechtigheid te vragen aan autoriteiten voor veertien mensen die ernstig onrecht is aangedaan. Books4Life steunde de schrijfactie financieel, samen met diverse andere sponsoren.

DE ACHTERBAN

2020

2021

2022

Achterban

376.111

430.968

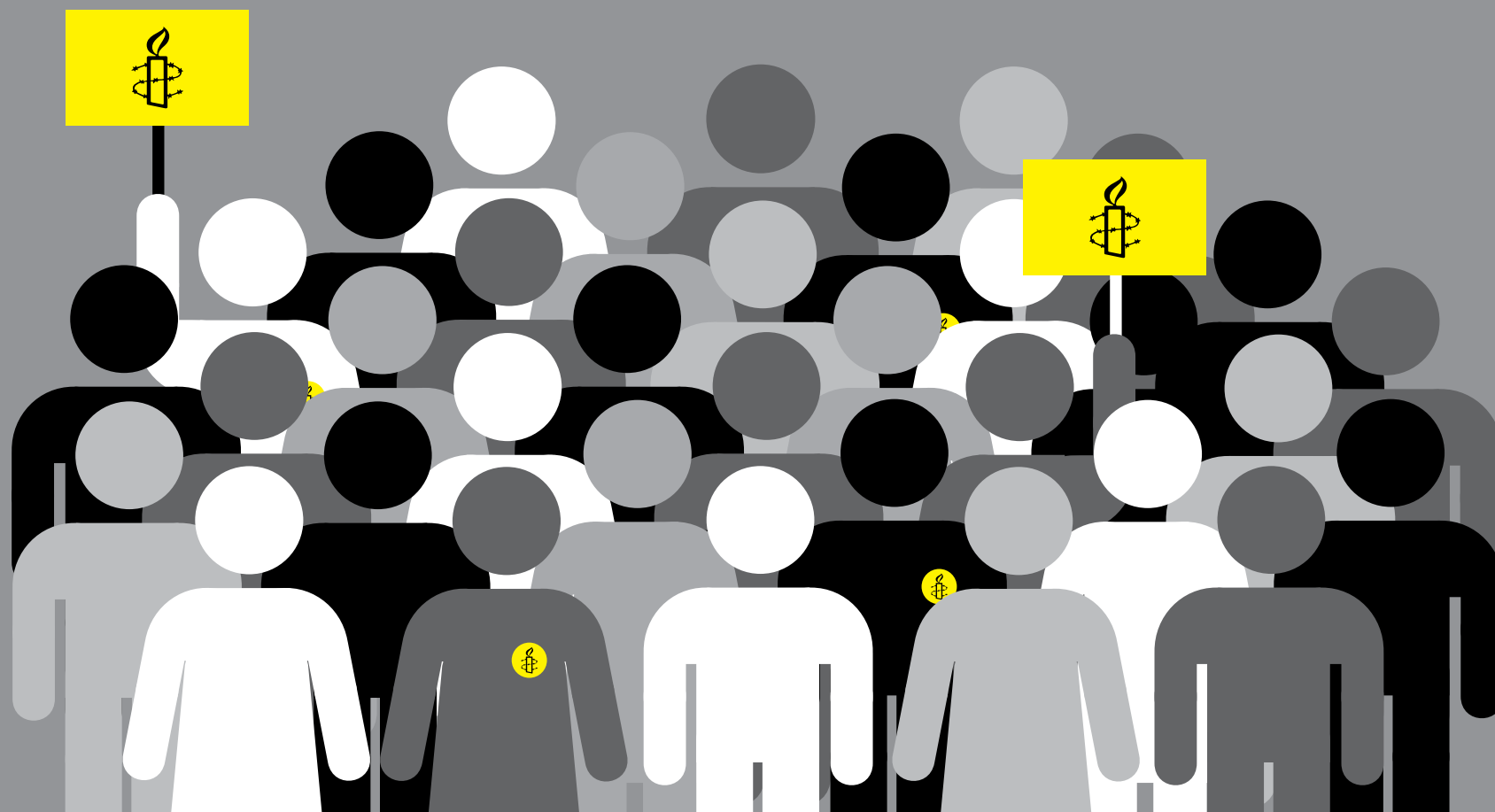
433.394 ↑

Leden/donateurs

254.789

262.631

260.769 ↓

AMNESTY LICHT VOOR

MEDIA

Amnesty International heeft voor haar mensenrechtenwerk veel baat bij media-aandacht. Met bijdragen in de krant en op de televisie, radio en online platforms kunnen we druk uitoefenen op autoriteiten en bedrijven, zodat zij in actie komen tegen mensenrechtenschendingen. Ook kunnen potentiële nieuwe leden en de achterban zien waar Amnesty zich wereldwijd voor inzet.

Sinds 2020 neemt de media-aandacht weer toe. Dat komt omdat we beter weten in te spelen op de actualiteit en omdat we gezien worden als een autoriteit op het gebied van de mensenrechten.

Amnesty's persvoorlichter Ruud Bosgraaf (tweede van links) schoof vier keer aan bij het televisieprogramma Studio Sport om de situatie van arbeidsmigranten in Qatar te duiden.

In 2022 werd Amnesty 1.450 keer genoemd in de landelijke dagbladen (2021: 1.099, + 32 procent). In totaal haalde Amnesty 8.320 keer alle Nederlandse media – regionaal, lokaal, online – (2021: 7.032, + 19 procent), waarbij Amnesty 2.080 keer in de kop of de eerste zinnen van een bericht voorkwam. Daarnaast werd Amnesty 224.000 keer in berichten op social media genoemd.

Amnesty kreeg veel media-aandacht voor de situatie van arbeidsmigranten in Qatar in verband met het WK voetbal daar: in alle grote landelijke media verschenen interviews en Amnesty's persvoorlichter schoof aan in talkshows zoals *Jinek* en *Tijd voor Max*, en was vier keer aanwezig bij Studio Sport. Ook veel media die doorgaans niet over Amnesty berichtten, besteedden aandacht aan Qatar. Dat zorgde voor veel zichtbaarheid voor dit onderwerp bij andere doelgroepen dan de standaard achterban. Naast Qatar was er veel media-aandacht voor vrouwenrechten en onze campagne Let's Talk About YES, en voor migratie en vluchtelingen. Na de Russische invasie van Oekraïne kwam ook Rusland vaak in het nieuws, mede vanwege de verdere onderdrukking van de vrije meningsuiting in Rusland zelf.

SOCIAL MEDIA

Op social media speelden in 2022 dezelfde thema's als in het nieuws: de oorlog in Oekraïne, de situatie van vluchtelingen en migranten in Ter Apel, het WK voetbal in Qatar en de protesten in Iran. Ook voerden we campagne voor aanpassing van de verkrachtingswet en het demonstratierecht. We groeiden op Instagram en Twitter en verloren wat volgers op Facebook (2022: 180.962 volgers). Dit was te verwachten, omdat de populariteit van Facebook afneemt.

Wat betreft de kpi's (kritieke prestatie-indicatoren) stelden we onszelf in 2022 hoge doelen, die we niet allemaal hebben behaald. We groeiden op Instagram met 7.450 volgers, maar niet tot de 70.000 volgers waar we op mikten. De teller stopte bij 57.472 (+ 12 procent). Onze gemiddelde *engagement rate* (een maatstaf om te meten hoe succesvol een post of campagne is en die aangeeft hoe betrokken het publiek is) was niet de beoogde 6 procent, maar 4,8 procent. Dat kwam

deels doordat we veel posts betaald uitzetten, iets waardoor de *engagement rate* omlaaggaat. Daarbij moet wel worden opgemerkt dat 4,8 procent aan engagement voor de standaard van Instagram nog steeds enorm hoog is (gemiddeld is deze rond de 2 procent). Op YouTube hebben we met 8.388 volgers wel ons doel van ruim behaald; we groeiden op dit kanaal met 40 procent.

Onze meest succesvolle post op Instagram was ons rapport over het apartheidbeleid van Israël tegen Palestijnen, met een *engagement rate* van bijna 14 procent. Onze best bekeken tweet (met ruim 315.000 impressies) ging over Forum voor Democratie-Kamerlid Gideon van de Meijeren in verband met de intimidatie van een journalist. Ook zijn we afgelopen jaar begonnen met het plaatsen van *reels* op Instagram, waarmee we een totaal bereik behaalden van 1.074.604 views. De meest succesvolle *reels* gingen over de ter dood veroordeelde demonstranten in Iran (ruim 100.000 views), het tekenen van onze petitie rondom het WK in Qatar (ruim 76.000 views) en Internationale Vrouwendag (ruim 50.000 views).

WEBSITE

Het aantal bezoekers aan onze website groeide iets naar 2.679.964 bezoekers (2021: 2.635.336, +1,6 procent).

Ook maakten we drie *explainer*-video's voor YouTube: over de [Olympische Spelen in China](#) (ruim 139.000 views), over de [Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid](#) (ruim 84.000 views) en over [demonstratierecht in Nederland](#) (ruim 49.000 views). Daarnaast vertaalden we internationale video's en draaiden we kleinere videoproductions, zoals over de Saudische activist Raif Badawi en over Pieter Wittenberg, die in Griekenland hulp bood aan vluchtelingen en migranten op zee en mogelijk daarvoor een celstraf krijgt. In 2023 willen we op YouTube verder groeien met nieuwe *explainers* en extra videocontent.

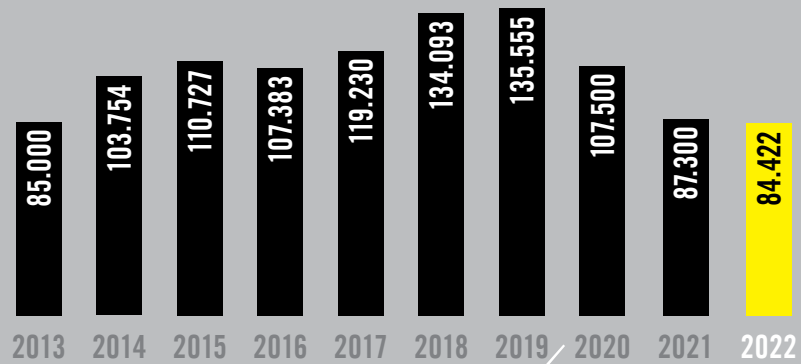
WORDT VERVOLGD

Ons mensenrechtenmagazine *Wordt Vervolgd* duidt mensenrechtennieuws en biedt achtergrond, verdieping en actualiteit op een zo toegankelijk en positief mogelijke manier. Het draagt bij aan bewustwording over mensenrechtenkwesies, aan debat en aan beïnvloeding van publiek en beleidsmakers, en het magazine versterkt het de band van de lezers met Amnesty. *Wordt Vervolgd* bestaat uit een tweemaandelijks magazine, een wekelijkse nieuwsbrief, een website en diverse socialemediakanalen. In 2022 is naast Twitter een LinkedIn-kanaal opgezet.

Het magazine heeft een reguliere oplage van 21.000 voor abonnees, die het blad zes keer per jaar ontvangen. Het zomernummer en het decembernummer gaan met een hoge oplage van 243.000 exemplaren ook naar alle leden van Amnesty Nederland die post willen ontvangen. Het aantal ontvangers van de nieuwsbrief groeide in 2022 naar ruim 5.000. Het aantal bezochte pagina's op de website steeg van 135.275 in 2021 naar 155.852 (NB: het aantal bezochte pagina's in 2021 is gecorrigeerd ten opzichte van het jaarverslag 2021). Inhoudelijk lag de focus onder meer op de Russische invasie van Oekraïne (analyses, achtergrondverhalen), vrouwenrechten (abortuswetgeving, de Nederlandse wetgeving over consent), vluchtelingen en het Nederlandse asielbeleid, en de Oeigoeren in China. Met illustraties werden complexe onderwerpen verlichtigd en nader geëld.

EDUCATIE

AANTAL LEERLINGEN DAT LES KREEG OVER MENSENRECHTEN

SCHOLIEREN

Aantal leerlingen dat les kreeg over mensenrechten:

84.422 (2021: 87.300) ↓

Gemiddelde beoordeling gastlessen: **niet beschikbaar** (2021: 8,8) —

STUDENTEN

Aantal masterclasses: **16** (2021: 14) ↑

Aantal deelnemers masterclasses: **904** (2021: 709) ↑

Gemiddelde beoordeling masterclasses: **8,5** (2021: 8,5) —

NEDERLANDSE BEVOLKING

Aantal Mensenrechtendialogen: **160** (2021: 98) ↑↑

Aantal deelnemers Mensenrechtendialogen en Meet-ups:

1.208 (2021: 1.005) ↑

MENSENRECHTENEDUCATIE

Mensenrechteneducatie heeft als doel bij jongeren een grondhouding te ontwikkelen die een gelijkwaardige samenleving ondersteunt. Dit wordt in eerste instantie gedaan door hen kennis bij te brengen over mensenrechtenthema's en ze hier zelf ook onderzoek naar te laten doen. Zo ontwikkelen ze vaardigheden waarmee ze uiteindelijk zelf in hun eigen omgeving ook recht doen aan deze thema's.

Amnesty Nederland is nog steeds actief binnen het Platform Mensenrechteneducatie. We voerden gesprekken met het SLO (het nationaal expertisecentrum leerplanontwikkeling) naar aanleiding van de ontwikkeling van hun website [Vakportaal burgerschap](#). Op deze website worden scholen geadviseerd over de invulling van hun burgerschapsopdrachten. Kinder- en mensenrechten worden specifiek als thema benoemd en het aanbod waarop Amnesty zich focust heeft een prominente plek gekregen.

Een lesprogramma uit dit aanbod is [BRAVE](#). Dit modulaire lesprogramma voor het voortgezet onderwijs is in mei gelan-

Eén van de modules van ons lesprogramma BRAVE gaat over het thema 'consent' en werd aangeboden tijdens onze Valentijnsactie.

© Mariëke Wijnjtes

ceerd. Eén van de modules gaat over het thema 'consent' en werd aangeboden tijdens onze Valentijnsactie. Samen met de lesbrieff voor het primair onderwijs bereikten we met de deze actie meer dan 10.000 leerlingen. Een record!

Ook onze gastdocenten zijn na twee coronajaren weer actief. Vooral bij schrijfactiviteiten zoals GRTZ en Write for Rights kunnen we op hen rekenen. Ook vonden er weer drie tweedaagse gastdocenttrainingen plaats met gemiddeld 20 deelnemers per training. Het organiseren van de groep gastdocenten vergt momenteel wat aandacht. Om die reden hebben we niet volledig zicht op het precieze aantal gastlessen dat dit jaar is gegeven. De meeste gastlessen worden rondom Write for Rights gegeven en het aantal aanvragen voor een gastles was in 2022 hoger dan tevoren. In deze periode zijn er 66 gastlessen aangevraagd en waarvan we er 36 konden honoreren.

Tijdens Write for Rights deed dit jaar een recordaantal van 57.500 leerlingen en studenten mee. Het is fantastisch dat er zoveel kaarten en brieven zijn geschreven en om te constateren dat er zoveel leerlingen door Write for Rights op School kennis opdeden over mensenrechten.

Het mbo-project [Kwestie van kleur](#) liep dit jaar gestaag door. Door wat verschuivingen binnen het Educatieteam bereikten we iets minder scholen dan we wilden. Er werden 37 workshops gegeven. Het komende jaar gaan we aan de slag met het werven van nieuwe *peer educators*.

MASTERCLASSES

In 2022 organiseerde we een reeks masterclasses voor studenten uit het hbo en wo, gefinancierd door de ASN Bank en Fonds 1999. Het einde van de coronamaatregelen bracht nieuwe kansen. Er waren weer masterclasses in het Amnesty-huis, maar tegelijkertijd zagen we ook een terugloop van het aantal deelnemers. Daarom experimenteerden we dit jaar met masterclasses op hbo-opleidingen. In september en november volgden ruim 600 studenten Social Work een masterclass over mensenrechten in hun vakgebied, met een introductie over Write for Rights.

Tijdens masterclasses leren studenten uit het hbo en wo over actuele mensenrechtentema's.

Tijdens het kalenderjaar van 2022 werden 16 masterclasses (2021: 14) gegeven voor 904 studenten (2021: 709). Verschillende actuele mensenrechtentema's kwamen aan bod, zoals de Olympische Spelen in China en onze campagne Let's Talk About YES voor aanpassing van de verkrachtingswet. In september organiseerden we de eerste Amnesty Academie, een intensieve reeks masterclasses over demonstratierecht voor een kleine groep deelnemers. Experts uit het veld begeleidden de deelnemers, die aan het eind van de serie hun eigen protestactie opzetten. De masterclasses werden door de studenten gemiddeld beoordeeld met een 8,5, een gelijke waardering als vorig jaar.

HUMAN RIGHTS TALK

In 2022 veranderde de naam Mensenrechtendialoog in Human Rights Talk. Daarmee proberen we meer (ook Engelstalige) jongeren aan te spreken. Met de Human Rights Talk maken de gespreksleiders studenten én docenten bewust van het belang van mensenrechten, voor zowel henzelf als anderen. Er wordt intensief samengewerkt met de hogescholen HAN en Saxion. De jonge gespreksleiders – op dit moment zo'n dertig studenten – ontvangen een intensieve training voordat ze aan de slag gaan. In 2022 lag de nadruk op de thema's vrouwenrechten en zelfbeschikking, en kunst en cultuur. Elk gesprek wordt afgesloten met een Amnesty-activiteit. Er werden 160 dialogen (2021: 98) georganiseerd, waaraan 1.208 (2021: 1.005) mensen deelnamen.

De gespreksleiders organiseren op hun school ook andere activiteiten, zoals masterclasses, bijeenkomsten over demonstratierecht en de wereldwijde schrijfactie Write for Rights. Zo'n 1.000 studenten schreven tijdens Write for Rights 1.600 brieven. Naast hun activiteiten op de hogescholen zullen de gespreksleiders in 2023 via Amnesty's website ook dialogen aanbieden voor een breder publiek.

AKRAM ACHAHBOUN

VOOR JONGEREN,
MET JONGEREN

Amnesty is in 2022 een jongerenproject gestart, omdat wij een organisatie willen zijn waar jongeren zich gezien en gehoord voelen. Door jongeren bij alle stadia van ons mensenrechtenwerk te betrekken, investeren we in de duurzame groei van Amnesty Nederland.

Jongeren krijgen de creatieve vrijheid bij het mede ontwikkelen van campagnes en acties en we geven hun een stem in onze besluitvorming. Als we jongeren in staat stellen mee te doen als meedenkende partners en leiders van verandering in hun eigen gemeenschappen, zijn we op de goede weg naar een wereld waarin mensenrechten worden genoten door iedereen. Practise what you preach. Daarom werken we in dit project intensief samen met twee jongerenambassadeurs. Een van hen is Akram Achahboun.

Jongerenambassadeur

Zeggen dat Akram Achahboun (20) zijn tijd maximaal weet te benutten is een understatement. Hij is eerstejaars hbo-student ICT, werkt bij Albert Heijn en is werkstudent bij NxtGen+, een startup die basis- en middelbare scholen versterkt met tech-competenties uit de praktijk. Daarnaast is hij ook nog eens jongerenambassadeur bij Amnesty, samen met Cloud Meijer. Akram werd door een kennis, die bij Amnesty werkt, gevraagd om zitting te nemen in een werkgroep die Amnesty's jongerenstrategie zou gaan ontwikkelen. Vervolgens werd hij gevraagd als jongerenambassadeur.

Luisteren naar jongeren

‘Dat leek me heel interessant,’ zegt Akram. ‘Ik heb een paar keer in mijn leven meegemaakt dat er niet naar mij geluisterd werd, omdat ik jongere was. Maar Amnesty wilde dit met jongeren doen.’ In mensenrechten raakte hij pas werkelijk geïnteresseerd door zijn werk voor Amnesty, al had hij er wel altijd al een gevoel bij. ‘Ik ben Marokkaan en moslim en hoor daar vaak negatieve dingen over. Mensenrechten gaan ook over mij.’

Jongerenpanel

De jongerenstrategie die onlangs is ontwikkeld, is erop gericht om jongeren meer te betrekken bij het werk van Amnesty. In een aantal maandelijks bijeenkomsten met tien tot zestien mensen bediscussieerde Akram ideeën die daartoe zouden moeten leiden. Hij maakte zich ook hard voor de komst van een jongerenpanel, naar een voorbeeld van Unicef, dat meedenkt over campagnes. En met succes, want tot zijn vreugde is dat panel onderdeel van de jongerenstrategie geworden.

Meer – en meer divers

Eveneens onderdeel van die strategie is de aanstelling van twee jongerenambassadeurs. ‘We zijn de brug tussen de organisatie en alle jongeren tussen 16 en 26 jaar,’ zegt Akram. ‘Mijn doel als jongerenambassadeur is om zo veel mogelijk jongeren bij Amnesty te betrekken, niet alleen als vrijwilliger, maar ook als stagiair en in betaalde functies. En ik zou ook graag meer diversiteit qua opleidingsniveau zien. Bij Amnesty werken nu veelal universitair geschoolde mensen en weinig mbo’ers.’

Gevoed door zijn netwerk

Om te weten te komen hoe jongeren over bepaalde kwesties denken, spreekt Akram zijn netwerk aan. ‘Als we binnen Amnesty bezig zijn met een vraagstuk, leg ik dat voor aan bijvoorbeeld mijn collega’s bij Albert Heijn, mijn zus, mijn vrienden of mijn medestudenten. Zo ben ik via een vriend veel te weten gekomen over het jongerenpanel bij Unicef.’ Akram en Cloud constateerden ook dat er binnen de Amnesty-studentengroepen ‘niks voor mbo-studenten is, terwijl daar wel behoefte aan is.’

Activeren

De jongerenambassadeurs dienen Amnesty gevraagd en ongevraagd van advies. En dat is nodig, vindt Akram, want veel van de onderwerpen waar Amnesty campagne op voert, raken jongeren in het bijzonder. ‘Daarom moet je jongeren bij die campagnes betrekken. Denk bijvoorbeeld aan Let’s Talk About Yes. Seksueel geweld komt veel voor bij jongeren. Jongeren worden ook vaak gediscrimineerd, om verschillende redenen. Ik wil zoveel mogelijk jongeren en jongerenorganisaties activeren om op te komen voor mensenrechten, want samen met hen kunnen wij echt een positieve verandering tot stand brengen.’

‘Ik zou ook graag meer diversiteit qua opleidingsniveau zien. Bij Amnesty werken nu veelal universitair geschoolde mensen en weinig mbo’ers.’

AMNESTY WERKT SAMEN

Dit overzicht beperkt zich tot de belangrijkste samenwerkingsverbanden in 2022.

EXTERNE SAMENWERKING

Donoren

- Adessium Foundation
- Ars Donandi
- ASN Bank
- Flexi-Plan
- Fonds 1999
- Hartstra Stichting
- Ministerie van Buitenlandse Zaken
- Nationale Postcode Loterij
- Triodos Bank
- Stichting Books4Life
- Stichting Democratie en Media

Strategische samenwerkingsverbanden

- Anne Frank Stichting inzake programma Mensenrechten-educatie
- Buro Pinkpop, MOJO, en de Feestfabriek BV inzake de festivals Pinkpop, Zwarte Cross en Lowlands
- Centrum Seksueel Geweld, Rutgers en de Nationaal Rapporteur Mensenhandel inzake programma Gender en mensenrechten
- Consumentenbond en Kizi inzake de Eerlijke Verzekeringswijzer
- De Digitale 4, samenwerking met Bits of Freedom, Waag society en Open State Foundation inzake programma Technologie en mensenrechten
- Human Rights Tattoo
- Lawyers for lawyers
- Nationaal Comité 4 en 5 mei
- Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM)

Amnesty werkt samen met Controle Alt Delete, RADAR, NJCM-PILP en twee burgers om een einde te maken aan etnisch profileren door de Koninklijke Marechaussee.

- Open Society Justice Initiative, IZI-Solutions, Control Alt Delete, antidiscriminatiebureau Radar en Public Interest Litigation Project (PILP) inzake programma 'Etnisch profileren'
- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, World Animal Protection, Natuur & Milieu, ministerie van Buitenlandse Zaken, ministerie van Financiën, Verbond van Verzekeraars en Zorgverzekeraars Nederland inzake een IMVO-Convenant voor de verzekeringssector
- Oxfam Novib, PAX, Save the Children, World Animal Protection, Natuur & Milieu, CNV, FNV, VCP, ministerie van Buitenlandse Zaken, ministerie van Financiën, ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Pensioenfederatie inzake een IMVB-Convenant voor de pensioensector
- PAX, DefendDefenders, en Abaad inzake de alliantie Strengthening Civil Courage (SCC)

- PAX, Milieudefensie, Oxfam Novib en World Animal Protection inzake de Eerlijke Bankwijzer, de Eerlijke Verzekeringwijzer en de Eerlijke Pensioenwijzer
- Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM) en Public Interest Litigation Project (PILP) inzake programma Demonstratierecht
- Rechters voor Rechters
- School of Civic Education (Vilnius, Lithuania)
- Slot Loevestein inzake programma Mensenrechteneducatie
- Stichting Amsterdam Gay Pride inzake Pride Amsterdam
- Stichting Grachtenfestival
- Stichting Movies that Matter
- Stichting Vredeswetenschappen en de Rotterdam School of Management inzake de Bijzondere Leerstoel International Business and Human Rights aan de Rotterdam School of Management
- Verzetsmuseum inzake programma Mensenrechteneducatie
- VluchtelingenWerk, Pharos, SMAK, Stichting Arq, ASKV en Johannes Wier Stichting inzake het instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (iMMO)
- VluchtelingenWerk Nederland inzake het project “Mensen zonder Verblijfsrecht”
- Women’s March inzake campagne Let’s talk about YES

Brancheorganisaties

- Stichting Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF)
- Data Driven Marketing Association (DDMA)
- Goede Doelen Nederland
- Direct Dialogue Donateurwerkers Nederland (DDDND)

Coalities, allianties en platforms

- Breed Mensenrechten Overleg (BMO): Action Aid, Arisa, COC Nederland, Cordaid, Defence for Children-ECPAT, Free Press Unlimited, Hivos, International Campaign for Tibet, IUCN NL, Justice and Peace, Lawyers for Lawyers Nederland, Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJCM), Nederlands Helsinki Comité, Netherlands Institute for Multiparty Democracy (NIMD), Oxfam Novib, PAX, Peace Brigades International

- CAUSE (Coalition Against Unlawful Surveillance Exports)
- Colombia platform
- Fair Finance International
- MVO Platform
- Platform Mensenrechteneducatie

Partners

Amnesty Nederland werkt samen met verschillende lokale partnerorganisaties, die we vanuit veiligheidsoverwegingen niet bij naam kunnen noemen.

INTERNE SAMENWERKING

Amnesty-secties en regionale kantoren

AI-secties:

- België
- Denemarken
- Duitsland
- Frankrijk
- Hongarije
- Ierland
- Indonesië
- Noorwegen
- Oekraïne
- Polen
- Spanje
- Verenigd Koninkrijk
- Zweden
- Zwitserland
- Internationaal Secretariaat

Regionale kantoren in:

- Beiroet
- Brussel
- Dakar
- Londen
- Nairobi
- Rusland (Moskou, nu gesloten)

AMNESTY WERFT FONDSEN

Ook in 2022 is het weer uitstekend gelukt om fondsen te werven. De loyaliteit van onze leden en samenwerkingspartners is groot. Dat waarderen wij zeer, omdat hun financiële steun het mensenrechtenwerk van Amnesty Nederland en de internationale beweging mogelijk maakt.

In 2022 bedroegen onze inkomsten € 30,7 miljoen (2021: € 30,0 miljoen).

LEDENONDERZOEK

De 260.769 leden van Amnesty International vormen de spil van onze organisatie. Zij hebben een stem in onze koers en om ons werk te kunnen doen zijn wij voor een belangrijk deel afhankelijk van de financiële steun van onze leden. Zij zijn zodoende van essentieel belang voor de continuïteit van onze organisatie. Elk jaar betrekken we hen in een ledenonderzoek, met vragen als: hoe tevreden ben je over ons werk en onze resultaten?

LEDENAANTAL EN SUPPORT

In 2022 kwamen er 20.356 leden bij (2021: 25.185). Na een aantal succesvolle jaren was het een uitdaging om nieuwe leden te vinden, onder andere vanwege de toenemende inflatie. Het aantal leden dat opzegde nam toe: 22.218 leden namen afscheid (2021: 17.343). Oorzaak is onder meer de inflatie en krapte op de arbeidsmarkt waardoor het moeilijk was voldoende ledenwerfers te vinden. Dit aantal is echter nog steeds relatief laag en laat zien dat onze leden bijzonder trouw zijn, ondanks de kritiek die we kregen naar aanleiding over het persbericht over de aanvalstactieken van Oekraïne. De gemiddelde bijdrage per lid was in 2022 € 68. In 2021 was dit € 66 en in 2020 € 64.

INNOVATIE VAN FONDSENWERVING

Nieuwe technologieën en communicatiemiddelen bieden ons nieuwe kansen voor fondsenwerving en voor het bereiken van onze achterban, bij wie online kanalen een steeds belangrijker rol spelen. Ook scheppen ze mogelijkheden op het terrein van onderzoek, waar we kunnen profiteren van nieuwe onderzoeksmethoden als data-analyses.

COLLECTE

In maart 2022 gingen we – na twee moeilijke collectejaren wegens corona – weer langs de deuren. De ervaringen van 2020 en 2021 namen we mee: we kozen voor een hybride aanpak waarin we de huis-aan-huis-collecte combineerden

In maart 2022 gingen
– na twee moeilijke
collectejaren wegens
corona – weer duizen-
den collectanten langs
de deuren.

met de online collecte. Daarnaast kreeg de iDeal QR-code een belangrijke plek. Met dit alles en de gewaardeerde steun van onze enthousiaste collectanten, wijkhoofden en coördinatoren realiseerden we in 2022 met € 1.500.000 een prachtige collecteopbrengst (2021: 665.000).

AVONDJE GERECHTIGHEID

De tweede editie van een 'Avondje Gerechtigheid' was opnieuw een succes, met 8.400 deelnemers en 1.957 verkochte boxen. Deelnemers konden een maaltijd-box bestellen met alle ingrediënten voor een Iraans diner, inclusief receptenboekje, een folder over Iran, conversatiestarters en alles om de tafel aan te kleden.

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

Met de jaarlijkse donatie van de Nationale Postcode Loterij konden wij in 2022 wereldwijd veel baanbrekend mensenrechtenwerk verrichten. Het belang daarvan neemt toe. In veel landen – ook op ons eigen continent – worden politieke tegengeluiden gesmoord door onderdrukkende regimes en mensenrechten ondermijnd door gewapende conflicten. Het projectteam van 'Watching Big Brother' verrichtte urgent onderzoek naar de discriminerende impact van algoritmes in overheidsbesluiten.

NALATENSCHAPPEN

Giften uit nalatenschappen vormen een groeiende bron van inkomsten voor Amnesty's mensenrechtenwerk. In 2022 mocht Amnesty € 3,62 miljoen aan nalatenschappen ontvangen (2021: € 4,62 miljoen). Onze leden tonen veel interesse in deze vorm van schenken. In totaal meldden ruim 1.200 mensen dat zij Amnesty in hun testament hebben opgenomen. Dit is een groot teken van vertrouwen. Op deze manier verbinden mensen zich ook in de toekomst aan ons mensenrechtenwerk. Om deze mensen nu al te bedanken voor hun toekomstige gift organiseerden wij diverse kleinschalige bijeenkomsten.

Amnesty probeert op allerlei manier geld op te halen voor haar mensenrechtenwerk. Een daarvan is de verkoop van producten uit de online shop.

© Amnesty International

MERCHANDISE

In de voorjaarscadeaugids 2022 stond een reeks van zes prachtige portretten rond het thema gendergelijkheid. De gids werd verstuurd naar 60.000 mensen. Pinkpop ging dit jaar weer door en er zijn binnen 1,5 dag ruim 11.000 hoedjes verkocht met een recordopbrengst van € 125.000. In het najaar brachten we een exclusieve Amnesty-icons-collectie uit met onder andere tassen, sleutelhangers en pins vol mooie symbolen over vrede, solidariteit, vrijheid en compassie. Ook is er in samenwerking met Amnesty Duitsland en Rubinstein Uitgeverij een nieuw kinderboek uitgekomen over de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

ELS TOESET

‘ZO LANG IK GEZOND BLIJF,
GA IK ERMEE DOOR.’

Els Toeset uit Haarlem zet zich al een slordige 40 jaar in voor Amnesty. Ze begon bij een schrijfgroep en al snel werd ze ook collectant. Hoewel ze inmiddels 90 jaar oud is, is ze voorlopig niet van plan om daarmee op te houden.

Bijna heel haar volwassen leven heeft Els Toeset uit Haarlem vrijwilligerswerk gedaan. Al begon dat aanvankelijk niet vrijwillig, maar meer noodgedwongen, vertelt Els, die met haar 90 jaar inmiddels tot de allersterksten behoort. ‘Ik ben opgeleid tot binnenhuisarchitect en heb nog les gehad van Gerrit Rietveld. Ik werkte een aantal jaar bij de Rijksgebouwendienst, maar toen ik trouwde werd ik ontslagen. Zo ging dat in de jaren '50. Later, nadat mijn eerste kind geboren was, wilde mijn man niet dat ik ging werken. In die tijd vonden mannen dat een belediging; alsof ze niet zelf hun gezin konden onderhouden.’

Wereldwinkel

Omdat ze niet wilde stilzitten, stortte Els zich op vrijwilligerswerk. Zo zat ze 15 jaar lang in een gemeentelijke vrouwenadviescommissie die beoordeelde of te bouwen gebouwen geschikt waren voor vrouwen, en werkte ze bij het ABC Architectuurmuseum in Haarlem. Daar is ze pas vorig jaar mee gestopt. Vanaf de jaren '70 manifesteerde ze zich op het gebied van politiek en mensenrechten. Met twee andere vrouwen richtte ze in Haarlem de lokale vestiging van de – inmiddels voormalige – Wereldwinkel op. ‘We probeerden bekendheid te geven aan de situatie van mensen in wat toen de

Derde Wereld heette,’ vertelt ze. ‘We verkochten bijvoorbeeld artikelen als koffie, waarmee boeren in Mexico meer konden verdienen dan ze normaal deden. Met dat geld richtten ze coöperaties op en stichtten scholen. Ik ben zelf in Mexico geweest om te kijken.’

Reclame voor Amnesty

In de Wereldwinkel in Haarlem was veel aandacht voor politiek en mensenrechten. Ook een van haar dochters stimuleerde haar in haar maatschappelijke bewustwording. Els demonstreerde tegen kernwapens en voor de Dwaze Moeders in Argentinië, en in de Wereldwinkel maakte ze kennis met Amnesty, waar, zoals Els vertelt, ‘bij de Wereldwinkel reclame voor werd gemaakt’. De volgende stap was de lokale schrijfgroep van Amnesty, waar ze brieven schreef voor politieke gevangenen in de hele wereld. Na een tijdje nam ze de leiding van de groep over en toen ze naar een andere wijk verhuisde, zette ze ook daar weer een schrijfgroep op.

‘In het begin - in de jaren '80 dus - waren er nog wel heel wat mensen die zeiden: “Ik geef niet aan Amnesty, want dat zijn communisten.”’

Altijd rond etenstijd

Vanaf ongeveer medio jaren '80 is Els ook ieder jaar weer collectant. ‘Ik vraag altijd of ik in mijn eigen straat mag collecteren,’ zegt Els. ‘Ik woon er 40 jaar en de mensen kennen mij in ieder geval van gezicht. Dan heb je meer kans dat ze geld geven. Ik neem er ook nog een andere straat in de buurt bij. Ik ga altijd rond etenstijd, want dan zijn de meeste mensen thuis. Als je later gaat is het donker en doen ze niet meer open. De adressen waar niet wordt opengedaan, schrijf ik op. Daar ga ik op een andere avond nog een keer langs. Een enkele keer doe ik nog een derde poging.’ De QR-code vindt ze een heel goed idee. ‘Dat helpt! Want de mensen hebben geen kleingeld meer.’

Alle landen

De meeste mensen bij wie Els aanklopt, willen Amnesty steunen. ‘Slechts een enkeling wil niet meedoen. In het begin – in de jaren '80 dus – waren er nog wel heel wat mensen die zeiden: “Ik geef niet aan Amnesty, want dat zijn communisten.” Dan legde ik uit dat dat niet klopte en dat we in actie komen voor mensen in alle landen. Gelukkig hoor je die geluiden tegenwoordig niet meer.’

Gewoon doorgaan

Ondanks haar gevorderde leeftijd is Els voorlopig niet van plan om te stoppen met collecteren. ‘Het is geen zwaar werk, zoals in mijn 65-plus-volkstuinje, met al dat spitten en onkruid wieden. Daar ga ik volgend jaar denk ik wel mee ophouden. Alleen als het regent is collecteren een vervelend klusje. Maar dan wacht ik gewoon tot het over is, of pak een paraplu. Zo lang ik gezond blijf, ga ik ermee door.’

STRATEGIE EN BELEID

Amnesty International streeft naar een rechtvaardige wereld waarin iedereen vrij is en gelijk wordt behandeld. Om zo effectief mogelijk te opereren, kiezen wij in ons werk een aantal prioriteiten. Per onderwerp maken wij een analyse van de manier waarop we impact kunnen bereiken op het gebied van mensenrechten.

STRATEGIE

De strategie van Amnesty International wordt ontwikkeld binnen de wereldwijde Amnesty-beweging. Een nieuw wereldwijd strategisch plan voor 2022-2030 is aangenomen. In het schema op pagina 63 staan Amnesty's prioriteiten.

Amnesty Nederland kiest voor een agenda waarin de vrijheid van meningsuiting, van vereniging en van vergadering alsmede andere burger- en politieke rechten centraal staan. Deze rechten staan wereldwijd en in Europa onder druk en worden ook bedreigd door technologische ontwikkelingen. Amnesty Nederland heeft expertise op deze onderwerpen in huis en zal die de komende jaren verder ontwikkelen. Voor de periode 2022-2025 richt Amnesty Nederland zich op de volgende prioriteiten: rechtsstatelijkheid en krimpemde maatschappelijke ruimte; technologie en mensenrechten; discriminatie; vluchtelingen en migratie; en bedrijven en mensenrechten.

Om onze doelstellingen te bereiken zetten wij ons in voor:

- wetgeving die mensenrechten erkent en vastlegt, en beleid, praktijken en autoriteiten die naleving daarvan waarborgen;
- onmiddellijk, volledig en onpartijdig onderzoek naar ernstige mensenrechtenschendingen en vervolging van daders indien schendingen ook misdrijven zijn;
- rechtsherstel voor slachtoffers van mensenrechtenschendingen;
- draagvlak en publieke steun voor mensenrechten, en solidariteit met mensenrechtenverdedigers;
- educatie en voorlichting waardoor mensen in staat gesteld worden om van hun rechten te genieten en om ze op te eisen.

IMPACT VAN ONS WERK

Wat verstaan wij onder impact?

Amnesty definieert dit als significante veranderingen – positief of negatief, bedoeld of onbedoeld – als gevolg van onze interventies. Het is geen vaststaand te bereiken eindpunt, maar een dynamisch, niet-lineair proces.

Er is een verschil tussen 'impact' en 'resultaat'. Het is belangrijk dat we aandacht hebben voor de weg naar impact en de mijlpalen die we in dat proces plaatsen. Dat kunnen belangrijke resultaten zijn van ons werk, die nog niet per definitie 'impact' hebben. Voor verandering op het vlak van de mensenrechten kan een langdurige inspanning nodig zijn, vaak van een groot aantal organisaties, groepen en activisten. Resultaten kunnen allerlei vormen aannemen: mensenrechtenschendingen worden aan het licht gebracht, internationale onderzoeken worden gelanceerd, er wordt internationale druk uitgeoefend, wetten worden aangepast, verantwoordelijken worden ter verantwoording gebracht. Elk van deze resultaten is een stap voorwaarts in het behalen van impact.

Communicatie met belanghebbenden

Onze communicatie voldoet aan de eisen die aan goede doelen en goed bestuur worden gesteld. Dat betekent dat we transparant zijn over ons werk en onze uitgaven en reserves. Tevens geven we aan met wie we een relatie onderhouden en communiceren we transparant met de media en controlerende instanties. We communiceren actief met onze leden, donateurs, de achterban en onze vrijwilligers. We informeren hen onder meer via onze e-mailnieuwsbrieven, de website, sociale media, ons magazine Wordt Vervolgd en ons jaarverslag. Ook onze Ledenraad communiceert met onze leden en donateurs. We streven er continu naar om de betrokkenheid van en interactie met al onze supporters en andere belanghebbenden te optimaliseren.

Meer informatie
over onze strategie en
beleid vindt u [hier](#)

INTERNATIONALE STRATEGISCHE DOELEN 2022-2030

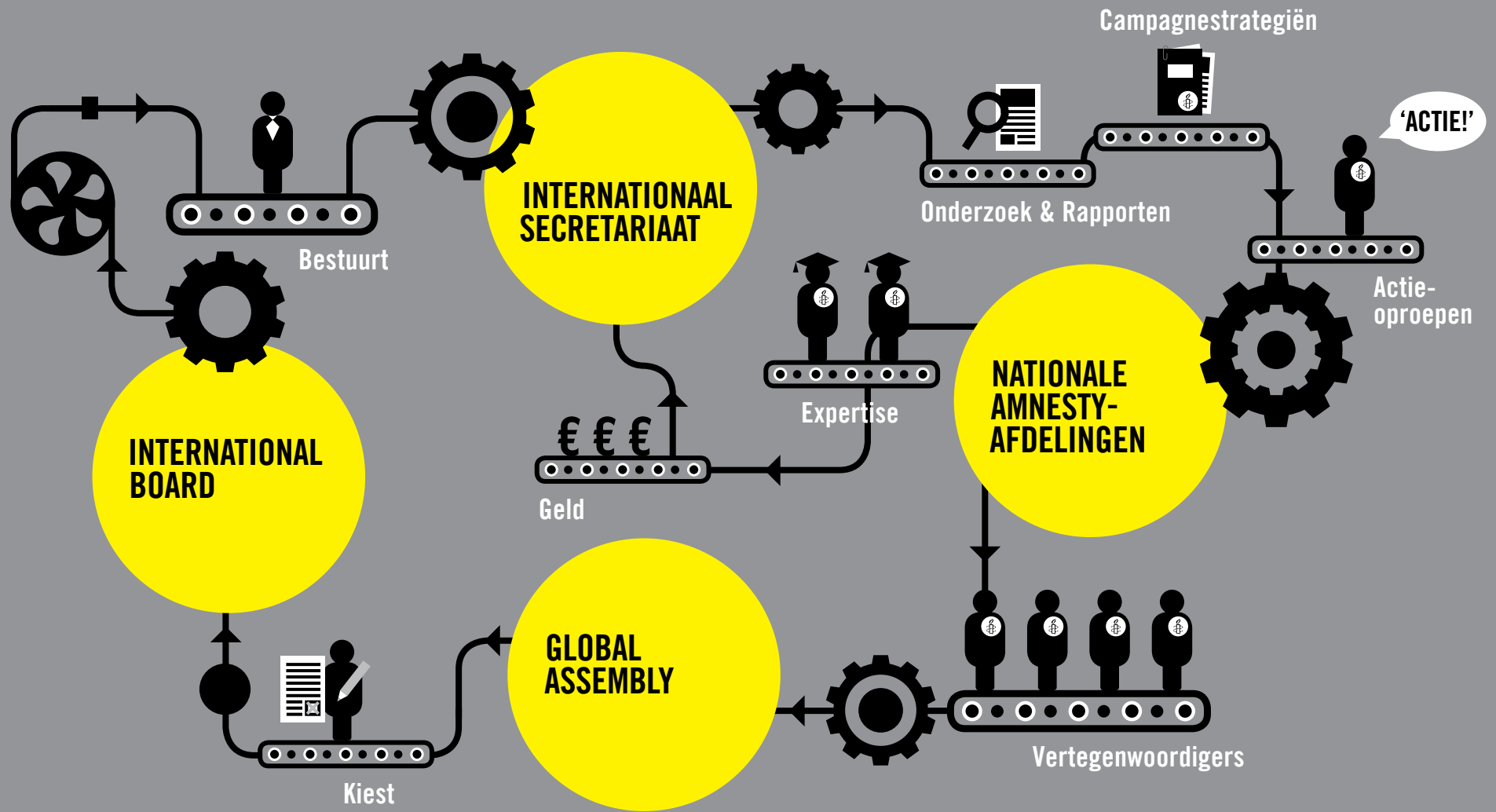
	PRIORITEITEN	WAT WILLEN WE BEREIKEN?	WAT DOET AMNESTY NL?
1	VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN DE MAATSCHAPPELIJKE RUIMTE	UITKOMST 1.1 Versterking van de vrijheid van meningsuiting en van vereniging	Onderzoek, actie en lobby voor onze focuslanden Rusland, Hongarije, Polen, China en Saudi-Arabië. Ondersteunen van mensenrechtenverdedigers, zowel direct als via de actoren die we in Nederland en de EU kunnen mobiliseren, inclusief bedrijven. Acties voor vrijlating van onterecht gevangengezette journalisten, activisten en advocaten wereldwijd. Het versterken van de capaciteit van lokale mensenrechtenorganisaties en activisten in Afrika en het Midden-Oosten. Actie en lobby tegen bijdragen aan mensenrechtenschendingen door Nederlandse bedrijven in Saudi-Arabië, China en Rusland.
		UITKOMST 1.2 Veiligstellen van het recht op vreedzame vergadering voor iedereen	Onderzoek en lobby (en zonodig juridische procedures) bij politici, politie, gemeentes en NCTV, en het informeren van publiek, met het oog op het waarborgen van demonstratievrijheid in Nederland. Specifiek onderzoek naar surveillance van protest. Actie en lobby als in onze focuslanden het recht op demonstratie wordt aangetast. Training en advies voor mensenrechtenverdedigers wereldwijd ter bevordering van wethandhaving zonder mensenrechtenschendingen.
2	WAARBORGEN VAN GELIJKE RECHTEN VOOR IEDEREEN	UITKOMST 2.1 Bevordering van gender-, etnische en intersectionele rechtvaardigheid*	Actie en lobby voor een wet die seks zonder instemming in Nederland strafbaar stelt als verkrachting en bewustwording over instemming bij seks (consent). Juridische actie en lobby tegen etnisch profileren door de politie en tegen het gebruik van discriminerende algoritmes bij fraudebestrijding in de sociale zekerheid in Nederland, en bij risicoprofilering door de politie (predictive policing).
		UITKOMST 2.2 Versterking van het gebruik kunnen maken van het recht op gezondheid, op huisvesting en op sociale zekerheid	Actie en lobby voor effectief toezicht op algoritmegebruik door overheden zowel in Nederland als binnen de EU. Monitoren van en actie en lobby tegen financiering van mensenrechtenschendingen door Nederlandse banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Actie en lobby tegen uitbuiting van arbeidsmigranten in Qatar.
		UITKOMST 2.3 Veiligstellen van klimaatrechtvaardigheid	Actie en lobby voor de rechten van klimaatactivisten in het kader van de campagne Right to Protest en ons werk op Business & Human Rights.
		UITKOMST 2.4 Bescherming van de rechten van vluchtelingen en migranten en de rechten van mensen in de frontlinie van crises	Actie en lobby in verband met bewijsnood van asielaanvragers (het niet kunnen bewijzen van de nationaliteit en identiteit), het gebruik van vreemdelingendetentie en gedwongen terugkeer. Lobby voor een eerlijk Europees asielbeleid waar Nederland een rol in moet spelen. Onderzoek naar en actie tegen seksueel geweld tegen vluchtelingen, zowel in het land van herkomst, tijdens de vlucht als in Nederland.

* Tegengaan van verschillende vormen van discriminatie die bij één individu samenkomen, zoals etniciteit, klasse, gender, leeftijd, seksuele oriëntatie en/of fysieke beperking.

DE ORGANISATIE

Amnesty International is een wereldwijde beweging van bijna 10 miljoen mensen die opkomen voor een wereld waarin de mensenrechten worden gerespecteerd. Amnesty heeft ongeveer 2 miljoen leden en donateurs en 5 miljoen activisten.

AMNESTY INTERNATIONAAL

INTERNATIONALE BEWEGING

De Amnesty-beweging bestaat uit nationale vertegenwoordigers in bijna zeventig landen. Het Internationaal Secretariaat, met kantoren in verschillende werelddelen, is verantwoordelijk voor onderzoek en bereidt campagnes voor. Nationale afdelingen voeren acties en campagnes uit, geven voorlichting en dragen bij aan de financiering van de internationale beweging. In de Global Assembly – Amnesty's hoogste besluitvormende bestuursorgaan – bepalen zij samen de strategie op hoofdlijnen.

In augustus kreeg een persbericht van Amnesty International over gevechtstactieken van het Oekraïense leger veel kritiek, van buiten maar ook van binnen de internationale beweging. Volgens de kritiek zou het persbericht onder meer onvoldoende duidelijk hebben gemaakt dat de andere partij in deze oorlog, de Russische Federatie, zich aan veel en ernstige schendingen van het oorlogsrecht, waaronder oorlogsmisdrijven, schuldig maakte. (Amnesty had sinds de Russische inval in Oekraïne op 24 februari al verschillende persberichten en rapporten over dergelijke schendingen gepubliceerd.) Het Internationaal Bestuur stelde een onderzoek in naar de toestand van en de communicatie rond het persbericht. Ook werd een panel van drie externe deskundigen aangesteld om de bevindingen en conclusies in het persbericht te verifiëren. Beide onderzoeken moeten begin 2023 zijn afgerond.

Vanwege de oorlog in Oekraïne en vooral op last van de Russische autoriteiten heeft Amnesty International haar kantoor in Moskou moeten sluiten en heeft de Oekraïense sectie haar werk grotendeels buiten Oekraïne voortgezet. Een aantal collega's uit Oekraïne heeft bij Amnesty Nederland onderdak gevonden.

© Amnesty International

Amnesty's secretaris-generaal Agnès Callamard en andere Amnesty-medewerkers tijdens een onderzoeksmissie in Colombia.

Meer informatie over de internationale organisatie vindt u [hier](#)

© Joy Hansson

De Ledenraad.

Kijk [hier](#) voor informatie over de taken van de Ledenraad en wie erin zitten.

AMNESTY NEDERLAND

Amnesty International afdeling Nederland (AINL) is een vereniging met op 31 december 2022 260.769 leden. De vereniging kent een Ledenraad, een Bestuur en een uitvoerende organisatie onder leiding van de directeur.

DE LEDENRAAD VAN AMNESTY NEDERLAND

De Ledenraad kwam in 2022 op 2 juli en op 17 december live bijeen in het Amnesty-huis. Op 2 juli 2022 werd de nieuwe Ledenraad benoemd voor een termijn van drie jaar, tot en met 1 juli 2025.

Na benoeming volgde er een intensief inwerkprogramma van twee live dagen op kantoor en drie online avonden, waaronder meer de samenwerking met de organisatie van Amnesty International en Amnesty Nederland aan de orde kwam. Ook presenteerden alle afdelingen zich samen met hun projectleiders en de lopende programma's, campagnes en projecten.

Tijdens de Ledenraadsvergaderingen werden onder andere de volgende besluiten genomen:

- goedkeuring Jaarverslag en Jaarrekening 2021 en decharge van het Bestuur;
- kennisnemen van de financiële 4- en 9-maandenrapportage 2022;
- goedkeuring van de herziene Begroting 2022;
- monitoring extra investering fondsenwerving in 2022 en komend jaar;
- benoemingen bestuursleden tweede termijn Pim van den Dungen, derde termijn Cees Breederveld en eerste termijn Nora Ait Boukber;
- benoeming eerste termijn Maarten de Haas tot technisch voorzitter van de Ledenraad;
- goedkeuring Jaarplan en Begroting 2023.

Daarnaast besteedde de Ledenraad aandacht aan:

- volgen van de uitvoering van de Global Strategy 2021–2028 van Amnesty International wereldwijd;
- volgen van de uitvoering van de Meerjarenstrategie 2022–2025 van Amnesty Nederland;
- bespreken van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor Amnesty Nederland en de internationale beweging.

HET BESTUUR VAN AMNESTY NEDERLAND

Het Bestuur van Amnesty Nederland bestond per 1 december 2022 uit negen leden met ieder een eigen aandachtsgebied.

Frank Heemskerk – voorzitter vanaf juli 2020

Nynke Runia – secretaris vanaf juli 2020

Martijn Herrmann – penningmeester vanaf december 2021

Cees Breederveld – vicevoorzitter vanaf 2016

Marilyn Haimé – bestuurslid vanaf 2018

Laura Wennekes – bestuurslid vanaf 2018, treedt terug 17 december 2022

Nora Ait Boubker – bestuurslid vanaf 18 december 2022

Nenita La Rose – bestuurslid vanaf 2018

Pim van den Dungen – bestuurslid vanaf 2019

Rob Becker – bestuurslid vanaf 2021

Het Bestuur kwam in 2022 drie keer fysiek bijeen voor een formele vergadering en eenmaal voor een informele bijeenkomst. Daarnaast werd er tweemaal online vergaderd. Het Bestuur was bij beide live ledenraadsvergaderingen aanwezig. Bij de bestuursvergaderingen waren ook de directeur en de MT-leden aanwezig. Aan het einde van elke bestuursvergadering was er ook een besloten gedeelte alleen voor de bestuursleden. De agenda van het Bestuur bevatte de internationale en nationale (meerjaren)strategie, de uitvoering daarvan en alle actuele ontwikkelingen. Daarnaast besprak het Bestuur de 4- en 9-maandenrapportages en keurde deze goed. Voor de Ledenraad bereidde het Bestuur de agenda voor: in de zomer was het belangrijkste formele punt de goedkeuring van de jaarrekening en het Jaarverslag 2021, in het najaar volgde het Jaarplan en de begroting voor het volgend jaar. Om goed

Nenita La Rose

Frank Heemskerk

Laura Wennekes

Nynke Runia

Nora Ait Boubker

Cees Breederveld

Pim van den Dungen

Marilyn Haimé

Rob Becker

Martijn Herrmann

(NEVEN)FUNCTIES BESTUURSLEDEN

	HOOFDFUNCTIE	NEVENFUNCTIES
Frank Heemskerk	Secretaris-Generaal van de European Round Table for Industry (ERT)	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Raad van Toezicht Meesman Indexbeleggen • Gastdocent Geoeconomics aan Leiden Universiteit • Lid Centrale Plan Commissie (CPC) van het Centraal Planbureau (CPB) • Lid van het Curatorium van VNO-NCW (tot februari 2022)
Laura Wennekes	Coördinator Operationele Zaken en Ontwikkeling bij het Public Interest Litigation Project (PILP-NJCM).	
Martijn Herrmann	Manager Financiën Het Oogziekenhuis Rotterdam	<ul style="list-style-type: none"> • Penningmeester Stichting Leer Anderen Helpen
Rob Becker		<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Raad van Advies van de Kamer van Koophandel Nederland • Non-Executive Director AXA UK • Voorzitter Raad van Commissarissen Rode Kruis Ziekenhuis te Beverwijk tot zomer 2022 • Lid Raad van Toezicht Universiteit van Amsterdam, tot zomer 2022 • Lid onafhankelijke externe adviescommissie Wereldgezondheidsorganisatie, vanaf januari 2023 • Onafhankelijk bestuursadviseur
Cees Breederveld		<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Advies Nederlandse Vereniging van Hemofilie Patiënten (NVHP) • Voorzitter stuurgroep Erkenningstelsel Goede Doelen • Bijzonder Hoogleraar Medische Faculteit Universiteit van Amsterdam
Pim van den Dungen	Strateeg bij Stichting Reuma Nederland	<ul style="list-style-type: none"> • Reservist Korps Nationale Reserve (Koninklijke Landmacht), per 15 november 2022
Marilyn Haimé	Jurist	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Ouderen • Lid van het bestuur van het Algemeen Nederlands Verbond • Lid Comité van Aanbeveling NOOM (Netwerk Organisaties Oudere Migranten)
Nynke Runia	Interimmanager	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Toezicht VSO Nederland • Bestuurslid Stichting ITGD, vanaf 2022
Nenita la Rose	Adviseur en coach	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Gemeenteraad Amsterdam (tot maart 2022) • Voorzitter Nederlandse Vrouwen Raad, tot juni 2022 • Bestuurslid Alzheimer Amsterdam
Nora Aitboubker	Stadsdeelcommissielid Amsterdam-Oost namens D66	

voeling te houden met het dagelijkse werkveld van Amnesty Nederland, werd door medewerkers van het Secretariaat op elke bestuursvergadering een bepaald programma of project extra uitgelicht. Dit jaar was er in de bestuursvergaderingen extra aandacht voor de invoering van de nieuwe matrixorganisatie als gevolg van de nieuwe Meerjarenstrategie 2022–2025 van Amnesty Nederland.

INHOUDELIJKE REFLECTIE VAN HET BESTUUR

Het Bestuur kon de uitvoering van de Meerjarenstrategie, het invoeren van de nieuwe matrixorganisatie en de veranderingen rond de financiële verslaglegging goed volgen, door de regelmatige rapportages die het in de loop van het verslagjaar ontving en door presentaties tijdens de bestuursvergaderingen. Het einde van de coronamaatregelen betekende dat een aantal activiteiten weer georganiseerd kon worden, zoals de collecte in het voorjaar en deelname aan verschillende festivals in de zomer.

De onverwachte oorlog in Oekraïne bracht nieuwe uitdagingen met zich mee, zoals het vrijmaken van gelden voor de opvang van gevluchte medewerkers van Amnesty Oekraïne. Het door het Internationaal Secretariaat uitgebrachte persbericht over de oorlogstactieken van Oekraïne deed veel stof opwaaien, ook onder onze leden. Het onderzoek naar de juridische en inhoudelijke gang van zaken bij het Internationaal Secretariaat loopt door tot in 2023. Het Bestuur zal de resultaten van dit onderzoek bespreken met de Ledenraad en de actieve achterban.

De succesvolle verkiezing van de Ledenraad had dit jaar veel aandacht van het Bestuur. Het projectteam wist een recordaantal kandidaten te enthousiasmeren. Door nieuwe IT-technieken werd de drempel om te stemmen verlaagd; dit leidde tot een record aan zowel schriftelijke als online stemmers. Het Bestuur verheugde zich op de samenwerking met de 40 nieuwe leden van een jonge, diverse en sterk vernieuwde Ledenraad. De nieuwe Ledenraad werd afgelopen zomer benoemd voor een termijn van 3 jaar (tot 1 juli 2025).

De doelstellingen voor 2022 waren volgens het Bestuur realistisch. Ook beschikte de organisatie over de juiste deskundigheid. Directeur Dagmar Oudshoorn realiseerde samen met het managementteam (MT) en alle medewerkers in 2022 de uitvoering van de Meerjarenstrategie 2022-2025 grotendeels, waardoor Amnesty werd klaargestoomd voor de toekomst. Er werd een goede focus aangebracht, waardoor directie en Bestuur heldere keuzes maakten in de projecten, campagnes en activiteiten van Amnesty Nederland. Hierbij was er voortdurend oog voor niet alleen het resultaat, maar ook voor de impact van ons werk.

De impact van Amnesty Nederland hing grotendeels samen met het werk van Amnesty Internationaal, de internationale beweging. Ook in 2022 constateerde het Bestuur opnieuw met grote zorg dat de werklust door de ontwikkelingen in de wereld alsmaar groter werd en dat de organisatie- en structuurverandering van de internationale organisatie veel aandacht van de Nederlandse sectie vroeg. Amnesty Nederland spande zich afgelopen jaar dan ook in om met secretaris-generaal Agnès Callamard, het internationaal bestuur en de verschillende secties, veelvuldig te overleggen om de nieuw ingezette koers te bestendigen, die met name gericht is op blijvend herstel van de researchcapaciteit van het internationale kantoor in Londen.

Het Bestuur constateerde dat Amnesty Nederland er door deelname aan festivals als Pinkpop en Lowlands erin slaagde steeds meer jonge mensen te betrekken bij onze activiteiten. Dit zal ook een speerpunt worden voor 2023. Ook de jaarlijkse schrijfactie Write for Rights werd na 3 jaar weer live georganiseerd in het hoofdkantoor en op veel locaties in het land. Het Bestuur was ook ingenomen met het voortzetten van de mensenrechtendialoog, nu onder de naam Human Rights Talk.

Het Bestuur sprak zijn waardering uit voor de inspanningen voor het leden- en donateurenbestand, dat dit jaar uitkwam op 260.769 leden. Het op peil houden en het realiseren van een duurzaam ledenbestand vergen blijvende investeringen, zowel in geld en tijd als in andere middelen.

Het Bestuur constateerde dat de begroting 2022 voor het overgrote deel is uitgevoerd en een -€ 707 laat zien aan het eind van het jaar. Het beleid op nalatenschappen leverde in 2022 opnieuw extra inkomsten op. Het Bestuur werd adequaat geïnformeerd over de financiële en andere risico's van de activiteiten en hoe deze risico's werden beheerst. De inflatie en de daarmee gepaard gaande kostenstijgingen van 10 procent als gevolg van de oorlog in de Oekraïne, werden uitgebreid besproken door het Bestuur en meegenomen in de plannen en begroting voor 2023. De financiële reserve van Amnesty Nederland was goed op orde.

Organisatie

Directeur en MT realiseerden in 2022 de uitvoering en implementatie van de Meerjarenstrategie 2022-2025, waardoor Amnesty Nederland als een matrixorganisatie functioneert. Daarnaast werd het functiehuis vernieuwd en richtte de financiële afdeling ook de matrixorganisatie in. Het Bestuur werd goed geïnformeerd over de wijze waarop de directie dit – in goed overleg met de Ondernemingsraad – invoerde.

Samenstelling en zelfevaluatie Bestuur

In 2022 werd bestuurslid Pim van den Dungen benoemd voor een tweede termijn en Cees Breederveld voor een derde termijn. Laura Wennekes beëindigde haar bestuurslidmaatschap, waarna Nora Ait Boubker haar opvolgde als bestuurslid met als specifiek aandachtsgebied 'jongeren'. Nynke Runia gaf aan haar functie als secretaris te zullen beëindigen aan het einde van haar eerste termijn (juli 2023), zodat er in 2023 een nieuw bestuurslid-secretaris moet worden gezocht. In het Bestuur waren de belangrijkste capaciteiten die nodig zijn om de organisatie adequaat te kunnen besturen in grote mate aanwezig, zowel op het gebied van mensenrechtenkennis als van de meer brede expertise voor toezicht vanuit bedrijfskundig en algemeen maatschappelijk oogpunt. De financiële expertise was in de persoon van de nieuwe penningmeester en een aantal andere bestuursleden goed geborgd.

In 2022 hield het Bestuur een zelfevaluatie met een nieuwe online methode, die werd aanbevolen door de Stichting Intern Toezicht Goede Doelen (ITGD). Hiermee heeft het Bestuur de zelfevaluatie geprofessionaliseerd. Het Bestuur zal dit jaarlijks herhalen. Bij de gehanteerde methode evalueerde het Bestuur de uitvoering van zijn taken en zijn eigen expertise. Ook besprak men het samenspel tussen Ledenraad, Bestuur en directie. De belangrijkste onderwerpen die naar voren kwamen, waren de wens om na te gaan wat de meest effectieve governancestructuur zou kunnen zijn, de wijze waarop het Bestuur inzicht krijgt in de voortgang van de realisatie van het strategische beleid en het nog meer benutten van de expertise en het netwerk van bestuursleden. Een samenvatting van de zelfevaluatie werd ter informatie aan de Ledenraad gestuurd.

Vooruitblik 2023

De focus ligt komend jaar op de volgende zaken:

- Strategie Amnesty International wereldwijd: hoe kunnen we als Amnesty Nederland een mensenrechtenagenda voeren en tegelijkertijd focussen op urgente thema's; het mede definiëren van de strategische agenda van de internationale beweging; de verdere ontwikkeling van de internationale organisatie (herinrichting en bemensing van de leiding van de organisatie, focus op de productie van rapporten over mensenrechtenschendingen).
- Implementatie doelstellingen Meerjarenstrategie 2022-2025 Amnesty Nederland: uitvoering van de Meerjarenstrategie 2022-2025 dient de strategievorming verder te ondersteunen en effectiever te maken, onder meer door verdere invoering van een projectorganisatie en het vergroten van de impact van Amnesty Nederland.
- Het Bestuur acht het van groot belang dat Amnesty Nederland goed voorbereid is op toekomstige uitdagingen en ontwikkelingen, in goede samenwerking met andere secties en het Internationaal Secretariaat, door het verder uitbreiden van de achterban met vooral jongeren, het zekeren van onze inkomsten en een goede wisselwerking tussen Ledenraad, Bestuur en Secretariaat van Amnesty Nederland.

Meer informatie over de taken van het Bestuur vindt u [hier](#)

Het managementteam van Amnesty Nederland.

© Amnesty International

DIRECTIE EN MANAGEMENTTEAM

Onze directeur en managementteam in 2022:

Dagmar Oudshoorn – directeur

Simone Appelman – manager Campagnes & Mobilisatie

Bart van Kuijk – manager Communicatie & Fondsenwerving

Paul Helsloot – manager Strategie, Onderzoek & Lobby

Soraya Kanhai – manager Bedrijfsvoering

Beloning directeur

Het Bestuur heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Amnesty Nederland de adviesregeling 'Beloning directeuren van goededoelenorganisaties' van Goede Doelen Nederland. Het Bestuur dient volgens de regeling met enige regelmaat het salaris van de directeur te toetsen aan de norm voor een maximaal jaarinkomen. In 2018 is de Basis Score voor Directiefuncties opnieuw vastgesteld op 460 punten en bekrachtigd door de remuneratiecommissie van het Bestuur. Eind 2019 is het salaris van de directeur getoetst als onderdeel van het aanstellingsproces van de nieuwe directeur. Het jaarinkomen van de directeur van Amnesty Nederland voldoet aan de norm van Goede Doelen Nederland voor een maximaal jaarinkomen in 2022. De bezoldiging van de directeur inclusief pensioenlasten kwam in 2022 neer op € 157.361. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden behandeld in de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Ga naar onze website voor informatie over de taken van de [directie](#) en het [managementteam](#) en wie deze rollen vervullen.

ONZE MEDEWERKERS

Einde van corona

Helaas waren we het eerste kwartaal van 2022 nog steeds thuis aan het werk als gevolg van de coronapandemie. De maatschappij werd langzamerhand opengesteld met de komst van het coronatoegangsbewijs. Ook het vaccineren ging van start. Vanaf maart werd het pand daarom langzaam opengesteld voor medewerkers. We hanteerden een rooster waarbij teams een dagdeel naar kantoor konden komen en verspreid in het pand konden werken. Daar waar nodig was er ruimte voor maatwerk.

Het MT maakte de keuze om de anderhalve-meter maatregel te handhaven. Wij stelden het pand daarmee open voor iedere medewerker, gevaccineerd of niet. De coronarichtlijnen bleven geldig: met klachten niet naar kantoor komen en thuis werken. Er is wederom gezorgd voor voldoende (ergonomische) faciliteiten om het thuiswerken aangenaam te maken. Ook een maatschappelijk werker en de werplekadviseur waren hierbij betrokken.

Nadat de coronamaatregelen werden opgeheven, konden we weer volop terug naar kantoor. Na een enquête van de OR waarin aan de medewerkers is gevraagd of ze deels willen thuis blijven werken, kwam als resultaat dat we het beleid handhaven dat we sinds medio 2022 hanteerden, en wel dat iedereen voor 50 procent vanuit huis mag werken.

In de zomer is er een grote barbecue georganiseerd voor al onze medewerkers en hadden we na anderhalf jaar lockdown weer een fysiek samenzijn met alle medewerkers. Op 15 december sloten we 2022 af met een mooi eindejaarsdiner voor al onze medewerkers.

Matrixorganisatie en het nieuwe werken vanaf 2022

Mede door de coronapandemie besloot het MT een strategie-traject te starten om Amnesty Nederland toekomstbestendig te maken. Onze Ledenraad stelde in juli 2021 de Meerjarenstrategie 2022-2025 vast. Een van de randvoorwaarden voor

© Amnesty International

optimale impact van de gekozen strategie is een betere integratie van werkzaamheden binnen Amnesty Nederland. We kunnen binnen onze mensenrechtenprogramma's meer en betere resultaten behalen met integraal werken. Dat wil zeggen dat we zo veel mogelijk samenhang aanbrengen in onderzoek, lobby, mobilisatie, communicatie, educatie en fondsenwerving, zodat zij elkaar versterken. Besloten is om vanaf 2022 te werken in een matrixorganisatie. De wijziging van de organisatiestructuur is in 2021 voorgelegd aan, en goedgekeurd door, de Ondernemingsraad. De voorbereidingen om met de nieuwe structuur te werken waren al in 2021 ingezet. Het actualiseren van het functiehuis is vanaf 2021 aan het strategie-traject gekoppeld. In 2022 zijn veel van onze medewerkers die werken met projecten geschoold in het projectmatig werken. Ook is er teruggeblikt in een korte evaluatie over het nieuwe werken. De grote evaluatie van de matrixorganisatie volgt in 2023.

Functiehuis

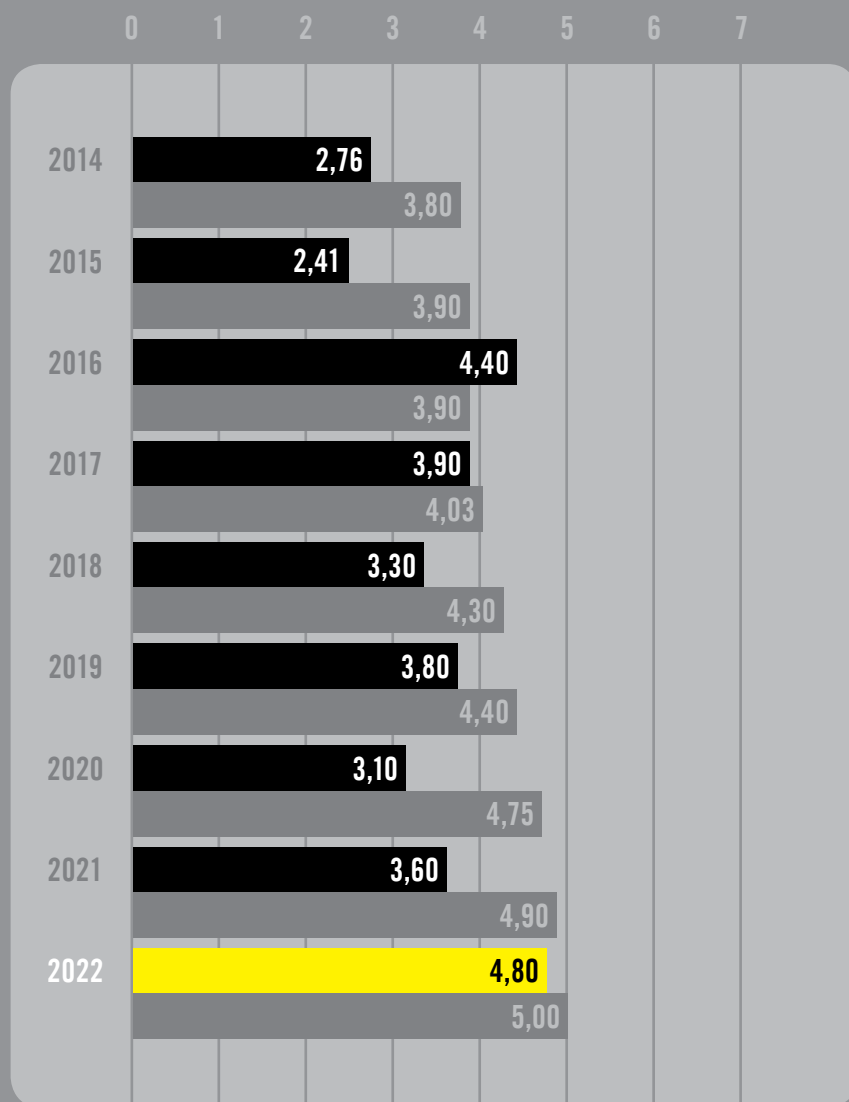
Tijdens de totstandkoming van de nieuwe arbeidsvoorwaarden in 2019 is afgesproken om het functiehuis te herzien en te komen tot meer generieke functies die een bredere inzetbaarheid ondersteunen. Human Capital Group begeleidde ons daarbij. Er werden twee nieuwe functies toegevoegd, die van Projectleider en die van Teamlead die leiding geeft aan een team van medewerkers binnen een afdeling. Het nieuwe functiehuis past bij de huidige salarisschalen van Amnesty en is realistisch binnen de financiële kaders voor de komende jaren. Het nieuwe functiehuis en de koppeling daarvan aan de huidige salarisschalen zijn inmiddels goedgekeurd door het MT en de OR.

Arbeidsomstandigheden

In het verzuimbeleid bleef de nadruk liggen op preventie en duurzame inzetbaarheid, door het stimuleren van tijdige signalering en een goede samenwerking tussen leidinggevende, bedrijfsarts, de medewerker en Human Resources. Het verzuimpercentage lag in 2022 op 4,8 procent (2021: 3,6 procent).

VERZUIM

(in %)

Gemiddeld Amnesty

Gemiddeld BV Nederland (bron: CBS)

Diversiteit en inclusie

In 2021 is er een start gemaakt met het ontwikkelen van inclusief leiderschap en inclusieve samenwerking. Het jaar erop is afscheid genomen van het bureau dat ons ondersteunde gedurende dit traject. In het derde kwartaal van 2022 is gekozen voor samenwerking met IZI Solutions om dit traject samen op te pakken. Er zal een visie ontwikkeld worden op diversiteit en inclusie en zal er een plan gemaakt worden hoe dit in de praktijk gebracht kan worden, en er wordt invulling gegeven aan inclusief leiderschap. Dit traject zal in 2023 doorlopen.

Vrijwilligersbeleid

De rechten en faciliteiten voor onze vrijwilligers zijn vastgelegd in het Handboek voor Vrijwilligers. Het vrijwilligersbeleid is in 2021 geactualiseerd en is vanaf 2022 van toepassing. Het geldt voor alle vrijwilligers op kantoor en voor vrijwilligers in het land die minimaal vier uur per week actief zijn en worden aangestuurd door een medewerker op kantoor. Onze vrijwilligers – zoals vrijwilligers werkzaam op kantoor, activistenleiders en -trainers, de studentencoördinatoren, gespreksleiders van de Human Rights Talk en de peer educators – worden aangestuurd door een medewerker op het Landelijk Secretariaat. Totdat de coronamaatregelen in 2022 werden opgeheven, kregen onze vrijwilligers de mogelijkheid om vanuit huis te werken.

Bedrijfshulpverlening

In het derde kwartaal van 2021 voerde het externe bureau SGS de Risico-inventarisatie & Evaluatie (RIE) uit. Dit resulteerde in een conceptrapportage, op basis waarvan Amnesty een plan van aanpak zal opstellen om in 2022 en de jaren erna de genoemde verbeteringen door te voeren. De urgente punten uit dit rapport hebben onder meer betrekking op het aanpassen van het Arbo-thuiswerkbeleid naar aanleiding van de coronapandemie.

Ondernemingsraad

De ondernemingsraad (OR) hield in 2022 de vinger aan de pols bij het vormgeven van de Meerjarenstrategie. Advies- en instemmingsverzoeken die voortvloeiden uit het aanpassen van de organisatiestructuur werden beantwoord. Amnesty Nederland ging ook aan de slag met een meer generiek, toekomstbestendig

FORMATIE 2022

(in fte)

BETAALDE MEDEWERKERS

Nieuwe medewerkers in dienst: **36**
Medewerkers uit dienst: **25**

115,9 (2021: 103,4)

GESUBSIDIEERDE MEDEWERKERS

2,8 (2021: 2,7)

VRIJWILLIGERS (incl. Bestuur)

Gestart: **19**
Gestopt: **20**

7,1 (2021: 8,63)

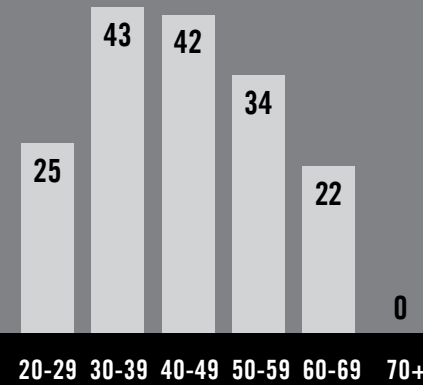
STAGIAIRS

4,8 (2021: 4,8)

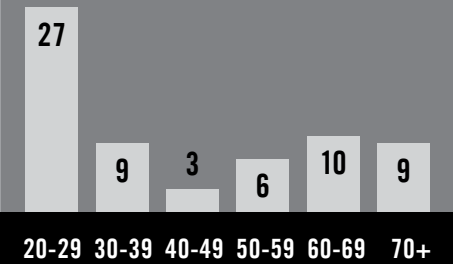
BETAALDE MEDEWERKERS

Leeftijdsopbouw

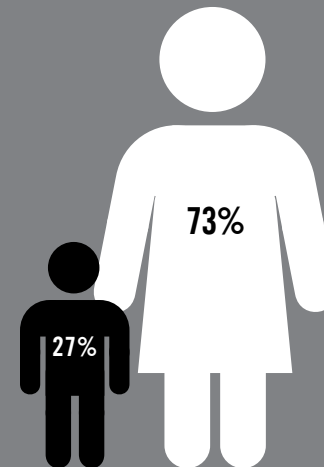

VRIJWILLIGERS

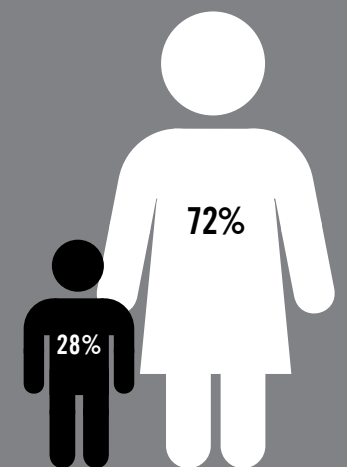
Leeftijdsopbouw

Verdeling man-vrouw

Verdeling man-vrouw

functiehuis. De OR was betrokken bij de keuze van het functie-waarderingssysteem, hield toezicht bij het formuleren van nieuwe functiebeschrijvingen en nam zitting in de geschillen-commissie.

De OR is aan het eind van zijn zittingsduur. In 2023 zal een nieuwe OR het stokje overnemen. Bij de overdracht zal de oude OR de nieuwe leden wijzen op het belang van de evaluatie van het proces naar een nieuwe bedrijfsstructuur, het functiehuis en de interne communicatie. Ook vraagt de zittende OR extra aandacht voor diversiteit en inclusie. De OR en bestuurder spraken beiden de wens uit voor een breed tevredenheidsonderzoek onder medewerkers in 2022. Daar is het door de vele veranderingen niet van gekomen, maar het blijft op de agenda staan.

KLACHTEN UIT HET NEDERLANDS PUBLIEK

In 2022 nam het aantal klachten toe (3.194) ten opzichte van 2021 (2.190). Van de klachten die we in 2022 ontvingen, kwamen 2.191 klachten van leden en oud-leden. De overige klachten (1.003) waren van niet-leden. De meeste klachten (2.049) hadden betrekking op ons beleid.

Bijna 28 procent van de klachten (884) ging over het persbericht over Oekraïense gevechtstactieken die burgers in gevaar brachten. Mensen waren verontwaardigd dat we kritiek uitten op Oekraïne, ook al hadden we eerder de Russische agressie in Oekraïne meermaals zeer scherp [veroordeeld](#). Amnesty is onafhankelijk en zal misstanden en mensenrechtenschendingen die het documenteert altijd melden, ongeacht wie zich daaraan schuldig maakt.

Andere klachten over Amnesty's beleid gingen over onze campagne over demonstratierecht, ledenwerving, onze berichtgeving over Israël en Palestina, de coronapandemie en de Russische gewetensgevangene Aleksei Navalny.

Over het thema demonstratierecht in Nederland ontvingen we 295 klachten. Verreweg de meeste klachten kwamen binnen naar aanleiding van de rellen tijdens de [Sinterklaasintocht in Staphorst](#) op 19 november 2022. Amnesty Nederland had waarnemers naar Staphorst gestuurd, omdat actiegroep Kick Out Zwarte Piet had aangekondigd te zullen demonstreren tegen de figuur van Zwarte Piet. De klachten gingen voornamelijk over Zwarte Piet en niet zozeer over het demonstratierecht. Over de Israël/Palestina ontvingen we 152 klachten, voornamelijk over het [rapport](#) over de door Israël gevoerde apartheidspolitik. Amnesty concludeerde in het rapport dat Israël een systeem leidt van onderdrukking en overheersing waarbij de apartheid Palestijnen treft in Israël en in de Bezette Gebieden, en Palestijnse vluchtelingen in andere landen. In de klachten werd Amnesty vaak als 'antisemitisch' bestempeld.

Tot slot is ook de situatie voor Aleksei Navalny nog steeds een reden voor klachten (74). De aanleiding hiervan is vaak dat er te weinig voor hem zou worden gedaan. Dat wordt ook geregeld als reden opgegeven om op te zeggen.

Klachten over werving (± 12 procent)

Amnesty neemt op jaarbasis met zo'n 2 miljoen mensen contact op met een verzoek om financiële steun of om lid te worden. Dit leidt in een enkel geval tot een klacht. Ten opzichte van 2021 (390) is het aantal klachten over ledenwerving met 394 nagenoeg gelijk gebleven. De meest gehoorde klacht is het door ledenwerfers aanbieden van de mogelijkheid om een eenmalige donatie te doen.

Klachten over organisatie (± 4 procent)

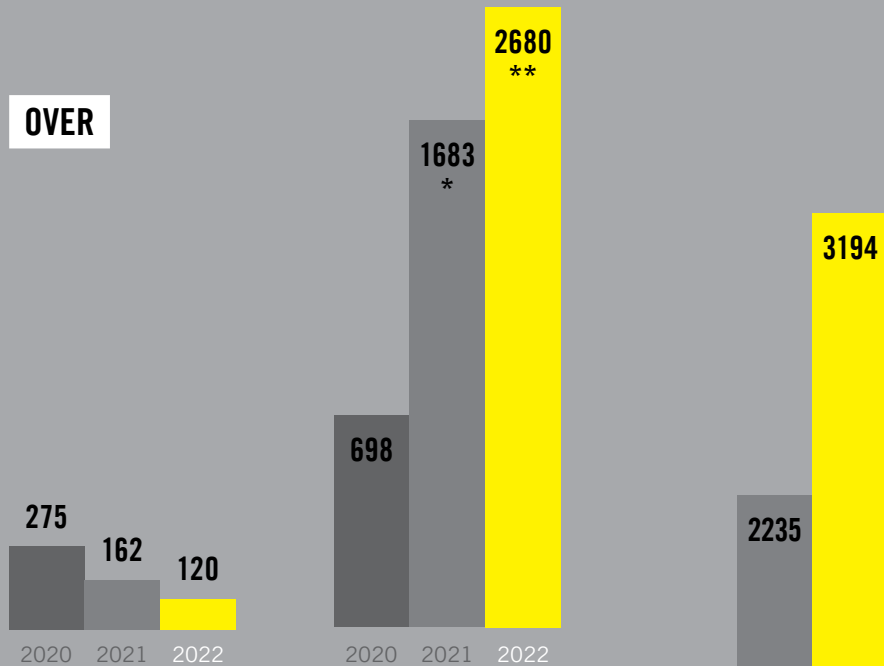
De klachten die waren gericht op onze organisatie in 2022 gaan vooral de kosten van het pand van Amnesty en het salaris van de directeur.

Interne klachten

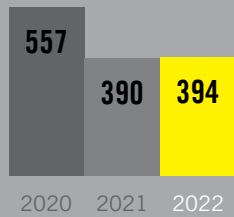
Er waren in 2022 geen interne klachten.

KLACHTEN

OVER

ORGANISATIE

WERVING

BELEID

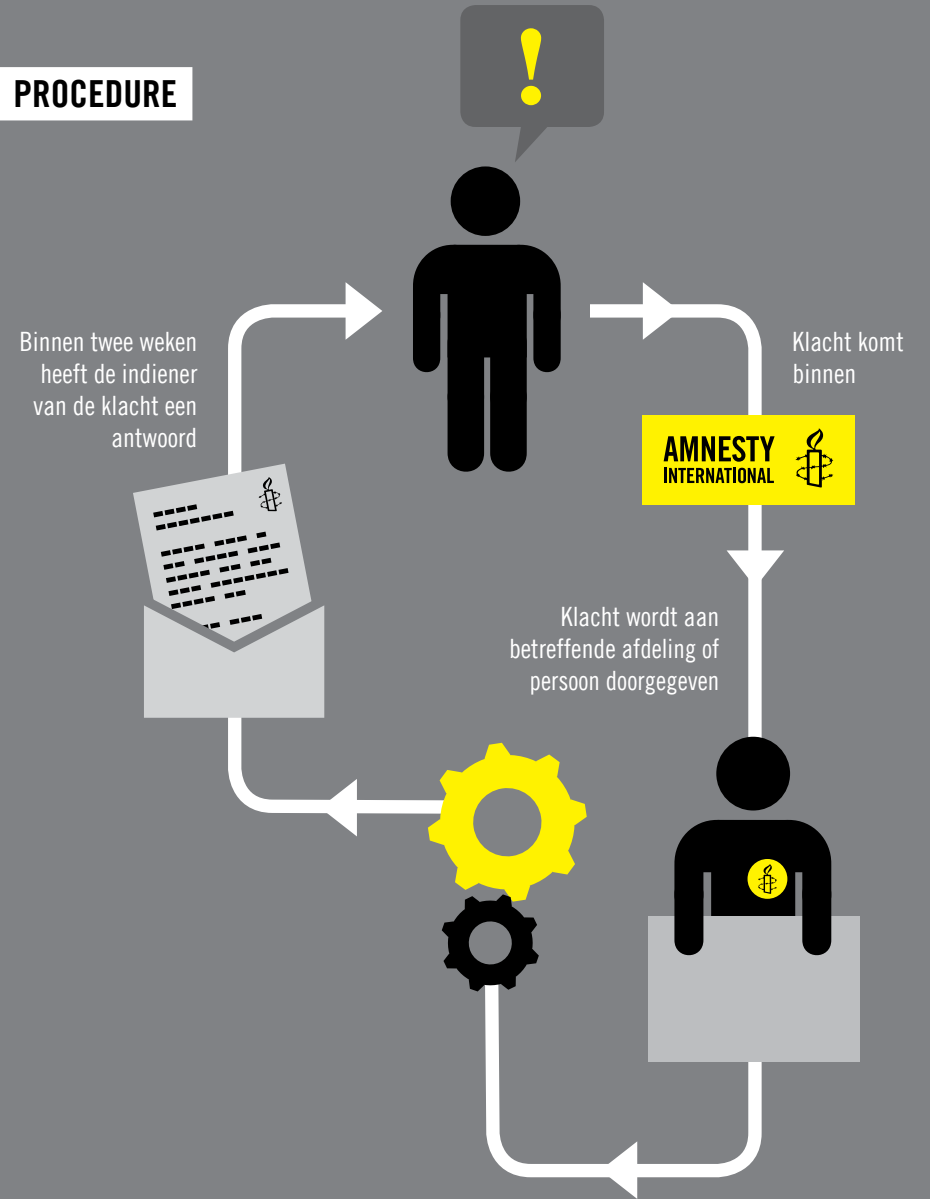
* het grootste aantal klachten (30,7%) betrof ons standpunt over de coronamaatregelen.
 ** 27,7% betrof klachten over persbericht over Oekraïense gevechtstactieken

INTERNE KLACHTEN

TOTAAL

PROCEDURE

MVO-ONTWIKKELINGEN

Bestuur van de organisatie

Geen nieuwe ontwikkelingen.

Mensenrechten

Geen nieuwe ontwikkelingen.

Arbeidsomstandigheden

Geen nieuwe ontwikkelingen.

Milieu

Geen nieuwe ontwikkelingen.

Eerlijke bedrijfsvoering

Geen nieuwe ontwikkelingen.

Consumentenzaken

Zie onder het kopje 'Privacy' in dit jaarverslag.

Maatschappelijke betrokkenheid

Geen nieuwe ontwikkelingen.

MVO-BELEID

Amnesty Nederland opereert met respect voor mens, milieu en maatschappij. Lees hier meer over ons [mvo-beleid](#). Maatschappelijk verantwoord ondernemen (mvo) omvat een breed scala aan onderwerpen. We volgen de internationale richtlijn ISO 26000 voor het implementeren van mvo in de organisatie. In deze richtlijn staan zeven mvo-principes: bestuur van de organisatie, mensenrechten, arbeidsomstandigheden, milieu, eerlijke bedrijfsvoering, consumentenzaken en maatschappelijke betrokkenheid.

In 2022 is gewerkt aan ons inkoopbeleid waarin de facetten van maatschappelijk verantwoord ondernemen zijn meegenomen. Het MT zal dit in 2023 beoordelen en na goedkeuring implementeren.

PRIVACY

Amnesty staat voor het recht op privacy — dat is onderdeel van ons DNA. Wij verzamelen persoonlijke gegevens om uitvoering te geven aan de verschillende overeenkomsten met leden, donateurs, activisten, relaties en vrijwilligers. Maar ook voor fondsenwerving. Deze persoonsgegevens zijn omvangrijk en divers, maar noodzakelijk voor onze kerntaak. Wij gaan zorgvuldig om met persoonsgegevens en voldoen vanzelfsprekend aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). Ten aanzien van de inzet van systemen, media en middelen wordt dan ook een ethische afweging gemaakt. Daarbij stellen we ons steeds de vraag: mag dit, en moeten wij dit ook willen? Dit resulteert er bijvoorbeeld in dat wij bewust geen gebruik maken van bepaalde diensten op Amerikaanse socialmedia-platformen, omdat zij de privacy van onze leden en donateurs onvoldoende waarborgen.

In 2022 is het werk dat van een belangrijk deel al in 2021 was gedaan, afgerond om ons CRM-systeem (Customer Relationship Management) op te schonen en te koppelen aan de andere systemen die we gebruiken, zodat er één database ontstaat met informatie over leden en vrijwilligers. Dit is een grote verbetering op het gebied van databeheer. Zo zijn er minder handmatige processen en is er een betere beveiliging. We hebben een e-mailstrategie ontwikkeld en geïmplementeerd. Zo worden e-mails vanuit projecten, afdelingen en lokale groepen op elkaar afgestemd aan de hand van voorrangsregels en afspraken over frequentie en aard. Tot slot hebben we onze informatievoorziening onder de loep genomen. Zo hanteren we nu een privacyverklaring voor de webshop, evenementen en manifestaties en hebben we meer informatie beschikbaar voor onze medewerkers.

Wij willen onze medewerkers het instrumentarium geven om zelf privacy te waarborgen in hun werkzaamheden. Hier zetten we in 2023 verder op in. Dat doen we bijvoorbeeld door periodieke trainingen te verzorgen over *privacy compliance*, waarmee we duidelijk maken welke maatregelen we hebben getroffen om de privacy van onze medewerkers en leden, donateurs, activisten, relaties en vrijwilligers te waarborgen.

Ook zorgen we voor werkinstructies. We zullen daarnaast een robuuster raamwerk introduceren voor de medewerker Privacy en Integriteit. We kijken bijvoorbeeld naar regels voor het gebruik van bedrijfsapparatuur, voor wie toegang heeft tot bepaalde onderdelen van systemen – denk hierbij aan gegevens over leden of personeel – en thuiswerken.

INTEGRITEIT

Amnesty International Nederland committeert zich aan integer werken. Daartoe werken we voortdurend aan de ontwikkeling van ons integriteitssysteem. In 2022 stelde Amnesty een integriteitsfunctionaris aan, die de verantwoordelijkheid heeft om het integriteitssysteem te ontwikkelen en te onderhouden. De integriteitsfunctionaris heeft dit jaar samen met collega's uit verschillende afdelingen gewerkt aan het verbeteren van de gedragscode. De integriteitsfunctionaris wordt ook incidenteel door collega's gevraagd om advies te geven over morele vragen en dilemma's.

Verder is een nieuwe (externe) vertrouwenspersoon aangesteld, met als doel de drempel te verlagen voor medewerkers en vrijwilligers om met zorgen naar voren te komen en advies en ondersteuning te krijgen over hoe te handelen.

Het in 2021 ontwikkelde systeem voor het melden van vermoedelijke integriteitsschendingen blijft functioneren. In 2022 waren er vier meldingen over vermoedelijke integriteitsschendingen. Deze meldingen zijn behandeld door de integriteitsfunctionaris en de directeur en er zijn passende acties ondernomen. Wij beschouwen het ontvangen van meldingen als positief, omdat het de organisatie in staat stelt corrigerende maatregelen te nemen en van incidenten te leren.

Amnesty besteedt veel aandacht aan de vraag hoe een integriteitssysteem te ontwikkelen dat niet alleen voor haar medewerkers op het landelijke kantoor werkt, maar ook voor haar vrijwilligers en lokale groepen, en zal hiermee in 2023 verdergaan.

Amnesty blijft leren van haar integriteitssysteem en de meldingsprocedures worden momenteel verbeterd om meldingen aan te moedigen. We verwachten dat naarmate het bewustzijn toeneemt, ook het aantal meldingen in 2023 zal toenemen als gevolg van de verbeterde gedragscode en meldingsprocedures, de bredere focus op zowel vrijwilligers als medewerkers en de aanstelling van de nieuwe vertrouwenspersoon.

RISICOMANAGEMENT

Amnesty Nederland heeft te maken met verschillende risico's en onzekerheden in haar werk. De belangrijkste risico's zijn in kaart gebracht en liggen op het gebied van een veranderende wereld, strategie (inclusief imagochade), operationele activiteiten waaronder ook frauderisico's, financiële risico's en risico's rond wet- en regelgeving. Voor onze mensenrechtenactiviteiten speelt wet- en regelgeving rond witwassen en financiering van terrorisme een belangrijke rol. Amnesty volgt hierin de internationaal aanvaarde richtlijnen en heeft haar controle hierop ook afgestemd. Zo is er een actieve *due diligence* van onze samenwerkingspartners, hebben we een actieve deelname in diverse goede doelen-platforms en investeren we in de kennis bij medewerkers betreffende integriteit en privacy. Mede hierdoor worden imagoschade en daarmee samenhangende financiële risico's, bijvoorbeeld als gevolg van opzeggingen van leden of het intrekken van financiële toezeggingen, tot een minimum beperkt. Frauderisico's worden gemitigeerd door het toepassen van onder meer het vierogenprincipe. Door het jaar heen wordt de risicoanalyse geactualiseerd als vast onderdeel van de plannings- en controlcyclus. Dit stelt ons in staat belangrijke risico's tijdig te onderkennen en beheersmaatregelen in te stellen, zodat schade in het bereiken van onze doelstellingen kan worden voorkomen of beperkt. Op basis van deze risicoanalyses houden management en bestuur zicht op de belangrijkste risico's voor de organisatie.

Op basis van de combinatie op bereidheid, impact en kans wordt, aan de hand van het stoplichtmodel, een overall risico-indicatie gegeven.

Ga naar onze website voor meer informatie over hoe Amnesty Nederland aandacht heeft voor [integriteit](#).

RISICO-CATEGORIE	RISICO-OMSCHRIJVING	BEREIDHEID	BEHEERSINGSMATREGELEN	IMPACT	KANS	STOPLICHT
STRATEGISCH	De juiste strategische keuzes maken om mensenrechten-impact te behalen.	LAAG	<ul style="list-style-type: none"> Strategieontwikkeling vanuit de internationale beweging (AI Global Strategy). Positionering en agendavorming van Amnesty Nederland. Rapporteren, monitoren en evalueren van de voortgang ten opzichte van beoogde doelen. 	HOOG	LAAG	
TACTISCH	Afnemend draagvlak voor mensenrechten door actuele ontwikkelingen in de samenleving.	MEDIUM	<ul style="list-style-type: none"> Analyseren van politieke en maatschappelijke ontwikkelingen die kansen of bedreigingen vormen voor de bevordering of bescherming van mensenrechten. Het belang van (bescherming van) mensenrechten blijven agenderen en zichtbaar maken. Dialogoog aangaan met onze achterban en het bredere Nederlandse publiek over mensenrechten. 	HOOG	MEDIUM	
TACTISCH	Afkalvend imago door incidenten bij, of kritiek op, Amnesty of andere goede doelen.	LAAG	<ul style="list-style-type: none"> Naleven wat Amnesty zelf propageert. Aandacht voor transparantie in onze eigen externe communicatie. Implementatie en up-to-date houden van ons mvo-beleid. Actieve due diligence van samenwerkingspartners. Crisiscommunicatieteam 	HOOG	HOOG	
TACTISCH	Ledental en de inkomsten van donateurs op peil houden.	LAAG	<ul style="list-style-type: none"> Waar nodig heroverwegen van de fondsenwervingsstrategie en investeren in nieuwe vormen van leden- en fondsenwerving. Organisatie flexibel houden door structurele formatie beperkt te houden. Continuïteitsreserve op peil houden zodat plotseling verlies aan inkomsten tijdelijk opgevangen kan worden. 	HOOG	MEDIUM	
OPERATIONEEL	Welzijn van medewerkers onder druk door werkgerelateerde stress.	LAAG	<ul style="list-style-type: none"> Als werkgever voor het welzijn van medewerkers zorgdragen: op het gebied van werksfeer, fysieke werkomgeving waaronder thuiswerken, ontwikkelingsmogelijkheden, (psychosociale) zorg. In gesprekken tussen medewerkers en de afdelingsmanagers wordt aandacht besteed aan mogelijke werkgerelateerde stress. Duurzame inzetbaarheid is een van de kernthema's in de vernieuwde arbeidsvoorwaarden. 	HOOG	MEDIUM	
STRATEGISCH	Hebben wij onze governance op orde?	LAAG	<ul style="list-style-type: none"> Toepassen van in de goededoelensector algemeen aanvaarde normen, codes en richtlijnen. Jaarlijkse controle of we voldoen aan de Amnesty International core standards. Regelmatige toetsing van compliance aan geldende wet- en regelgeving op verschillende gebieden (zoals privacy, fondsenwerving, financiën). 	HOOG	LAAG	

FINANCIEEL VERSLAG

INLEIDING

In de jaarrekening legt de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland (Amnesty Nederland) verantwoording af over inkomsten, bestedingen, resultaat en financiële positie in 2022. De jaarrekening vormt een integraal onderdeel van het jaarverslag 2022 en omvat de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland inclusief de regionale en plaatselijke geledingen. De jaarrekening is opgesteld conform 'Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Organisaties' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarnaast past Amnesty de 'Regeling beloning directeuren van 'goededoelenorganisaties' en de 'Handreiking Verantwoord Financieel Beheer' van Goede Doelen Nederland toe.

Door het afronden van de cijfers in dit hoofdstuk kunnen kleine verschillen ontstaan in de optelling van cijfers.

RESULTAAT 2022

Het resultaat over 2022 bedraagt € -0,7 miljoen. Het negatieve resultaat wordt gedekt vanuit de daarvoor bestemde reserves. Het resultaat is € 1,1 miljoen minder negatief dan begroot. In grote lijnen kan gesteld worden dat het resultaat 2022 positiever is uitgevallen dan begroot door zowel de hogere inkomsten als de lagere bestedingen op wervingskosten en mensenrechtenactiviteiten. De hogere inkomsten komen vooral voort uit hogere bijdragen van particulieren. De lagere bestedingen zijn voor het belangrijkste deel het gevolg van de beschikbaarheid van medewerkers, zowel binnen Amnesty als bijvoorbeeld bij de fondsenwervende partners. De verschillende posten worden hierna verder toegelicht.

RESULTAAT 2022

Bedragen x € 1.000

	<i>Begroting 2022</i>	<i>Realisatie 2022</i>	<i>Vershil B en R</i>	<i>Realisatie 2021</i>
Totaal inkomsten	30.273	30.683	410	30.033
Totaal bestedingen	-32.109	-31.388	721	-30.654
Saldo financiële baten en lasten	10	-2	-12	-75
Resultaat	-1.826	-707	1.119	-695

INKOMSTEN 2022

Bedragen x € 1.000

	<i>Begroting 2022</i>	<i>Realisatie 2022</i>	<i>Vershil B en R</i>	<i>Realisatie 2021</i>
Geworven baten				
Baten van particulieren	23.095	23.867	772	23.505
Baten van bedrijven	215	201	-14	174
Baten van loterijorganisaties	4.512	4.245	-267	4.737
Baten van subsidies van overheden	1.537	1.222	-315	843
Baten van andere organisaties zonder winststreven	472	537	65	347
Som van de geworven baten	29.831	30.072	241	29.606
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	442	610	168	427
Overige baten	0	1	1	0
Som van de baten	30.273	30.683	410	30.033

INKOMSTEN

De totale inkomsten in 2022 bedragen € 30,7 miljoen waarmee € 0,4 miljoen meer is gerealiseerd dan voor 2022 is begroot. De hogere inkomsten zijn te danken aan hogere bijdragen vanuit particulieren en dan met name de bijdrage van leden en donaties van overige particulieren. De landelijke collecte heeft € 1,5 miljoen opgeleverd en ligt daarmee € 104 duizend boven de begroting. Ook de levering van producten en/of diensten draagt meer bij dan begroot.

Links staat de tabel met de inkomsten 2022, hieronder een nadere toelichting per inkomstensoort:

BATEN VAN PARTICULIEREN

Bedragen x € 1.000

	<i>Begroting 2022</i>	<i>Realisatie 2022</i>	<i>Vershil B en R</i>	<i>Realisatie 2021</i>
Bijdragen van leden	17.250	17.660	410	17.235
Donaties van overige particulieren	700	955	255	888
Bijdragen van Amnesty-groepen	70	86	16	90
Landelijke collecte	1.400	1.504	104	665
Evenementen	25	39	14	9
Nalatenschappen	3.650	3.623	-27	4.618
Totaal baten van particulieren	23.095	23.867	772	23.505

BATEN VAN PARTICULIEREN

De baten van particulieren betreffen alle gebonden en ongebonden inkomsten zoals vermeld in de tabel hiernaast.

BIJDRAGEN VAN LEDEN

Het publiceren van het persbericht over de gevechtstactieken van het Oekraïense leger in augustus 2022 leidde tot veel reacties en opzeggingen. Dit is direct de belangrijkste reden voor de daling van het aantal leden ten opzichte van ultimo 2021 met 1.862 naar 260.769. Ondanks deze daling in aantal leden is € 410 duizend meer gerealiseerd dan begroot en € 425 duizend (+2,5 procent) meer dan in 2021. De gemiddelde jaarbijdrage van leden is per lid gestegen naar € 68, ten opzicht van € 66 in 2021.

DONATIES VAN OVERIGE PARTICULIEREN

De donaties van overige particulieren in 2022 (€ 955 duizend) waren € 67 duizend hoger dan de opbrengst in 2021 (€ 888 duizend).

BIJDRAGEN VAN AMNESTY-GROEPEN

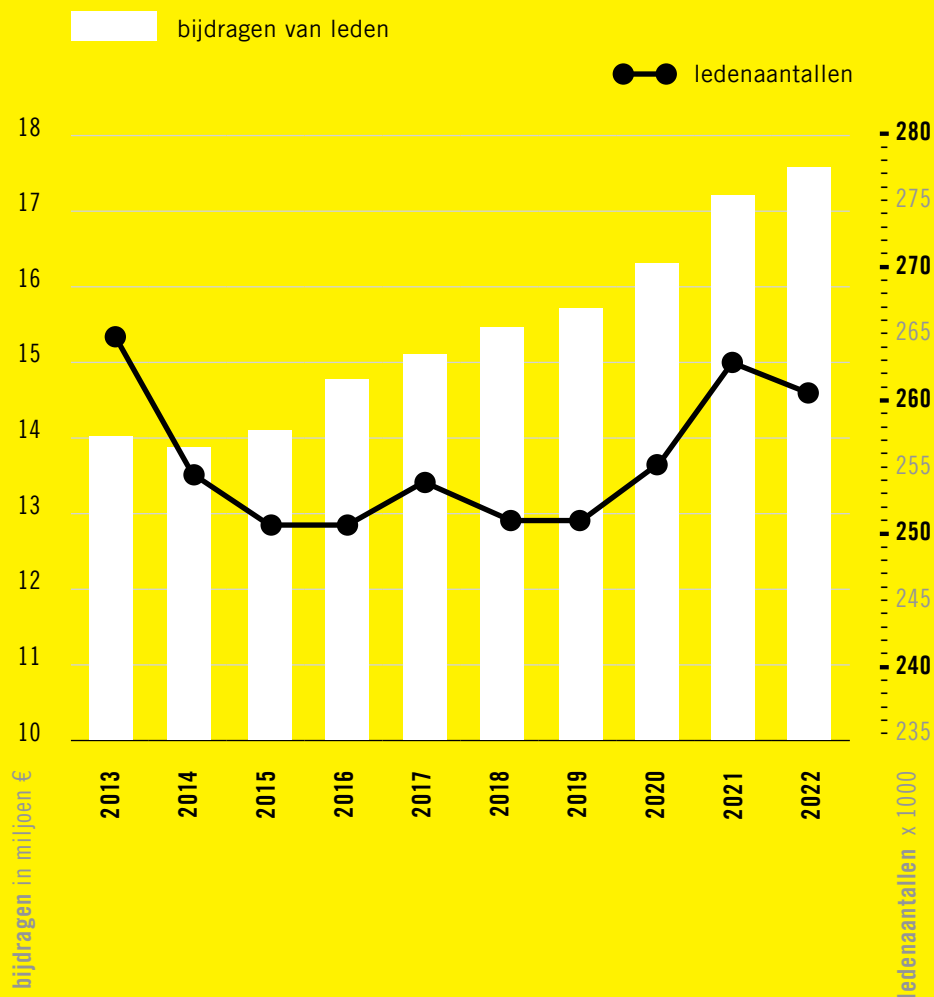
De inkomsten die worden verantwoord onder deze categorie betreffen de bijdragen van Amnesty-groepen (de afstorting van liquide middelen boven € 1.000), de aan de groepen afgedragen collectevergoeding, gebonden bijdragen van groepen en door groepen gegenereerde inkomsten. In 2022 bedraagt de realisatie € 86 duizend, € 4 duizend lager dan de realisatie over 2021.

LANDELIJKE COLLECTE

In 2022 kon na de coronapandemie de landelijke collecte weer op de gebruikelijke wijze plaatsvinden. Er is in 2022 € 1,5 miljoen opgehaald, een niveau vergelijkbaar met de jaren voor de uitbraak van de coronapandemie en € 0,8 miljoen boven de realisatie van 2021. De gelden zijn gerealiseerd door zowel de online collecte als via de traditionele huis-aan-huis-collecte.

BIJDRAGEN VAN LEDEN / LEDENAANTALLEN

2013-2022

NALATENSCHAPPEN

Amnesty registreert de nalatenschappen conform de RJ-640 waardoor de baten uit nalatenschappen verwerkt worden op het moment dat 'rekening en verantwoording' is ontvangen van een notaris. Amnesty heeft in 2022 € 3,6 miljoen aan inkomsten uit nalatenschappen gerealiseerd. Hoewel in 2021 € 1,0 miljoen meer is verantwoord, is 2022 een goed jaar geweest. Het aantal meldingen komt in 2022 uit op 104 en ligt daarmee twaalf meldingen hoger dan in 2021.

BATEN VAN BEDRIJVEN

De inkomsten van bedrijven vielen in 2022 iets hoger uit dan in 2021, maar het blijft moeilijk om de omvang ervan substantieel te vergroten.

BATEN VAN LOTERIJORGANISATIES

In 2022 ontving Amnesty Nederland € 3,6 miljoen van de Nationale Postcode Loterij als reguliere bijdrage. Ook kende de Nationale Postcode Loterij in 2021 een bedrag toe van € 2.583.000 voor het project Watching Big Brother. Het project wordt in samenwerking met het Internationaal Secretariaat van Amnesty International uitgevoerd. De in deze jaarrekening verantwoorde inkomsten betreffen het deel van de bijdrage dat in 2022 werd besteed.

BATEN VAN SUBSIDIES VAN OVERHEDEN

Voor Human Rights Capacity-Building Programme (HURICAP) startte in 2021 de nieuwe financieringsperiode 2021-2025 van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Amnesty doet daarin capaciteitsopbouwwerk in twaalf landen in Afrika en het Midden-Oosten, in samenwerking met de drie andere alliantiepartners Pax, Abaad en DefendDefenders. Extra nadruk ligt op het werken met vrouwen en met jongeren, en op het inzetten van het ontwikkelde trainingspakket op Business and Human Rights.

De alliantie krijgt voor de periode 2021-2025 middelen toegekend door het ministerie van Buitenlandse Zaken als strategische partner op het gebied van 'Strengthening Civil Courage'.

Het aandeel van Amnesty uit de toegekende subsidie bedraagt € 5,7 miljoen, verspreid over 5 jaar. De bestedingen waren in 2022 lager dan begroot (€ 1,2 miljoen versus € 1,5 miljoen). De belangrijkste reden voor het achterblijven van de bestedingen ten opzichte van de begroting is de beschikbaarheid van personeel waardoor activiteiten en daaraan gerelateerde reizen geen doorgang konden vinden. Het niet bestede deel van de in 2021 en 2022 ontvangen subsidie zal in de jaren 2023-2025 alsnog worden ingezet.

BATEN VAN ANDERE ORGANISATIES ZONDER WINSTSTREVEN

De inkomsten van andere organisaties zonder winststreven bevatten de inkomsten van stichtingen, fondsen en (religieuze) instellingen. De realisatie ligt € 65 duizend boven de begroting omdat daarin alleen gebonden inkomsten opgenomen zijn die al formeel zijn toegekend. Gedurende 2022 zijn additionele inkomsten van fondsen en stichtingen gerealiseerd, zowel gebonden als ongebonden.

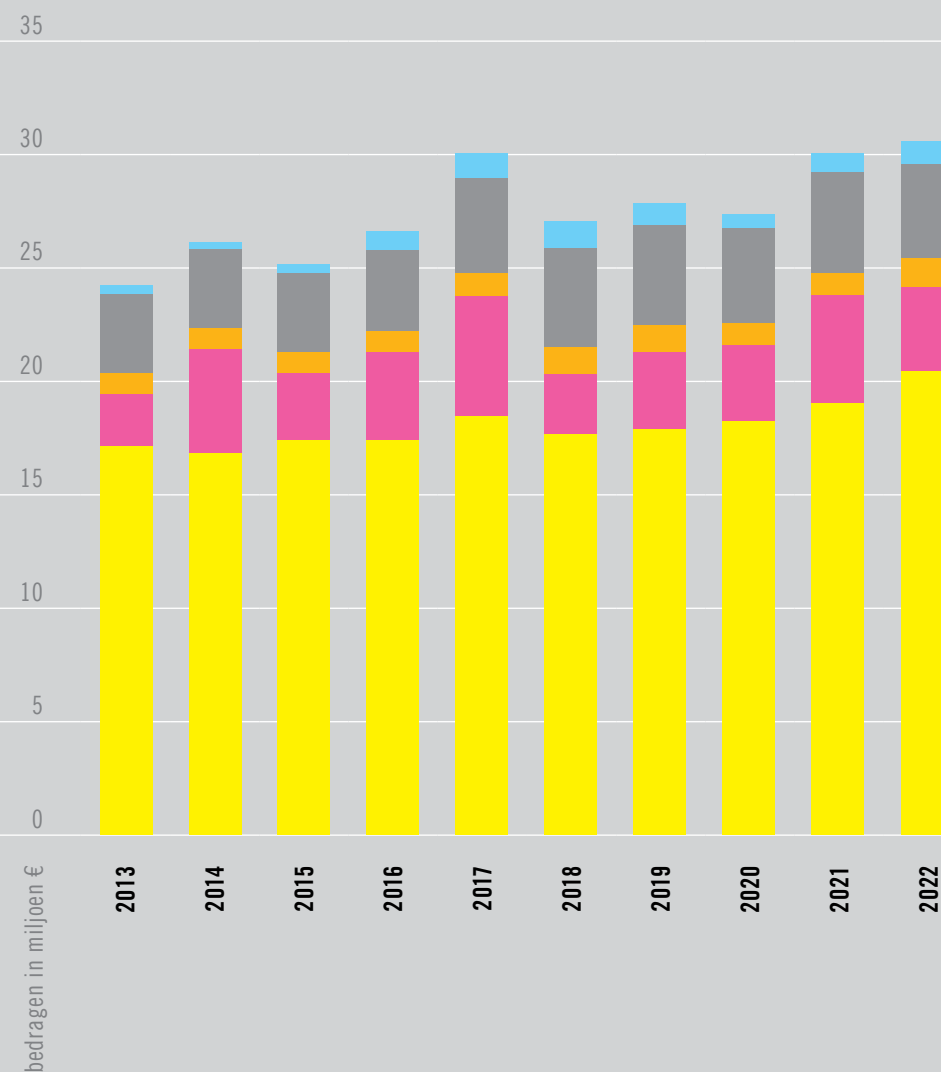
BATEN ALS TEGENPRESTATIE VOOR DE LEVERING VAN PRODUCTEN EN/OF DIENSTEN

Onder deze categorie vallen de inkomsten uit merchandising (de verkoop van Amnesty-producten), inkomsten van Amnesty's maandblad Wordt Vervolg, en de inkomsten uit verhuur van kantoorruimte, inclusief de opbrengst van de dienstverlening aan huurders.

De omzet uit merchandising is in 2022 met een realisatie van € 731 duizend met 18 procent toegenomen ten opzichte van 2021. Dit is mede te danken aan de verkopen op Pinkpop in 2022. Pinkpop vond niet plaats in de coronajaren. De baten uit merchandising steeg met 54 procent ten opzichte van 2021, ook omdat de inkoopkosten van de in 2022 verkochte merchandise van Pinkpop in 2020 is afgeboekt.

INKOMSTEN DOOR DE JAREN HEEN

2013-2022

HERKOMST GEBONDEN WERVING 2022

Bedragen x € 1.000

Leden	11
Overige particulieren	11
Amnesty-groepen	2
Bedrijven	79
Nalatenschappen	0
Nationale Postcode Loterij	645
Ministerie van Buitenlandse Zaken	1.222
Fondsen en instellingen	314
Totaal	2.284

Als een van de resultaten van het innovatietraject is Amnesty in 2021 gestart met een nieuwe fondsenwervende activiteit. Onder de noemer Avondje Gerechtigheid verkochten we thematische maaltijdboxen. In 2022 is deze activiteit voortgezet waarbij Amnesty ruim 1.950 Iraanse maaltijdboxen heeft verkocht ten opzichte van 1.300 Boxen in 2021.

De inkomsten uit advertenties in *Wordt Vervolgd* waren conservatief begroot en zijn in de praktijk gunstiger uitgevallen.

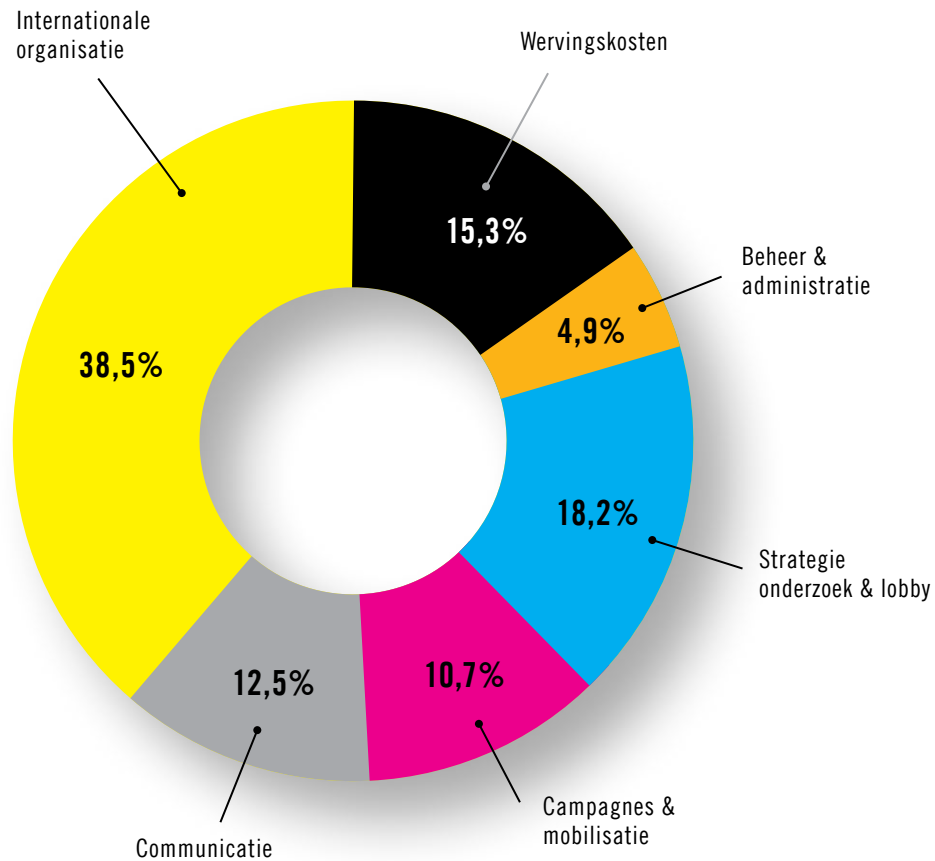
Onder opbrengsten uit verhuur worden de huurtermijnen van de verhuur van een deel van het kantoorpand van Amnesty aan een aantal andere ngo's verantwoord. De opbrengst ligt met € 200 duizend in lijn met zowel de begroting 2022 als de realisatie 2021.

GEBONDEN WERVING

Van alle inkomsten is in 2022 bijna € 2,3 miljoen gegeven (2021: € 2,3 miljoen) met een gebonden bestemming. Dat wil zeggen dat de geldgever heeft aangegeven waaraan het geld besteed moet worden. Amnesty Nederland biedt de keuze uit meerdere mogelijke bestemmingen. De herkomst van de gebonden giften in 2022 is als volgt.

BESTEDINGEN

Amnesty heeft in 2022 € 31,4 miljoen besteed (2021: € 30,6 miljoen). Hiervan is € 25,0 miljoen (79,8 procent) besteed aan de doelstelling. De overige bestedingen betreffen kosten voor fondsenwerving en beheer en administratie. In onderstaande grafiek zijn de kosten per aandachtsgebied uitgedrukt in een percentage van de totale bestedingen.

BESTEDINGEN 2022

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	Realisatie 2022	Vershil B en R	Realisatie 2021
Internationale organisatie	11.707	12.073	366	12.494
Strategie, onderzoek en lobby	6.601	5.704	-897	4.957
Campagnes en mobilisatie	3.198	3.352	154	3.059
Communicatie	3.886	3.926	40	2.936
Totaal aan doelstelling	25.392	25.054	-338	23.446
Wervingskosten	5.273	4.793	-480	6.013
Kosten beheer & administratie	1.444	1.541	97	1.195
Som van de lasten	32.109	31.388	-721	30.654

BESTEED AAN DE DOELSTELLING

Onder de noemer 'bested aan de doelstelling' vallen alle bestedingen op het gebied van Strategie, Onderzoek en Lobby, Campagnes en Mobilisatie en Communicatie. Ook de bijdrage aan de internationale Amnesty-organisatie valt hieronder.

De overige bestedingen aan de doelstelling bestaan uit de kosten voor mensenrechtenprogramma's, campagnes, lobby en voorlichting. Het gaat hierbij onder andere om onze activiteiten op het gebied van mensenrechtenprogramma's zoals Vrijheid van meningsuiting in China, Rusland en Saudi-Arabië, Rechtsstaatelijkheid in Europa, Etnisch profileren door de politie in Nederland, Mensen zonder verblijfsrecht in Nederland, Technologie en mensenrechten, Gender en mensenrechten, Human Rights Capacity-Building Programme (HURICAP), Mensenrechteneducatie en de Eerlijke Geldwijzers. Ook zijn middelen aangewend voor onze campagnes voor mensenrechtenactivisten en vluchtelingen, voor bijeenkomsten van de Human Rights Talk, onze mensenrechten-dialogoog, voor diverse spoedacties (urgent actions), petitie en de schrijfactie Write for Rights rond 10 december.

De bestedingen aan de doelstelling van Amnesty exclusief de bijdrage aan de Internationale beweging is € 703 duizend (5,1 procent) lager dan begroot. Aan de mensenrechtenprogramma's, internationale projecten en campagnes vallend onder Strategie, Onderzoek en Lobby werd in 2022 € 897 duizend minder uitgegeven dan begroot waarvan de mindere uitgaven voor een groot gedeelte bij HURICAP zitten. Dit is deels het gevolg van de coronapandemie waardoor reizen in de eerste maanden van het jaar nog moeilijk was. Daarnaast heeft het even geduurd voordat invulling gegeven kon worden aan het opstarten van projecten met nieuwe en bestaande partners. Ook de bestedingen bij het extra meerjarige project via de Postcode Loterij (Watching Big Brother) was in 2022 lager dan begroot. Naar verwachting wordt de totale toezegging in de komende jaren wel gebruikt. De bestedingen voor Campagnes en Mobilisatie en Communicatie gezamenlijk zijn € 194 duizend hoger dan begroot. Dit is vooral het gevolg van de conservatieve begroting op festivals en events vanwege de onzekerheid rond de coronacrisis.

BIJDRAGE AAN DE INTERNATIONALE BEWEGING AMNESTY INTERNATIONAL

Met de bijdrage aan de internationale beweging wordt onderzoek gefinancierd naar mensenrechtenschendingen. Op basis van dit onderzoek worden rapporten gepubliceerd, acties gevoerd en wordt gelobbyd, voorlichting gegeven en bewustwording vergroot. Hierbij wordt zowel kennis en expertise uitgewisseld met samenwerkingspartners (waardoor een bredere achterban en een groter maatschappelijk draagvlak worden gecreëerd), als financiële samenwerking gezocht.

De bijdrage wordt gebaseerd op een door de internationale beweging overeengekomen berekeningswijze voor de bijdragen afdracht. De bijdrage aan de internationale organisatie wordt berekend op basis van in het lopende jaar gerealiseerde inkomsten. Hierbij worden de volgende zaken van de totale inkomsten afgetrokken: geormerkte inkomsten, fondsenwervingskosten en organisatiekosten (zoals huisvesting en IT). De te betalen afdracht wordt vervolgens berekend op basis van een heffingstabel. Ook kan een additionele bijdrage toegekend worden door Amnesty Nederland naar aanleiding van een verzoek daartoe door het Internationaal Secretariaat.

In 2022 droeg Amnesty Nederland € 11,5 miljoen af aan de internationale organisatie (begroot was € 10,9 miljoen). In 2022 is de bijdrage hoger uitgevallen dan begroot, wat wordt verklaard door met name de hogere bijdragen van particulieren waarover per saldo 62,5 procent wordt afgedragen aan de internationale organisatie en de lagere kosten voor fondsenwerving waardoor minder er aftrek is dan begroot.

WERVINGSKOSTEN

De bestedingen aan werving van baten (fondsenwerving) betreffen de werving van nieuwe leden, het *upgraden* van ledenbijdragen, ledenbehoud, de kosten van de collecte en evenementen, merchandising, innovatie, en de kosten voor relatiemanagement van grote donoren.

De bestedingen aan fondsenwerving zijn in 2022 ruim € 1,2 miljoen lager dan in 2021 en € 480 duizend lager dan begroot. Het verschil ten opzichte van 2021 wordt voor een deel verklaard vanuit organisatorische wijzigingen waarbij een onderdeel en daarmee ook de kosten voor dit onderdeel zijn verschoven van Fondsenwerving naar Beheer en Administratie. Daarnaast zijn de kosten voor het werven van leden in 2021 hoger omdat in 2021 meer leden zijn geworven. De kosten voor het werven van leden vallen in 2022 door personele problemen bij onze fondsenwervende partners lager uit dan begroot. Ook zijn in 2022 niet alle vacatures (tijdig) ingevuld.

KOSTEN BEHEER EN ADMINISTRATIE

Amnesty Nederland volgt de aanbeveling van Goede Doelen Nederland voor de kosten die vallen onder Beheer en Administratie, namelijk de kosten van Bestuur, Ledenraad, een deel van het management, directiesecretariaat, control en de financiële administratie. De toerekening is gedaan conform de erkenningsregeling.

KENGETALLEN

Conform de 'Richtlijn 650 voor de Jaarverslaggeving' (RJ650) en de 'normen erkenningsregeling per 10 november 2020' geven we in dit verslag kengetallen weer van de bestedingen aan de doelstelling, wervingskosten en kosten voor beheer en administratie.

Amnesty rapporteert ook het percentage bestedingen aan de doelstelling ten opzichte van de totale bestedingen. De reden voor dit extra kengetal is dat inkomsten (zeker in geval van incidentele meevallers) en bestedingen niet altijd in hetzelfde boekjaar vallen.

Besteed aan doelstelling ten opzichte van totale baten en ten opzichte van totale bestedingen

In 2022 vallen beide percentages hoger uit dan in 2021 en zijn meer in lijn met de percentages van voor de coronajaren.

Kostenpercentage werving

Het kostenpercentage werving drukt de gemaakte wervingskosten uit als percentage van de som van de geworven baten. Dit percentage valt in 2022 om meerdere redenen lager uit in vergelijking met voorgaande jaren. Bij de organisatiewijziging in 2022 is een onderdeel, en daarmee ook de kosten voor dit onderdeel, verschoven van Fondsenwerving naar Beheer en Administratie. Ook vallen de kosten voor het werven van leden door personele problemen bij onze fondsenwervende partners lager uit. Daarnaast zijn de inkomsten weer verder gestegen.

Kosten Beheer en Administratie

Als gevolg van organisatorische wijzigingen valt het percentage bestedingen aan Beheer en Administratie ten opzichte van de totale bestedingen in 2022 hoger uit ten opzichte van voorgaande jaren.

KENGETALLEN VAN DE BESTEDINGEN

	Norm	2022	2021	2020
Besteed aan doelstelling t.o.v. totale baten		81,7%	78,1%	76,6%
Besteed aan doelstelling t.o.v. totale bestedingen*	Min. 70%	79,8%	76,5%	75,2%
Kostenpercentage werving t.o.v. geworven baten*		15,9%	20,3%	21,3%
Beheer en Administratie**	Max. 6%	4,9%	3,9%	4,1%

*) De Erkenningsregeling voor goede doelen stelt het volgende: De verhouding tussen de bestedingen aan de doelstellingen, wervingskosten en kosten beheer en administratie dient redelijk en uitlegbaar te zijn. De verhouding wordt in elk geval geacht redelijk te zijn wanneer:

1. het percentage doelbesteding als percentage van de totale lasten, gerekend over de afgelopen drie jaar, gemiddeld minimaal 70% bedraagt;
2. het gemiddelde percentage doelbesteding over de afgelopen drie jaar niet aanzienlijk afwijkt van het gemiddelde percentage doelbesteding over dezelfde periode van vergelijkbare organisaties.

**) Het bestuur van Amnesty Nederland heeft bepaald dat de kosten 'Beheer en administratie' maximaal 6% van de lasten mag vormen. Dit betreft dus een interne norm.

RESERVES EN FONDSSEN, STAND PER EINDE JAAR

Bedragen x € 1.000

	2022	2021	2020
Continuïteitsreserve	10.000	10.000	9.490
Bestemmingsreserves	4.336	4.932	6.145
Bestemmingsfondsen	386	497	490
Totaal	14.722	15.429	16.124

TOELICHTING BESTEMMINGSRESERVES EN -FONDSEN

Bestemmingsreserves worden gevormd als inkomsten gedeeltematig niet in hetzelfde jaar worden besteed waarin ze binnenkomen. Bestemmingsreserves hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid, de bestemming wordt bepaald door het Bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening of tussendoor bij het besluit over het instellen van een nieuwe bestemmingsreserve.

Bestemmingsfondsen hebben een geormerkt bestedingsdoel dat door de schenkers is aangegeven op basis van de door Amnesty Nederland geboden mogelijkheden. Deze gelden kunnen niet altijd in het jaar van ontvangst worden besteed. De termijn van bestemming is bepaald door de looptijd van het betreffende project dat met deze middelen wordt gefinancierd. Aan de bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen zijn in 2022 middelen toegevoegd en onttrokken. Dat levert voor de bestemmingsreserves per saldo een onttrekking op van € 596 duizend. Voor de bestemmingsfondsen is er per saldo sprake van een onttrekking van € 111 duizend. Voor een toelichting per bestemmingsreserve en -fonds, en het overzicht van alle toevoegingen en onttrekkingen, wordt verwezen naar de jaarrekening 2022.

CONTINUÏTEITSRESERVE

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de continuïteitsreserve wordt gebaseerd op een analyse van de organisatierisico's en de periode waarvoor Amnesty Nederland deze wil afdekken. Er worden beheersingsmaatregelen vastgesteld per risico en de risicoanalyse wordt bekrachtigd door het Bestuur. Amnesty Nederland voldoet daarmee aan de richtlijn voor de jaarverslaggeving RJ650.

In 2020 is de door Amnesty Nederland gehanteerde berekeningsmethode geëvalueerd. De recente ontwikkelingen in de wereld, zoals de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne, brengen voor een organisatie als de onze extra onzekerheden mee. De risico's voor de organisatie en ons mensenrechtenwerk zijn opnieuw gewogen en zwaarder ingeschat. Daarom is ervoor gekozen om de omvang van de continuïteitsreserve zodanig te berekenen, dat mocht er sprake zijn van een acute (inkomsten) crisis er, na een verkleining van de organisatie om de nieuwe realiteit het hoofd te kunnen bieden, ook nog ruimte is om in fondsenwerving te kunnen investeren en een kleine buffer te hebben. Op basis van de bijgestelde berekeningsmethode is de omvang met € 10 miljoen ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2021. De omvang van de continuïteitsreserve eind 2022 valt binnen de gehanteerde bandbreedte.

RESULTAATBESTEMMING

Bedragen x € 1.000

Toevoeging aan de continuïteitsreserve	0
Onttrekking aan de bestemmingsreserves	-596
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	-111
Resultaat	-707

RESULTAATVERDELING

Het resultaat over 2022 bedraagt € -707 duizend. De resultaatbestemming van dit saldo is opgenomen in het overzicht hiernaast.

FINANCIËEL BEHEER

Uitgangspunt van het financieel beheer door Amnesty is dat de inkomsten op een verantwoorde manier worden besteed en beheerd. Hiertoe legt de directie binnen de vereniging rekening af aan het Bestuur en wordt het jaarverslag, inclusief de jaarrekening, door de Ledenraad goedgekeurd. De controlerend accountant stelt vanuit zijn externe positie vast of Amnesty haar financieel beheer goed op orde heeft. Daarnaast vindt toetsing plaats door het Centraal Bureau Fondsenwerving (CBF) om vast te stellen of Amnesty haar zaken – volgens de ‘Erkenningsregeling voor goede doelen’ – goed ingericht heeft en recht heeft op erkenning als goed doel. Amnesty Nederland is in 2022 uitgebreid getoetst door het CBF met een positief resultaat.

Het beleid inzake financieel beheer heeft het zorgvuldig beheer van reserves en liquide middelen tot doel. Daartoe worden de reserves en liquide middelen risicomijdend beheerd. Risicomijdend betekent in dezen dat liquide middelen kunnen worden aangehouden op spaar- en betaalrekeningen, deposito's, obligaties en aandelenfondsen. Er worden momenteel geen beleggingen in obligaties en/of aandelenfondsen aangehouden. Met het oog op gewenste risicospreiding, en zo veel mogelijk rekening houdend met de bevindingen van de Eerlijke Bankwijzer, worden de reserves aangehouden bij de Rabobank, ASN Bank, Triodos Bank en ING. Ten behoeve van de afwikkeling van het betalingsverkeer worden rekeningen aangehouden bij de Rabobank (acceptgiroverwerking), de Deutsche Bank in verband met de incasso van de ledenbijdragen via Buckaroo (met directe overmaking van het saldo naar de Rabobank), de Triodos Bank (de giftenrekening en de rekeningen van alle lokale Amnesty-groepen) en ING Bank (passief).

FINANCIËLE VOORUITBLIK

Het begrote resultaat voor 2023 bedraagt € -716 duizend, dat gedekt wordt uit onttrekkingen van bestemmingsreserves en bestemmingsfondsen.

LIQUIDITEITSPANNING

De hoogte van huidige beschikbare liquide middelen geven voor 2023 geen reden om uit te gaan van eventuele liquiditeitsproblemen. De liquiditeit wordt gedurende het jaar desondanks nauwlettend gemonitord.

BEGROTING 2023

Bedragen x € 1.000

INKOMSTEN		BESTEDINGEN	
Baten van particulieren	23.845	Internationale organisatie	11.442
Baten van bedrijven	200	Mensenrechtenbeleid	6.076
Baten van loterijorganisaties	4.471	Mobilisatie & Actie	3.463
Baten van subsidies van overheden	1.505	Media & Politieke Zaken	3.956
Baten van fondsen, instellingen	348		
Som van de geworven baten	30.369	Besteed aan doelstelling	24.937
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	440	Wervingskosten	5.070
Overige baten	0	Beheer & Administratie	1.517
Totaal inkomsten	30.809	Totaal bestedingen	31.524
Saldo fin. baten en lasten			-1
Resultaat			-716
Mutatie continuïteitsreserve			0
Dekking uit bestemmingsreserves			452
Dekking uit bestemmingsfondsen			264
Saldo			0

UPDATE 2023

De oorlog tussen Rusland en Oekraïne is in 2023 nog steeds in volle hevigheid gaande. Het is helaas niet de verwachting dat de oorlog in 2023 beëindigd zal worden. Hoewel op het moment van het schrijven van dit bestuursverslag (half maart 2023) de inflatie op macro-economisch gebied aan het dalen is, blijven de prijzen voor de eerste levensbehoeften nog steeds stijgen. Het is op dit moment nog onduidelijk of de inkomsten- en uitgavenontwikkeling van 2023 door beide ontwikkelingen beïnvloed gaan worden. De ontwikkelingen zullen nauwlettend gevolgd worden zodat maandelijks prognoses opgesteld kunnen worden, ter ondersteuning van benodigde besluitvorming van het Managementteam en het Bestuur van Amnesty Nederland.

JAAARREKENING 2022

2

JAARREKENING 2022

INHOUD

BALANS PER 31 DECEMBER 2022
(na bestemming saldo baten en lasten)

STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2022

KASSTROOMOVERZICHT OVER 2022

TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2022

Algemeen en grondslagen

Toelichting op de Balans

Toelichting op de Staat van Baten en Lasten

OVERIGE GEGEVENS

Balans per 31 december 2022

(na bestemming van saldo baten en lasten; alle bedragen in euro's)

<u>ACTIVA</u>		31-12-2022	31-12-2021
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1	-	-
Materiële vaste activa	2	5.156.864	5.530.292
Financiële vaste activa	3	1.315.954	1.299.207
		6.472.818	6.829.499
Vlottende activa			
Vorraden	4	164.028	126.588
Vorderingen en overlopende activa	5	5.072.798	5.628.158
Effecten	6	265	193
Liquide middelen	7	8.610.461	9.116.511
		13.847.552	14.871.450
		20.320.370	21.700.949

>

PASSIVA

Reserves en fondsen

Reserves

- Continuïteitsreserve
- Bestemmingsreserves

	31-12-2022	31-12-2021
8.1	10.000.000	10.000.000
8.2	4.336.329	4.932.315
	<u>14.336.329</u>	<u>14.932.315</u>

Fondsen

- Bestemmingsfondsen

9	385.674	496.704
	<u>385.674</u>	<u>496.704</u>

14.722.003

15.429.019

Kortlopende schulden

10	5.598.367	6.271.930
	<u>20.320.370</u>	<u>21.700.949</u>

Staat van baten en lasten over 2022

(alle bedragen in euro's)

<u>BATEN</u>		2022	Begroting 2022	2021
Geworven baten				
Baten van particulieren	11	23.867.115	23.095.000	23.505.064
Baten van bedrijven	12	201.298	215.000	174.330
Baten van loterijorganisaties	13	4.245.308	4.512.000	4.736.819
Baten van subsidies van overheden	14	1.221.853	1.537.000	843.147
Baten van andere organisaties zonder winststreven	15	536.667	472.000	346.881
Som van de geworven baten		30.072.241	29.831.000	29.606.241
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	16	609.675	442.000	427.070
Overige baten	17	795	-	-
Som van de baten		30.682.711	30.273.000	30.033.311

>

<u>LASTEN</u>		2022	Begroting 2022	2021
				(*)
Besteed aan de doelstelling				
Internationale organisatie	18	12.072.563	11.707.000	12.494.066
Strategie, onderzoek en lobby	19	5.703.506	6.601.000	4.957.390
Campagnes en mobilisatie	20	3.352.166	3.198.000	3.058.916
Communicatie	21	3.925.679	3.886.000	2.935.914
		25.053.914	25.392.000	23.446.286
Wervingskosten	22	4.792.968	5.273.000	6.012.705
Kosten beheer en administratie	23	1.540.890	1.444.000	1.195.200
		31.387.772	32.109.000	30.654.191
Saldo voor financiële baten en lasten		705.061-	1.836.000-	620.880-
Saldo financiële baten en lasten	24	1.955-	10.000	74.514-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		707.016-	1.826.000-	695.394-

(*: aangepast voor vergelijkingsdoeleinden)

<u>Bestemming saldo van baten en lasten</u>	2022	Begroting 2022	2021
Mutaties in reserves en fondsen:			
Reserves			
- Continuïteitsreserve	8.1 -	-	510.000
- Bestemmingsreserves	8.2 595.986-	1.504.000-	1.212.388-
Totaal reserves	595.986-	1.504.000-	702.388-
Fondsen	9 111.030-	322.000-	6.994
Saldo	707.016-	1.826.000-	695.394-

Kasstroomoverzicht over 2022

(alle bedragen in euro's)

		2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten			
* Saldo baten en lasten		707.016-	695.394-
* Aanpassingen voor			
Afschrijvingen		480.955	548.744
Rentebaten en -lasten	24	18.756	26.461
Dividendbaten	24	8-	3.005-
Mutatie voorzieningen		-	-
Ongerealiseerd koersresultaat financiële vaste activa	24	16.747-	51.080
Ongerealiseerd koersresultaat effecten	24	72-	47-
		482.884	623.233
* Veranderingen in werkkapitaal			
Mutaties vorderingen en overlopende activa	5	555.360	494.888
Mutatie nog te ontvangen / betalen interest	5	5.707	9.829-
Mutaties voorraden	4	37.440-	63.927-
Mutaties kortlopende schulden	10	673.563-	2.173.154
		149.936-	2.594.286

>

		2022	2021
Kasstroom uit primaire activiteiten		374.068-	2.522.125
Ontvangen / betaalde interest		24.463-	16.631-
Ontvangen dividend		8	3.005
Kasstroom uit operationele activiteiten		398.523-	2.508.499
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
* Investerings in materiële vaste activa	2	107.527-	189.443-
* Desinvesterings in financiële vaste activa	3	-	1.700.000
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		107.527-	1.510.557
		506.050-	4.019.056
Mutatie geldmiddelen			
Liquide middelen per 1 januari	7	9.116.511	5.097.455
Liquide middelen per 31 december	7	8.610.461	9.116.511
		506.050-	4.019.056

TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is een overzicht van de geldmiddelen die in 2022 beschikbaar zijn gekomen, en van het gebruik ervan, en is opgesteld volgens de indirecte methode.

De kasstroom uit primaire activiteiten, dat is het saldo van de baten en lasten, gecorrigeerd met de afschrijvingen en de financiële baten en lasten plus de mutaties in de kortlopende vorderingen en schulden, bedraagt € 374.068 negatief. Voor een verklaring wordt verwezen naar de relevante posten in de toelichting op de jaarrekening.

Daarnaast is er een negatieve kasstroom door de betaling van negatieve interest en de investering in materiële vaste activa van in totaal € 131.982.

Per saldo daalde daarmee de liquiditeitspositie van Amnesty in 2022 met een bedrag van € 506.050 tot € 8.610.461 per 31 december. Hiervan is € 311.892 onder beheer van de lokale Amnesty-groepen.

TOELICHTING OP DE JAARREKENING 2022

(alle bedragen in euro's)

ALGEMEEN

Activiteiten

De jaarrekening omvat de financiële gegevens van de Vereniging Amnesty International, Afdeling Nederland, statutair gevestigd Keizersgracht 177 te 1016 DR Amsterdam, inclusief de regionale en plaatselijke geledingen, KvK-nummer 40530953.

Amnesty International werkt voor mensenrechten. Die waarborgen vrijheid, gelijkheid en rechtvaardigheid. Amnesty doet onderzoek, voert actie en steunt verdedigers van mensenrechten wereldwijd.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar. De verslaggevingsperiode is geëindigd op balansdatum 31 december 2022.

Functionele valuta en presentatievaluta

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 voor Fondsenwervende Organisaties van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De Richtlijn 650 beoogt inzicht te verschaffen in de verwerving van fondsen en de daadwerkelijke besteding aan het doel waarvoor de fondsen zijn geworven. Daarnaast past Amnesty de 'Regeling beloning directeuren van goede doelen' en 'Handreiking Verantwoord Financieel Beheer' van Goede Doelen Nederland toe. De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen ervan naar de vereniging zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans als een transactie (met betrekking tot het actief of de verplichting) niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. Verder wordt een actief of een verplichting niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip dat niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Subsidieverplichtingen verdienen hierbij bijzondere aandacht. Vaak betreft dit verplichtingen voor meerdere jaren. Van een subsidieverplichting is sprake nadat het bestuur/de directie een besluit ter zake heeft genomen en dit kenbaar heeft gemaakt aan de subsidieontvanger, waardoor een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting ontstaat. Deze verplichting wordt op de balans als schuld verantwoord en gelijktijdig wordt de last verwerkt in de staat van baten en lasten.

De ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden opgenomen voor het brutobedrag, tenzij anders vermeld.

Oorlog Oekraïne

De in februari 2022 uitgebroken oorlog in Oekraïne zorgt voor veel onzekerheid. Mede als gevolg van de verminderde beschikbaarheid van gas en olie zijn de brandstofprijzen flink gestegen en is de inflatie in 2022 hoog. De prijsstijging is eind 2022 en begin 2023 op veel inkooprijzen en de lonen doorgevoerd waardoor de kosten voor 2023 zullen stijgen. Door het voortduren van de oorlog blijft economische onzekerheid aanwezig. Het bestuur van Amnesty International is van mening dat de oorlog weliswaar van invloed is op de beschikbaarheid van middelen voor onze doelstellingen, maar dat de continuïteit niet in gevaar komt.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft. Amnesty maakt gebruik van schattingen bij de volgende balansposten:

- voorziening voor incurantheid op de voorraad merchandising
- voorziening voor oninbaarheid op vorderingen op debiteuren en
- vorderingen inzake nalatenschappen

Presentatiewijziging

Per 1 januari 2022 heeft een organisatorische wijziging plaatsgevonden binnen Amnesty Nederland. Voor de presentatie in de jaarrekening heeft dit tot gevolg dat er onder de lasten-categorie Besteed aan de doelstelling voor een nieuwe indeling is gekozen en benamingen zijn aangepast. Deze wijziging heeft geen invloed op het totaal van de directe kosten Besteed aan de doelstelling. Wel zijn er medewerkers van de afdeling Fondsenwerving overgeheveld naar de afdeling Bedrijfsvoering. De kosten van deze medewerkers, in totaal een bedrag van € 376.308, drukken vanaf 2022 niet meer direct op de kosten Werving baten, maar worden volgens een verdeelsleutel toegerekend aan de kosten Besteed aan de doelstelling, de kosten Werving baten en de kosten Beheer en Administratie. Verder resulteert dit in een aanpassing van de vergelijkende cijfers van de lasten.

Grondslagen voor de omrekening van vreemde valuta

In vreemde valuta luidende monetaire activa en verplichtingen worden per balansdatum in de functionele valuta omgerekend tegen de op die datum geldende wisselkoers. De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden in de staat van baten en lasten opgenomen. Niet-monetaire activa en passiva in vreemde valuta die tegen historische kostprijs worden opgenomen, worden naar euro's omgerekend tegen de geldende wisselkoersen op de transactiedatum.

De bij omrekening optredende valutakoersverschillen worden als resultaat in de staat van baten en lasten verwerkt.

Financiële instrumenten

De financiële instrumenten omvatten bij Amnesty International overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien echter financiële instrumenten bij de vervolgwaardering worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, worden direct toerekenbare transactiekosten direct verwerkt in de staat van baten en lasten. De organisatie maakt geen gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Voor de grondslagen van de financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief dat niet wordt gewaardeerd tegen (1) reële waarde met waardewijzigingen in de staat van baten en lasten of (2) geamortiseerde kostprijs of lagere marktwaarde, wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft gehad op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betaling door een debiteur, herstructurering van een aan de organisatie toekomend bedrag onder voorwaarden die de organisatie anders niet zou hebben overwogen, aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa (CRM-systeem) worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

Voor de immateriële vaste activa wordt een afschrijvingspercentage van 25% per jaar gehanteerd.

Materiële vaste activa

De kantoorgebouwen en terreinen, installaties en inventaris worden gewaardeerd tegen hun kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. De kostprijs bestaat uit de verkrijgingsprijs en overige kosten om de activa op hun plaats en in de staat te krijgen noodzakelijk voor het beoogde gebruik.

De afschrijving over kantoorgebouwen wordt berekend als een percentage van de aanschafprijs minus de getaxeerde waarde van de grond op het moment van aankoop (2003). De overige afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur, rekening houdend met de restwaarde.

De volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

- Kantoorgebouwen 3,33%
- Verbouwingen en renovaties 5-20%
- Installaties en inventaris 25%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa verantwoorde deposito's en leningen u/g worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

De onder de financiële vaste activa opgenomen effecten zijn opgenomen tegen de reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Voorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. Kortingen, rabatten en soortgelijke (te) ontvangen vergoedingen met betrekking tot de inkoop worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

Bij de waardering van de voorraden wordt rekening gehouden met de eventueel op balansdatum opgetreden waardeverminderingen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Effecten

De beleggingen van de organisatie in aandelen worden, voor zover deze aandelen beursgenoteerd zijn, na de eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Veranderingen in de reële waarde worden verwerkt in de staat van baten en lasten.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee rekening gehouden bij de waardering.

Reserves en fondsen

Reserves

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Zie voor verdere toelichting 8.1 - Continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserves worden gevormd als inkomsten gedeeltelijk niet in hetzelfde jaar worden besteed waarin ze binnenkomen. Bestemmingsreserves hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid, de bestemming wordt bepaald door het Bestuur bij het vaststellen van de jaarrekening of tussendoor bij een besluit over het instellen van een nieuwe bestemmingsreserve. Middelen uit bestemmingsreserves worden zo spoedig mogelijk, maar uiterlijk binnen twee jaar besteed. Uitgangspunt is dat de financiële middelen snel worden besteed aan de doelstelling. Bestemmingsreserves moeten dus over het algemeen op korte termijn beschikbaar zijn voor besteding. De toelichting op de verschillende bestemmingsreserves is vermeld onder '8.2 - Bestemmingsreserves'.

Fondsen

Bestemmingsfondsen hebben een beperkte bestedingsmogelijkheid die door derden is aangegeven. Giften die een gebonden bestemming hebben kunnen niet altijd in hetzelfde jaar waarin ze zijn ontvangen besteed worden. De termijn van besteding is veelal met de gevers afgesproken. Bij bestemmingsfondsen is het niet mogelijk de bestemming te veranderen zonder goedkeuring vooraf van de giftgevers. Bestemmingsfondsen belopen over het algemeen een redelijk korte termijn. De toelichting op de verschillende bestemmingsfondsen is vermeld onder '9 - Fondsen'.

Voorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden; en
- waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt; en
- het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde wordt vergoed bij afwikkeling van de voorziening, dan wordt de vergoeding als een afzonderlijk actief gepresenteerd.

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieverentemethode.

De aflossingsverplichtingen voor het komend jaar van de langlopende schulden worden opgenomen onder kortlopende schulden.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

Baten van particulieren

Bijdragen van leden, giften van particulieren en bijdragen van groepen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Collecten worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de akte van verdeling, of als er geen akte van verdeling is, de rekening en verantwoording is ontvangen. Uitgekeerde voorschotten worden altijd verwerkt in de baten in het jaar van ontvangst. Bij geldlegaten wordt over het algemeen geen akte van verdeling / rekening en verantwoording ontvangen. Deze worden daarom verantwoord in de baten in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Nalatenschappen waarop vruchtgebruik door derden rust, worden over het algemeen pas in de baten opgenomen in het jaar waarin het vruchtgebruik eindigt. In enkele gevallen wordt de fiscale waarde van het vruchtgebruik opgenomen. Hiervoor volgt Amnesty de 'Handreiking verwerking en waardering van nalatenschappen belast met (vrucht)gebruik' van Goede Doelen Nederland.

Baten van bedrijven

Baten van bedrijven worden verantwoord in het jaar van toekenning.

Baten van loterijorganisaties

Baten van loterijorganisaties worden verantwoord in het jaar van toekenning, tenzij er een terugbetalingsverplichting is verbonden aan het niet besteden van de bijdrage. In dat geval wordt de bate verantwoord bij het aangaan van een verplichting tot besteding overeenkomstig de voorwaarde waaronder de bijdrage is verstrekt.

Baten van subsidies van overheden

Deze inkomsten worden verantwoord in het jaar waarin de bestedingen hebben plaatsgevonden. Overheidssubsidies worden aanvankelijk in de balans opgenomen als vooruitontvangen of nog te ontvangen baten.

Amnesty accepteert geen overheidsgeld voor onderzoek, lobby en actievoeren, maar in bepaalde gevallen wel voor mensenrechteneducatie. Op een internationale vergadering in 2005 is afgesproken hoe wij mensenrechteneducatie definiëren en welke spelregels er zijn. De subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken in het kader van het programma Power of Voices, dat wordt uitgevoerd binnen de Strengthening Civil Courage-alliantie met Pax, ABAAD en Defend Defenders, is aangevraagd na toetsing van ons project door het Internationaal Bestuur.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

Baten van andere organisaties zonder winststreven zoals fondsen en (religieuze) instellingen worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Opbrengsten uit de verkoop van merchandising worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe (aan derden betaalde) kosten, inclusief de logistieke kosten van in- en verkoop. De in dit verband gemaakte eigen kosten worden als wervingskosten verantwoord.

Huuropbrengsten

Huuropbrengsten worden lineair in de staat van baten en lasten opgenomen op basis van de duur van de huurovereenkomst.

Lasten

Lasten worden onderverdeeld in drie hoofdgroepen:

- Besteed aan de doelstelling
- Wervingskosten
- Kosten Beheer & Administratie

De kosten van besteding aan de doelstelling en werving baten bestaan uit twee componenten: directe kosten en indirecte kosten. Bij directe kosten is er een directe relatie tussen de kosten en de doelstelling. Deze worden voor 100% toegerekend aan de betreffende hoofdgroep. De indirecte kosten (zoals voor bedrijfsvoering, IT, facilitaire zaken en HR) hebben geen directe relatie met een specifieke doelstelling en worden over de hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Conform de aanbeveling van Goede Doelen Nederland (GDN) worden de kosten van bestuur, ledenraad, directiesecretariaat, control en financiële administratie voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de directie worden via de eerder genoemde verdeelsleutel verdeeld over de hoofdgroepen. De kosten van de coördinatie van de afdeling Bedrijfsvoering worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de coördinatie van de afdelingen Strategie, Onderzoek & Lobby, Campagnes & Mobilisatie en Communicatie worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Besteed aan de doelstelling. De kosten van de coördinatie van de afdeling Fondsenwerving worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Wervingskosten.

Saldo financiële baten en lasten

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Personeelsbeloningen en pensioenen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Indien de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de vereniging.

Amnesty International afd. Nederland heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Medewerkers die hiervoor in aanmerking komen hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De regeling is ondergebracht bij het pensioenfonds PFZW. Amnesty International heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij PFZW, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Leasing

De organisatie kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en schulden e.d. benadert de boekwaarde daarvan.

GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta zijn omgerekend naar de rapporteringsvaluta tegen de koers per transactiedatum.

TOELICHTING OP DE BALANS

1 Immateriële vaste activa

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt weer te geven:

Stand per 1 januari

Verkrijgingsprijs

Cumulatieve afschrijvingen

Boekwaarde

Mutaties in de boekwaarde:

Investeringen

Afschrijvingen

Totaal mutaties in de boekwaarde:

Stand per 31 december

Verkrijgingsprijs

Cumulatieve afschrijvingen

Boekwaarde

CRM-systeem

788.620

788.620-

-

-

-

-

788.620

788.620-

-

De investeringen in de immateriële vaste activa betreffen de inrichting/ontwikkeling van het CRM-systeem. De immateriële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

2 Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt weer te geven:

	Kantoorgebouwen en terreinen	Installaties en inventaris	Totaal
Stand per 1 januari			
Aanschafprijs	10.984.619	1.071.369	12.055.988
Cumulatieve afschrijvingen	5.748.709-	776.987-	6.525.696-
Boekwaarde	5.235.910	294.382	5.530.292
Mutaties in de boekwaarde:			
Investerings	10.051	97.476	107.527
Afschrijvingen	343.873-	137.082-	480.955-
	333.822-	39.606-	373.428-
Desinvesteringen	23.135-	211.806-	234.941-
Hierover reeds afgeschreven	23.135	211.806	234.941
	-	-	-
Totaal mutaties in de boekwaarde:	333.822-	39.606-	373.428-
Stand per 31 december			
Aanschafprijs	10.971.535	957.039	11.928.574
Cumulatieve afschrijvingen	6.069.447-	702.263-	6.771.710-
Boekwaarde	4.902.088	254.776	5.156.864

Onder de kantoorgebouwen zijn opgenomen:

- Het pand Keizersgracht 175/177 te Amsterdam, kadastraal bekend in de gemeente Amsterdam, sectie E, nummer 8392 en groot zeventien aren en tweeëndertig centiaren, ingeschreven onder nummer 2271 als beschermd monument in de zin van de Monumentenwet 1988.
- Het pand Keizersgracht 175/177 is in 2003 aangekocht, verbouwd, gerenoveerd en gebruiksklaar gemaakt. De onderhandse verkoopwaarde in verhuurde staat is bij de taxatie van december 2020 bepaald op € 13.680.000. Het pand wordt eens in de drie jaar getaxeed door een onafhankelijke taxateur. Er zal in 2023 opnieuw een taxatie plaatsvinden.
- De investeringen in de materiële vaste activa betreffen groot onderhoud van het kantoorpand en vervanging van computerapparatuur en kantoormeubilair.
- De desinvesteringen hebben met name betrekking op inventaris en computerapparatuur die, grotendeels aan het einde van de technische levensduur, zijn vervangen en/of afgestoten.
- De materiële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

3 Financiële vaste activa

	Stand 31 december 2022	Stand 31 december 2021
Aandelen Wouthoud B.V.	815.954	799.207
Langlopend deposito Triodos Bank	500.000	500.000
	1.315.954	1.299.207
Aandelen Wouthoud B.V.		
Stand per 1 januari	799.207	850.288
Ontvangen dividend	-	3.000-
Koersresultaat	16.747	48.081-
Stand per 31 december	815.954	799.207

Amnesty heeft in 2017 2.000 stemrechtloze aandelen Wouthoud B.V. (20% van het totale aandelenkapitaal) geschonken gekregen voor een totaalbedrag van destijds € 1.083.727. Dit is een stamrecht-B.V. die haar middelen hoofdzakelijk belegt in beleggingsfondsen van de Triodos Bank. Amnesty kan deze aandelen niet vervreemden zolang de stamrechthouder in leven is. Amnesty ontvangt jaarlijks een evenredig deel van de dividenduitkering.

Langlopend deposito Triodos Bank	looptijd	bedrag	afloopdatum	rentepercentage
Triodos Bank deposito 2016-2026	10 jaar	500.000	29 september 2026	0,8%
Totaal		500.000		

De financiële vaste activa worden aangehouden ter belegging.

4 Voorraden

	31 december 2022	31 december 2021
Voorraad merchandising	192.051	142.557
Af: Voorziening voor incourantheid	28.023-	15.969-
	164.028	126.588

Vanwege verwachte prijsstijgingen zijn er in 2022 hogere volumes ingekocht (van met name kaarten), die ook bedoeld zijn om in 2023 te verkopen. De verkoop van kaarsen is tegengevallen waardoor daarvan eind 2022 meer voorraad van is. We hopen die in 2023 te kunnen verkopen. De voorraadwaardering op basis van de actuele waarde wijkt niet materieel af van bovenstaande waardering.

5 Vorderingen en overlopende activa

	31 december 2022	31 december 2021
Vorderingen op debiteuren wegens verkochte materialen	10.357	8.918
Te vorderen inzake nalatenschappen	791.013	1.585.748
Te ontvangen interest	1.019	1.019
Te ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij	3.600.000	3.600.000
Te ontvangen projectbijdragen	79.301	89.748
Te vorderen bij het Internationaal Secretariaat	224.582	109.737
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	366.526	232.988
	5.072.798	5.628.158

In het saldo van de vorderingen op debiteuren wegens verkochte materialen is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid van € 397 (31 december 2021 € 469).

Bij de vorderingen inzake nalatenschappen is voor de dossiers gemeld vóór 2020 gebruik gemaakt van schattingen voor wat betreft de in nalatenschapdossiers aanwezige effecten, onroerend goed en andere onzekere componenten. Per eind 2022 betreft dit nog vijf dossiers met een schattingswaarde van in totaal € 137.418. De vorderingen uit nalatenschappen zijn lager dan eind 2021 doordat meldingen van nalatenschappen vanaf 2020 pas worden verantwoord op het moment van ontvangst van de akte van verdeling of van de rekening en verantwoording. Hierdoor verdwijnt het schattingselement langzaam uit de portefeuille.

De te ontvangen bijdrage Nationale Postcode Loterij betreft de bijdrage van € 3.600.000 over 2022 die aan het eind van het eerste kwartaal van 2023 zal worden ontvangen.

De te ontvangen projectbijdragen betreft de in 2022 door de ASN Bank toegezegde bijdrage voor het project 'Masterclasses mensenrechten voor HBO/WO-studenten'. Deze bijdrage zal in het eerste kwartaal van 2023 worden ontvangen.

De vordering bij het Internationaal Secretariaat betreft de kosten van een medewerker van Amnesty Nederland die bij het Internationaal Secretariaat is gedetacheerd (€ 79.087), de kosten van reallocatie van de medewerkers van Amnesty Oekraïne die tijdelijk door Amnesty Nederland worden opgevangen (€ 33.413) en de kosten van het Centre for International Justice in Den Haag voor 2022, die door het Internationaal Secretariaat aan Amnesty Nederland worden vergoed.

De overige vorderingen en vooruitbetalingen bestaan uit vooruitbetaalde kosten (€ 165.207), een schatting van te ontvangen royalties inzake merchandising (€ 38.415), vorderingen uit hoofde van verhuur kantoorruimte en aanverwante diensten (€ 72.110) en een aantal overige vorderingen.

Alle vorderingen zijn binnen een jaar opeisbaar.

6 Effecten

	Marktwaaarde per 31 december 2022	Marktwaaarde per 31 december 2021	Aanschafwaarde
Aandelen Royal Dutch Shell	265	193	288
	265	193	288

Amnesty International sluit elke vorm van speculatief beleggen uit. Wanneer ons mensenrechtenwerk zich richt op partijen of bedrijven waar Amnesty mogelijk invloed kan uitoefenen op het mensenrechtenbeleid en/of de mensenrechtenpraktijk van die partij via een aandeelhoudersvergadering, dan is het toegestaan te investeren in een beperkt aantal aandelen van die partij. Doelstelling is hierbij dus niet financieel rendement, maar invloed uitoefenen om mensenrechtenverbeteringen te realiseren.

Er worden tien (10) aandelen Royal Dutch Shell aangehouden om aanwezig te kunnen zijn op de algemene vergadering van aandeelhouders en daar het gevoerde mensenrechtenbeleid van deze onderneming aan de orde te stellen.

De aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs.

7 Liquide middelen

	31 december 2022	31 december 2021
Spaartegoeden	3.348.004	3.260.672
Tegoeden op bankrekeningen op het secretariaat te Amsterdam	4.946.377	5.610.013
Tegoeden op bankrekeningen lokale Amnesty-groepen	298.835	229.504
Kasmiddelen op het secretariaat te Amsterdam	4.188	3.244
Kasmiddelen lokale Amnesty-groepen	13.057	13.078
	8.610.461	9.116.511

De spaartegoeden en tegoeden op bankrekeningen zijn direct opeisbaar, en worden aangehouden bij met name ASN Bank, Buckaroo, ING Bank, Rabobank en Triodos Bank.

Van de spaartegoeden en de tegoeden op bankrekeningen was per 31 december 2022 € 7.000 niet vrij besteedbaar in verband met een afgegeven bankgarantie voor de huur van het kantoor van het Centre for International Justice.

8 Reserves

De stand van de reserves

	31 december 2022	31 december 2021
Continuïteitsreserve	10.000.000	10.000.000
Bestemmingsreserves	4.336.329	4.932.315
	<u>14.336.329</u>	<u>14.932.315</u>

De mutaties in de reserves:

8.1 Continuïteitsreserve

	31 december 2022	31 december 2021
Stand per 1 januari	10.000.000	9.490.000
Dotatie	-	510.000
Stand per 31 december	<u>10.000.000</u>	<u>10.000.000</u>

De continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Amnesty Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De omvang van de continuïteitsreserve valt binnen de gewenste bandbreedte zoals berekend in de daarvoor door het bestuur vastgestelde berekeningsmethodiek.

8.2 Bestemmingsreserves

	Stand 31-12-2021	Toevoegingen	Bestedingen	Vrijval	Stand 31-12-2022
Algemeen					
Nationale en internationale projecten algemeen	2.096.221	-	1.309.567	-	786.654
Internationale Organisatie					
Latente assessmentverplichting Internationaal Secretariaat	2.250.000	2.250.000	2.250.000	-	2.250.000
Scoping & Research	30.000	-	-	30.000	-
Personeel Oekraïne	-	250.000	168.934	-	81.066
Strategie, onderzoek en lobby					
Investeren in bedrijvenwerk	118.905	-	51.680	-	67.225
Gender en mensenrechten	22.535	-	2.760	-	19.775
Uitbreiding Lobbycapaciteit	-	220.000	44.098	-	175.902
Campagnes en mobilisatie					
Lokale Amnesty-groepen	242.582	69.310	-	-	311.892
Jongeren	-	530.000	149.562	-	380.438
Bedrijfsvoering					
(Im)materiële vaste activa	172.072	322.809	331.504	-	163.377
Project betaalsysteem	-	100.000	-	-	100.000
	4.932.315	3.742.119	4.308.105	30.000	4.336.329

Bestemmingsreserve Nationale en internationale projecten

In 2022 is door het Bestuur besloten een bedrag van in totaal € 1.100.000 uit deze reserve aan te wenden voor de vorming van vier nieuwe bestemmingsreserves, te weten de bestemmingsreserves Personeel Oekraïne (€ 250.000 voor de jaren 2022-2023), Uitbreiding Lobbycapaciteit (€ 220.000 voor de jaren 2022-2025), Jongeren (€ 530.000 voor de jaren 2022-2024) en Project Betaalsysteem (€ 100.000 voor de jaren 2022-2023). Daarnaast is uit de resultaatbestemming van 2022 is een bedrag van € 209.567 aan de reserve onttrokken. Voor het resterende saldo worden door het managementteam plannen ontwikkeld voor besteding. Deze plannen worden ter goedkeuring aan het Bestuur voorgelegd. Er wordt naar gestreefd om de in de bestemmingsreserves aanwezige middelen binnen twee jaar na verkrijging te besteden.

Bestemmingsreserve Latente assessmentverplichting Internationaal Secretariaat

In Nederland moet volgens de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ) de reguliere bijdrage van de Nationale Postcode Loterij worden verantwoord in het jaar waarop deze betrekking heeft. Het Internationaal Secretariaat (IS) hanteert als basis de International Financial Reporting Standards (IFRS). Hierin mogen de inkomsten uit (onder andere) loterijen pas in de inkomsten worden verantwoord op het moment van daadwerkelijke uitbetaling. De op 2022 betrekking hebbende bijdrage van € 3.600.000 is in 2022 in de baten verantwoord. Hierover moet bij de uitbetaling in maart 2023 een assessment-bijdrage worden afgedragen aan het IS ter grootte van 62,5%, wat neerkomt op een bedrag van € 2.250.000, dat daarvoor in deze reserve wordt gereserveerd (eind 2021 eveneens € 2.250.000).

Bestemmingsreserve Scoping & Research

Het Bestuur van Amnesty International afd. Nederland heeft in 2021 besloten tot vorming van deze bestemmingsreserve, die gevuld wordt uit de korting op de bijdrage aan het Internationaal Secretariaat (IS) die we ontvangen voor gebonden werving ten behoeve van programma's die worden uitgevoerd door het IS. Doel van deze reserve is extra middelen ter beschikking te kunnen stellen voor internationaal onderzoek. Voorwaarde is wel dat dit extra onderzoek past in de internationale strategie én toegevoegde waarde heeft voor de programma's of campagnes van Amnesty Nederland. In 2022 is besloten deze reserve te laten vrijvallen en eventuele toekomstige aanvragen voor onderzoek te dekken uit de reguliere begroting.

Personeel Oekraïne

Na het uitbreken van de oorlog in Oekraïne is een aantal medewerkers van Amnesty International Oekraïne hun land ontvlucht. In overleg met het Internationaal Secretariaat zijn vier van deze medewerkers opgevangen door Amnesty Nederland. Er is woonruimte voor ze geregeld en ze hebben een tijdelijk dienstverband bij Amnesty Nederland gekregen. Tegelijkertijd is door het Bestuur besloten een bestemmingsreserve te vormen ter dekking van de hiermee gemoeide kosten voor de tijd van één jaar.

Bestemmingsreserve Investeren in bedrijvenwerk

Deze bestemmingsreserve is in 2018 gecreëerd om extra capaciteit in te zetten voor het programma "Investeren in mensenrechten" voor het werk op de pensioen- en verzekeringsconvenanten. In 2020 is een extra bedrag aan de reserve toegevoegd om ook in 2021, 2022 en 2023 voldoende middelen ter beschikking te hebben om het werk voort te zetten. Het convenantenwerk loopt tot het najaar van 2023. De bestemmingsreserve zal tegen die tijd (vrijwel) volledig besteed zijn.

Bestemmingsreserve Gender en mensenrechten

Deze bestemmingsreserve is in 2019 gecreëerd om extra middelen in te kunnen zetten voor het nieuwe mensenrechtenprogramma 'Gender en mensenrechten' in de periode 2019-2021. De middelen uit deze bestemmingsreserve worden aangewend voor inzet van een medewerker. Het resterende bedrag zal in 2022 en 2023 aan ons werk op Gender en Mensenrechten besteed worden.

Uitbreiding Lobbycapaciteit

Begin 2022 is op basis van de opgestelde jaarplannen geconcludeerd dat de gestelde doelen met betrekking tot lobby op de Nederlandse onderwerpen niet bereikt zouden kunnen worden binnen de bestaande bezetting. Ter financiering van tijdelijke uitbreiding voor 2022 tot 2025 is een bestemmingsreserve opgesteld van € 220.000. In 2022 is € 44.098 onttrokken aan de bestemmingsreserve om de uitbreiding te bekostigen.

Bestemmingsreserve Lokale Amnesty-groepen

Deze bestemmingsreserve bestaat uit middelen die onder beheer van de lokale Amnesty-groepen staan.

Bestemmingsreserve Jongeren

Bij jongeren tussen de leeftijd van 16 tot 25 jaar is Amnesty International Nederland sterk ondervertegenwoordigd in de support die we ontvangen. Zij maken ook te weinig deel uit van de structuur rond het nemen van beslissingen. In 2022 is een meerjarenbeleidsplan ontwikkeld met als doel om op duurzame wijze meer jongeren te betrekken bij de activiteiten van Amnesty International. Ter financiering is hiervoor een bestemmingsreserve gevormd van € 530.000. In 2022 is € 149.562 onttrokken aan de bestemmingsreserve ter financiering van het Jongerenwerk.

Bestemmingsreserve (Im)materiële vaste activa

De bestemmingsreserve (Im)materiële vaste activa heeft tot doel de jaarlijkse afschrijvingslasten (exclusief de afschrijving over de aanschaf van het bedrijfspand) te dekken, om zo de impact hiervan op het resultaat te dempen. Opbouw vindt plaats door jaarlijks een bedrag ter grootte van de gemiddelde investeringen over de afgelopen 10 jaar toe te voegen.

Project betaalsysteem

In 2022 is een bedrag van € 100.000 vrijgemaakt om het proces van verwerking van de maandelijkse incasso's verder te optimaliseren. Daarnaast zal gekeken worden of de verwerking van de incidentele giften, met name het matchingsproces, verder geautomatiseerd kan worden. Dit project zal naar verwachting grotendeels in 2023 worden uitgevoerd.

Bestemming van saldo baten en lasten

Het bestuur heeft de bestemming van het saldo van de baten en lasten zoals opgenomen in de staat van baten en lasten vastgesteld.

9 Fondsen

	Stand 31 december 2021	Toevoegingen	Bestedingen	Stand 31 december 2022
Internationale organisatie				
Be There - crisis response Oekraïne	-	20.000	-	20.000
Strategie, Onderzoek en Lobby				
Relief	36.179	2.775	19.775	19.179
Onderzoeksplaatsen Rusland	2.225	800	-	3.025
Bijdrage AI Hongarije	45.736	15.779-	15.000	14.957
Bijdrage AI Polen	-	34.779	18.000	16.779
Hongarije (concert)	12.007	-	-	12.007
Test Messaging Hongarije	-	10.000	10.000	-
Alles onder controle?	-	4.900	4.900	-
MR-situatie Oeigoeren en Tibettanen in China	7.500	-	-	7.500
Masterclasses	21.584	101.801	86.962	36.423
Mensenrechteneducatie MBO	93.968	500	37.449	57.019
Future Generation Fund	52.367	-	-	52.367
HURICAP	178.604	10.000	88.508	100.096
Mobilisatie en Actie				
Urgent Actions	46.534	-	212	46.322
	496.704	169.776	280.806	385.674

Be There - crisis response Oekraïne

In 2022 is in totaal een bedrag van € 20.000 ontvangen van betrokken donateurs voor crisis response op Oekraïne. Dit bedrag zal door het Internationaal Secretariaat worden besteed.

Relief

Het bestemmingsfonds 'Relief' bevat middelen die zijn geworven om financiële noodhulp te kunnen bieden aan mensenrechtenactivisten die bedreigd worden. In 2022 heeft 'relief'-ondersteuning plaatsgevonden aan mensenrechtenactivisten uit Rusland, Indonesië, Democratische Republiek Congo, Zuid-Soedan en Egypte. Dit betrof zaken zoals reis- & verblijfskosten, medische hulp en rechtshulp.

Onderzoeksplaatsen Rusland

In 2020 t/m 2022 is in totaal €18.600 geworven voor een project in samenwerking met Russische partnerorganisaties. Het gaat om een pilot gericht op het creëren van onderzoeksplaatsen bij Russische ngo's die verschillende resultaten moet opleveren: concrete onderzoeksresultaten ten behoeve van een verbetering van de mensenrechtensituatie in Rusland; werkervaring en daarmee behoud van getalenteerde advocaten/professionals voor de mensenrechten-sector; basis voor samenwerking met NL studenten/universiteiten. De bedoeling was het resterende geld in 2022 uit te geven, maar dit is door de huidige situatie in Rusland onzeker geworden. Besteding staat nu voor 2023 gepland.

Bijdrage AI Polen en AI Hongarije

Dit bestemmingsfonds is gecreëerd ter ondersteuning van het werk van AI Polen en AI Hongarije. De middelen zijn aangewend voor mensenrechteneducatie, activisme en onderzoek. In 2022 is ingezet voor capaciteitsopbouw voor strategische communicatie (Hongarije) en een onderzoek van Amnesty Polen op het gebied van LGBTI-activisme (Polen). Het restant van de beschikbare middelen wordt in 2023 besteed.

Hongarije (concert)

Op 11 december 2019 heeft een benefietconcert van het Concertgebouworkest, twee solisten en dirigent Ivan Fisher van het Budapest Festival Orchestra een donatie van € 21.500 opgeleverd voor steun voor het werk van Amnesty International in Hongarije. Dit is deels aangewend, de resterende middelen worden ook ter beschikking gesteld van Amnesty International in Hongarije op basis van concrete projectplannen. Naar verwachting worden de resterende middelen in 2023 besteed.

Test Messaging Hongarije

Test Messaging Hongarije betrof een innovatief actie-onderzoek waarin Hongaarse mensenrechtenorganisaties werden getraind in moderne media-, marketing- en communicatietechnieken om nieuwe doelgroepen te mobiliseren voor het verdedigen van mensenrechten, waaronder jongeren in grote steden. De gerelateerde donatie is in 2022 volledig besteed.

Alles onder controle?

Dit betreft een donatie van de Stichting Democratie en Media voor een onderzoek naar Surveillance van Protest. Het geld is in 2021 en 2022 besteed.

MR-situatie Oeigoeren en Tibettanen in China

In 2021 is een donatie ontvangen van de Stichting voor Centraal-Aziatisch Onderzoek, welke ten goede moet komen aan lopend onderzoek, lobby en campagnevoering voor verbetering van de mensenrechtensituatie van etnische bevolkingsgroepen in de Chinese grensregio's Xinjiang en Tibet. In 2023 zijn uitgaven gepland voor deze doelen.

Masterclasses

De ASN Foundation stelt jaarlijks middelen beschikbaar voor het organiseren van masterclasses over mensenrechten voor HBO- en WO-studenten. Daarnaast zijn er ook van Fonds 1999 middelen voor dit project ontvangen. In 2022 zijn de masterclasses deels online en deels fysiek aangeboden. Deze werden wederom goed bezocht. Er zijn bijna duizend studenten bereikt.

Mensenrechteneducatie MBO

Sinds 2017 worden er ieder jaar fondsen geworven voor het project "mensenrechteneducatie MBO" waarbij ieder jaar workshops over mensenrechten verzorgd worden voor MBO-studenten. In 2022 werden hier middelen voor gedoneerd door particuliere donateurs. Naast andere projectactiviteiten zijn er in 2022 114 peerworkshops gehouden waaraan 2.120 studenten deelnamen.

Future Generation Fund

Dit betreffen fondsen die in 2021 onder de Amnesty-achterban (major donors) geworven zijn ten behoeve van ons educatiewerk. We willen deze ondermeer aanwenden om de continuïteit van de masterclasses en het MBO-project te garanderen.

Human Rights Capacity Building Programme (HURICAP)

Vanuit het HURICAP-programma wordt training verzorgd in het monitoren, documenteren en rapporteren van mensenrechtenschendingen. Monitors in Afrika en het Midden-Oosten worden opgeleid in verschillende onderzoekstechnieken. In 2022 zijn er met de middelen uit dit fonds activiteiten gefinancierd in Zuid-Soedan en Kenia.

Urgent Actions

Eind 2018 zijn er middelen voor urgent actions beschikbaar gesteld uit een nalatenschap. Deze zullen worden aangewend voor het breder uitzetten van urgent actions op social media en indien nodig aan technische verbeteringen van onderliggende systemen.

10 Kortlopende schulden en overlopende passiva

	31 december 2022	31 december 2021
Crediteuren	1.280.258	882.508
Belastingen en sociale premies	288.476	194.494
Vakantiegeld en vakantiedagen inclusief sociale lasten	873.907	845.976
Nog te betalen bijdrage aan het Internationaal Secretariaat	650.850	1.151.337
Vooruitontvangen subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	244.744	395.760
Vooruitontvangen projectbijdragen	1.603.506	2.496.360
Aangegane verplichtingen met HURICAP-partners	182.993	128.889
Te betalen interest	3.909	9.616
Schulden aan Amnesty-secties, -structuren en groepen	15.928	9.955
Overige schulden en overlopende passiva	453.796	157.035
	5.598.367	6.271.930

Onder de kortlopende schulden staan verplichtingen met een looptijd van minder dan één jaar verantwoord.

Onder de nog te betalen bijdrage aan het Internationaal Secretariaat is opgenomen het nog te betalen bedrag aan verplichte jaarlijkse bijdrage, doordat de over 2022 verschuldigde bijdrage aan het Internationaal Secretariaat hoger uitkomt dan het in 2022 betaalde voorschot, met name door de hoger dan begrote baten van particulieren.

De vooruitontvangen subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken betreft ontvangen, nog te besteden subsidie in het kader van het programma Power of Voices. Dit betreft het partnerschap met Pax, ABAAD en Defend Defenders dat gefinancierd wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de periode van 2021 t/m 2025.

Onder vooruitontvangen projectbijdragen zijn opgenomen de ontvangen, nog te besteden projectbijdragen van de Nationale Postcode Loterij en Adessium. Van de Nationale Postcode Loterij hebben we in 2021 een extra projectbijdrage van € 2.583.000 ontvangen voor het project "Watching Big Brother, Amnesty's Algorithm Accountability Lab, een antwoord op de automatisering van ongelijkheid". Hiervan is eind 2022 nog een bedrag van € 1.601.052 te besteden.

Van Adessium hebben we eind 2021 voor in totaal € 250.000 ontvangen voor de projecten "Predictive Policing" en "Seksueel Geweld". Hiervan is eind 2022 nog een bedrag van € 2.454 te besteden voor "Predictive Policing".

De aangegane verplichtingen met Huricap-partners hebben hoofdzakelijk betrekking op projecten die worden uitgevoerd met de subsidie die van het Ministerie van Buitenlandse Zaken is ontvangen voor educatieve mensenrechtenprojecten in Afrika in het kader van het programma Power of Voices.

Het onder Overige schulden en overlopende passiva opgenomen saldo heeft voornamelijk betrekking op nog te betalen pensioenpremies (€ 132.262; 2021: € 16.467), een reservering voor een mogelijke schuld uit een nalatenschap (€ 106.250; 2021: € 31.253), de reservering van ontvangen borg van huurders (€ 4.980; 2021: € 4.980), nog te betalen kosten (€ 200.820; 2021: € 120.700) en enkele kleine overlopende posten.

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Verhuur kantoorruimte en doorbelasting verleende diensten aan huurders

Amnesty verhuurt een deel van het kantoorpand aan de Keizersgracht aan een zevental huurders, te weten St. Movies that Matter, St. Dance 4 Life, St. Choice for Youth and Sexuality, Respect Education Foundation, St. Humanity in Action en St. Johannes Wier. Aan deze huurders wordt ook een bedrag voor verleende diensten (zoals schoonmaak en beveiliging) in rekening gebracht.

Daarnaast wordt een deel van het kantoorpand in Den Haag onderverhuurd aan het Open Society Institute. De opbrengst hiervan komt ten gunste aan het Internationaal Secretariaat.

De totale opbrengst aan huur en doorberekende diensten voor 2023 bedraagt € 213.444, waarvan € 8.373 ten gunste komt van het Internationaal Secretariaat. De huurovereenkomsten hebben een looptijd variërend van één tot twee jaar.

Niet in de balans opgenomen vorderingen uit nalatenschappen

Op 31 december 2022 is er voor 78 van de in 2020 t/m 2022 gemelde erfenissen en percentagelegaten nog geen akte van verdeling / rekening en verantwoording ontvangen, en derhalve ook geen vordering opgenomen. Voor 15 van deze dossiers is in 2022 een voorschot ontvangen van in totaal € 1.420.102, dat in de baten is verantwoord.

Na 31 december 2022 tot het moment van opmaken van de jaarrekening is er voor vijf van de in 2020, 2021 en 2022 gemelde erfenissen en percentagelegaten een akte van verdeling / rekening en verantwoording ontvangen en voor negen dossiers een voorschot. De bate die hieruit voortvloeit bedraagt € 521.457. Deze zal in 2023 in de staat van baten en lasten worden verantwoord.

Vruchtgebruik en tweetrapsmakingen nalatenschappen

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik door derden rust worden in de meeste gevallen pas opgenomen in de baten in het jaar waarin dat vruchtgebruik eindigt. Nalatenschappen met een zogenaamde tweetrapsmaking worden in alle gevallen pas opgenomen in de baten in het jaar dat de gelden aan ons toekomen. Uit hoofde hiervan had Amnesty International eind 2022 een uitgesteld recht van € 889.660 in vijf vruchtgebruikdossiers en van € 824.208 in veertien dossiers waar sprake is van een tweetrapsmaking.

Hiernaast zijn er twee nalatenschappen onder vruchtgebruik die onder de regels van de RJ 650 wel gewaardeerd dienen te worden. De 'geamortiseerde' waarde van deze dossiers is opgenomen onder de vordering uit nalatenschappen.

Lease-overeenkomst LED-verlichting

In het kader van de verduurzaming van het kantoorpand is Amnesty met Wiar een lease-overeenkomst aangegaan voor het leveren van LED-verlichting. De overeenkomst loopt van 1 augustus 2020 tot 1 juli 2026. De leasekosten per kwartaal bedragen € 2.873. De kosten voor 2023 komen daarmee uit op € 11.490.

Huurcontract kantoor Amnesty International Centre for International Justice

Voor de huisvesting van het Centre for International Justice (Den Haag) wordt kantoorruimte gehuurd. Het totaalbedrag voor 2023 zal circa € 37.401 bedragen. Het huurcontract van het Centre for International Justice is opzegbaar per 31 mei 2027. De kosten van deze huurovereenkomst worden doorbelast aan het Internationaal Secretariaat.

Investeringsverplichting

In 2022 is een verplichting aangegaan voor de vervanging van de twee verwarmingsketels in het kantoorpand voor een totaalbedrag van € 114.950. De vervanging zal in het eerste kwartaal van 2023 plaatsvinden.

Afgegeven bankgaranties

Van de spaartegoeden en de tegoeden op bankrekeningen was per 31 december 2022 € 7.000 niet vrij besteedbaar in verband met een afgegeven bankgarantie voor de huur van het kantoor van het Centre for International Justice.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

11 Baten van particulieren

	2022	Begroting 2022	2021
Bijdragen van leden	17.660.364	17.250.000	17.235.247
Donaties van overige particulieren	954.576	700.000	887.519
Bijdragen van en via Amnesty-groepen	85.873	70.000	90.002
Landelijke collecte	1.504.349	1.400.000	665.492
Evenementen	39.285	25.000	8.902
Nalatenschappen	3.622.668	3.650.000	4.617.902
Totaal baten van particulieren	23.867.115	23.095.000	23.505.064

De positieve afwijking van de ledenbijdragen in 2022 ten opzichte van begroot van € 410.364 is voor het grootste deel te danken aan een voorzichtige begroting en de extra inspanningen op spontane en extra giften. Ondanks de daling van het aantal leden ten opzichte van 2021, mede als gevolg van de extra uitstroom door berichtgeving over Oekraïne, bedraagt het verschil met 2021 € 425.117. De belangrijkste reden hiervoor is de hogere bijdrage per lid.

De donaties van overige particulieren waren hoger dan begroot, en ook hoger dan in 2021. Wat de oorzaak hiervan is, is moeilijk te achterhalen, omdat deze giften meestal spontaan binnenkomen. Een groot deel wordt in de maand december ontvangen.

Onder 'bijdragen van en via Amnesty-groepen' zijn de door en via Amnesty-groepen geworven inkomsten opgenomen. De inkomsten liggen € 15.873 hoger dan begroot. De inkomsten hangen sterk af van de activiteiten georganiseerd door individuele groepen waardoor inkomsten over de jaren heen fluctueren.

In 2022 kon na de coronapandemie de landelijke collecte weer op de gebruikelijke wijze plaatsvinden. Er is in 2022 € 1,5 miljoen opgehaald, een niveau vergelijkbaar met de jaren voor de uitbraak van de coronapandemie en € 0,8 miljoen boven de realisatie van 2021. De gelden zijn gerealiseerd door zowel de online collecte als via de traditionele huis-aan-huis-collecte.

Amnesty heeft in 2022 € 3,6 miljoen aan inkomsten uit nalatenschappen gerealiseerd. Hoewel in 2021 € 1,0 miljoen meer is verantwoord, is 2022 een goed jaar geweest met een realisatie nagenoeg op begroot.

12 Baten van bedrijven

	2022	Begroting 2022	2021
Baten van bedrijven	201.298	215.000	174.330
	201.298	215.000	174.330

De inkomsten van bedrijven vielen in 2022 iets lager uit dan begroot, maar blijven op het geheel van inkomsten heel beperkt.

13 Baten van loterijorganisaties

	2022	Begroting 2022	2021
Nationale Postcode Loterij - reguliere bijdrage	3.600.000	3.600.000	3.600.000
Nationale Postcode Loterij - extra projectbijdrage Code Yellow	-	-	800.179
Nationale Postcode Loterij - extra projectbijdrage Watching Big Brother	645.308	912.000	336.640
	4.245.308	4.512.000	4.736.819

In 2022 ontving Amnesty Nederland € 3,6 miljoen van de Nationale Postcode Loterij als reguliere bijdrage. Ook kende de Nationale Postcode Loterij in 2021 een bedrag toe van € 2.583.000 voor het project Watching Big Brother. Het project wordt in samenwerking met het Internationaal Secretariaat van Amnesty International uitgevoerd. De in deze jaarrekening verantwoorde inkomsten betreffen het deel van de bijdrage dat in 2022 werd besteed.

14 Baten van subsidies van Overheden

	2022	Begroting 2022	2021
Subsidie van Ministerie van Buitenlandse Zaken	1.221.853	1.537.000	843.147
	<u>1.221.853</u>	<u>1.537.000</u>	<u>843.147</u>

De verantwoorde subsidie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken betreft het bestede deel van de ontvangen subsidie in het kader van het programma Power of Voices. Dit betreft grotendeels het partnerschap met Pax, ABAAD en Defend Defenders dat gefinancierd wordt door het Ministerie van Buitenlandse Zaken over de periode van 2021 t/m 2025. Een deel van de activiteiten die in 2021 door de corona-epidemie geen konden doorgang vinden zijn in 2022 alsnog uitgevoerd.

15 Baten van andere organisaties zonder winststreven

	2022	Begroting 2022	2021
Baten van andere organisaties zonder winststreven	536.667	472.000	346.881
	<u>536.667</u>	<u>472.000</u>	<u>346.881</u>

De inkomsten van andere organisaties zonder winststreven bevatten de inkomsten van stichtingen, fondsen en instellingen. De realisatie ligt € 64.667 boven begroot omdat in de begroting alleen gebonden inkomsten opgenomen zijn die al formeel zijn toegekend. Gedurende 2022 zijn additionele inkomsten van fondsen en stichtingen gerealiseerd, zowel gebonden als ongebonden.

16 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

16.1 Resultaat merchandising

	2022	Begroting 2022	2021
Netto omzet	731.037	465.000	617.280
Kostprijs	483.129-	360.000-	463.985-
Bruto winst	247.908	105.000	153.295
Inkomsten uit royalties, licenties e.d.	32.689	20.000	29.182
Baten uit merchandising	280.597	125.000	182.477

16.2 Avondje Gerechtigheid

	2022	Begroting 2022	2021
Omzet Avondje Gerechtigheid	192.180	192.000	126.259
Kosten Avondje Gerechtigheid	99.978-	100.000-	139.786-
	92.202	92.000	13.527-

Als een van de resultaten van het innovatietraject is Amnesty in 2021 gestart met een nieuwe fondsenwervende activiteit. Onder de noemer Avondje Gerechtigheid verkochten we thematische maaltijdboxen. In 2022 is deze activiteit voortgezet waarbij Amnesty ruim 1.950 Iraanse maaltijdboxen heeft verkocht ten opzichte van 1.300 Boxen in 2021.

16.3 Baten uit Wordt Vervolgd

	2022	Begroting 2022	2021
Netto-inkomsten uit advertenties in Wordt Vervolgd	36.663	25.000	38.438
Abonnementen Wordt Vervolgd	-	-	96
	36.663	25.000	38.534

De inkomsten uit advertenties in Wordt Vervolgd waren conservatief begroot en zijn in de praktijk gunstiger uitgevallen.

16.4 Opbrengsten uit verhuur en doorberekende kosten

	2022	Begroting 2022	2021
Opbrengsten uit verhuur	123.054	125.000	76.766
Opbrengsten uit doorberekende diensten	18.425	16.000	63.881
Opbrengsten uit doorberekende personeelskosten	58.500	59.000	58.500
	199.979	200.000	199.147

Onder opbrengsten uit verhuur worden verantwoord de huurtermijnen van de verhuur van een deel van het kantoorpand van Amnesty aan een aantal andere ngo's.

De opbrengsten uit doorberekende diensten betreffen de aan de huurders gefactureerde vergoeding in de kosten van het gebruik maken van de algemene faciliteiten. Direct met de huur samenhangende kosten van diensten, die in 2021 nog onder doorberekende diensten werden geboekt, worden vanaf 2022 opgenomen onder de opbrengsten uit verhuur.

De doorberekende personeelskosten betreffen de doorberekening van een deel van de kosten van de inzet van medewerkers van de afdeling Bedrijfsvoering ten behoeve van de Stichting Movies that Matter.

16.5 Overige baten met tegenprestatie

	2022	Begroting 2022	2021
Overige baten als gevolg van tegenprestatie	234	-	20.439
	234	-	20.439

In 2021 heeft Amnesty eenmalig 5000 collectebussen verkocht aan de Dienstenorganisatie Protestantse Kerk.

17 Overige baten

	2022	Begroting 2022	2021
Overige baten	795	-	-
	795	-	-

18 Internationale organisatie

	2022	Begroting 2022	2021
Bijdrage internationale organisatie	11.541.848	10.938.000	12.257.336
Internationaal beleidsadvies	267.008	195.000	157.716
Crisis Oekraïne	239.580	370.000	-
Overige kosten internationaal	24.127	204.000	79.014
Totaal Internationale organisatie	12.072.563	11.707.000	12.494.066

De bijdrage aan de internationale organisatie bestaat uit een binnen de Amnesty-beweging overeengekomen afdracht die wordt berekend op basis van de geworven baten, onder aftrek van de kosten fondsenwerving en overheadkosten. Plus eventueel een additionele bijdrage toegekend door Amnesty Nederland naar aanleiding van een verzoek daartoe door het Internationaal Secretariaat. Dat de afdracht € 603.848 hoger is dan begroot komt met name door de hoger dan verwachte opbrengst uit leden en merchandising en de lagere bestedingen bij fondsenwerving, waarover per saldo 62,5% wordt afgedragen aan het Internationaal Secretariaat.

De kosten van Internationaal beleidsadvies zijn € 72.008 hoger dan begroot. Dit komt door de inzet van een extra medewerker aan deze activiteit.

De kosten van de Crisis in Oekraïne vallen lager uit dan begroot doordat een deel van de begrote kosten door het Internationaal Secretariaat is betaald. Daarnaast is de begroting gebaseerd op een heel jaar, terwijl de medewerkers gedurende het jaar zijn ingestroomd.

19 Strategie, Onderzoek & Lobby

	2022	Begroting 2022	2021
Mensenrechtenprogramma's			
Mensenrechten in Nederland	936.129	981.000	715.102
Rule of Law	733.715	723.000	602.675
Bedrijvenwerk	442.359	501.000	477.429
	2.112.203	2.205.000	1.795.206
Mensenrechteneducatie in Nederland	192.629	194.000	-
Internationale projecten			
Human Rights Capacity building (HURICAP)	1.574.288	1.958.000	1.126.850
Policing & Human Rights	370.744	415.000	228.617
	1.945.032	2.373.000	1.355.467
Politieke Zaken	451.111	456.000	376.562
Overige programma's			
Relief	19.775	20.000	11.623
Code Yellow	-	-	800.179
Watching Big Brother	686.316	951.000	353.745
	706.091	971.000	1.165.547
Mensenrechtenbeleid overig	296.440	402.000	264.608
Totaal Mensenrechtenbeleid	5.703.506	6.601.000	4.957.390

Aan de mensenrechtenprogramma's en internationale projecten werd in 2022 € 520.765 minder uitgegeven dan begroot. Dit komt met name door een lagere besteding bij Huricap van € 383.712. In de eerste maanden van 2022 golden nog reisbeperkingen, waardoor het opstarten van de programma's met de partners vertraging heeft opgelopen.

De uitgaven voor Watching Big Brother zijn lager dan begroot doordat een deel van de activiteiten en de daarmee verband houdende kosten zijn doorgeschoven naar 2023 en 2024.

20 Campagnes & Mobilisatie

	2022	Begroting 2022	2021
Campagnes en Actie	853.497	827.000	889.056
Festivals & Events	643.139	472.000	448.479
Versterking Amnesty-beweging in Nederland	344.122	282.000	351.282
Regio's & Organising	940.342	1.006.000	796.181
Educatie	360.335	415.000	544.372
Jongeren	209.065	181.000	-
Campagnes & Mobilisatie overig	1.666	15.000	29.546
	3.352.166	3.198.000	3.058.916

De besteding voor Campagnes en Mobilisatie is € 154.166 hoger dan begroot. Dit is vooral het gevolg van de conservatieve begroting op Festivals en Events vanwege de onzekerheid rond de coronamaatregelen. Uiteindelijk hebben alle festivals doorgang kunnen vinden.

21 Communicatie

	2022	Begroting 2022	2021
Publiekscommunicatie			
Redactie	357.131	314.000	-
Voorlichting	341.691	379.000	516.503
Social Media	1.058.952	1.002.000	680.516
Website	258.661	286.000	319.215
Wordt Vervolg	759.201	691.000	693.948
Movies that Matter	185.278	196.000	302.518
Zichtbaarheid	520.723	573.000	340.120
Online Marketing	342.268	326.000	-
Communicatie overig	101.774	119.000	83.094
	3.925.679	3.886.000	2.935.914

De belangrijkste reden voor de hogere kosten in 2022 van € 39.679 t.o.v. de begroting is met name de inhuur van externe ondersteuning als gevolg van ziekteverzuim.

Ten opzichte van 2021 zijn de kosten in 2022 € 989.765 hoger vanwege met name (1) de verschuiving van begrote bedragen van Fondsenwerving naar Communicatie (€ 242.688), (2) uitbreiding van Social Media-activiteiten in 2022 (€ 378.436), (3) de invulling van Online Marketing (€ 342.268) en (4) de afbouw van ondersteuning van Movies That Matter (€ 117.240).

Kengetallen

	2022	Begroting 2022	2021
Bestedingspercentage 1 - t.o.v. baten			
Besteed aan de doelstelling	25.053.914	25.392.000	23.446.286
Som van de baten	30.682.711	30.273.000	30.033.311
Bestedingspercentage	81,7%	83,9%	78,1%
Bestedingspercentage 2 - t.o.v. lasten			
Besteed aan de doelstelling	25.053.914	25.392.000	23.446.286
Som van de lasten	31.387.772	32.109.000	30.654.191
Bestedingspercentage	79,8%	79,1%	76,5%

22 Wervingskosten

	2022	Begroting 2022	2021
Particulieren	2.783.603	3.100.000	3.495.133
Grote gevers	849.524	948.000	868.803
Collecte	516.357	542.000	408.399
Merchandising	116.701	117.000	115.294
Fondsenwerving overig	526.783	566.000	1.125.076
Totaal Wervingskosten	4.792.968	5.273.000	6.012.705

In de eerste maanden van het jaar beschikten wervingspartners over onvoldoende personeel om aan de vraagstelling van Amnesty te voldoen. Ook binnen werving konden niet alle vacatures (tijdig) worden ingevuld. Dit zijn de belangrijkste redenen voor de onderbesteding van € 480.032 ten opzichte van de begroting.

De lagere kosten ten opzichte van 2021 van € 1.219.737 kent meerdere oorzaken, te weten (1) de verschuiving van Wervingskosten naar Communicatie (€ 242.688), (2) de kosten voor marketing innovatie ad € 487.702 in 2021 (financiering vanuit bestemmingsreserve), (3) de hogere kosten in 2021 voor ledenwerving (in 2021 25.000 nieuwe leden, in 2022 20.000 nieuwe leden) ad € 711.530 en (4) de veranderde toerekening van de medewerkers van het Datateam (2021 Wervingskosten, 2022 Beheer en Administratie).

Kengetal

	2022	Begroting 2022	2021
Kostenpercentage werving			
Som van de geworven baten	30.072.241	29.831.000	29.606.241
Wervingskosten	4.792.968	5.273.000	6.012.705
	15,9%	17,7%	20,3%

23 Beheer en Administratie

	2022	Begroting 2022	2021
Kosten Beheer en Administratie	1.540.890	1.444.000	1.195.200
Totaal Beheer en Administratie	<u>1.540.890</u>	<u>1.444.000</u>	<u>1.195.200</u>

De toerekening aan 'Kosten Beheer en Administratie' is gedaan conform de daarvoor geldende richtlijn van Goede Doelen Nederland. De stijging t.o.v. 2021 wordt met name veroorzaakt door de inzet van extra personeel, de directe kosten van de verkiezingen voor de Ledenraad en de aangepaste toerekening van de directe personeelkosten van het Datateam.

Kengetal

	2022	Begroting 2022	2021
Percentage kosten Beheer en Administratie			
Kosten Beheer en Administratie	1.540.890	1.444.000	1.195.200
Som van de lasten	<u>31.387.772</u>	<u>32.109.000</u>	<u>30.654.191</u>
	4,9%	4,5%	3,9%

24 Saldo financiële baten en lasten

	2022	Begroting 2022	2021
Rentebaten	4.009	5.000	5.130
Rentelasten	22.765-	15.000-	31.591-
Dividend	8	45.000	3.005
Gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten	16.819	25.000-	51.033-
Kosten van beleggingen	26-	-	25-
	1.955-	10.000	74.514-

De rentebaten betreffen grotendeels de rente over de deposito's bij de Triodos Bank.

De rentelasten worden veroorzaakt door het feit dat alle banken boven een bepaald, per bank verschillend saldo, rente in rekening brengen. Amnesty probeert het betalen van rente zoveel mogelijk te beperken door optimaal gebruik te maken van de rentevrije bedragen van de verschillende banken. De verwachting is dat de rentevergoeding op spaarsaldi in 2023 weer positief zal zijn.

Van Wouthoud B.V., waarvan Amnesty eind 2017 20% van het aandelenkapitaal geschonken kreeg, werd in 2022 geen dividend ontvangen (2021:€ 3.000)

Het totale belang van Amnesty in Wouthoud B.V. steeg in 2022 met een bedrag van € 16.747 in waarde.

Toe te rekenen organisatiekosten

De personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingskosten maken onderdeel uit van de in de staat van baten en lasten opgenomen kosten van de hoofdgroepen Besteed aan de doelstelling (Internationale organisatie, Strategie, Onderzoek & Lobby, Campagnes & Mobilisatie en Communicatie), Wervingskosten en Kosten Beheer en Administratie, en worden over deze hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Zie ook de toelichting onder 'toelichting lastenverdeling'.

	2022	Begroting 2022	2021
<i>Personeelskosten</i>			
Salarissen	6.899.368	7.089.000	6.172.928
Sociale lasten	1.248.748	1.219.000	1.056.464
Pensioenkosten	1.201.678	1.223.000	1.082.375
Extern personeel / mobiliteit/ziektevervangning	619.972	466.000	397.977
Woon-werk reiskosten	92.489	90.000	34.925
Duurzame inzetbaarheid	184.220	180.000	145.789
Wervingskosten	9.384	20.000	29.870
Overig	129.480	177.000	120.143
Doorberekende personeelskosten aan derden	160.629-	129.000-	82.084-
	10.224.710	10.335.000	8.958.387

De personeelskosten zijn ruim € 100.000 lager uitgevallen dan begroot voor 2022. Niet alle vacatures zijn tijdig ingevuld waardoor externen zijn ingezet. Hierdoor vallen salarissen (inclusief sociale lasten en pensioenkosten) lager uit en de post extern personeel hoger uit dan begroot.

De post Duurzame inzetbaarheid sluit krap boven begroting. Hierin zijn onder andere opgenomen de trainingen projectmatig werken.

	2022	Begroting 2022	2021
Huisvestingskosten			
Onderhoud	45.582	30.000	53.688
Schoonmaak	103.444	115.000	96.621
Energie	76.182	80.000	63.526
Grondlasten, onroerendgoedbelasting etc.	34.249	40.000	37.021
Beveiliging	156.186	80.000	42.687
Inhuur deskundige aankoop/verkoop kantoorpand	-	20.000	-
	415.643	365.000	293.543

De kosten voor beveiliging zijn bijna twee keer zo groot als begroot. Vanwege de gespannen situatie in de Nederlandse samenleving ontkwam ook Amnesty niet aan het opschalen van de veiligheidsmaatregelen. Nadat in 2021, naast de sluitrondes, ook de openingsrondes van het pand geheel werden overgedragen aan een beveiligingsorganisatie, is er in 2022 voor gekozen om tijdens kantooruren en evenementen permanent een gediplomeerd beveiligers aanwezig te hebben achter de receptie. Alle vrijwillige receptionisten zijn na de coronaperiode gestopt. Voor 2023 wordt er gekeken naar een definitieve oplossing.

	2022	Begroting 2022	2021
Kantoor- en algemene kosten			
Bureaunkosten	925.529	901.000	786.634
Overige kosten werkorganisatie	390.519	521.000	357.547
	1.316.048	1.422.000	1.144.181
Afschrijving			
Afschrijving gebouwen	343.873	348.000	366.554
Afschrijving kantoorinventaris	54.889	61.000	68.550
Afschrijving computerapparatuur	82.193	85.000	93.879
Afschrijving CRM-systeem	-	-	19.761
Totaal afschrijving	480.955	494.000	548.744
Totaal toe te rekenen organisatiekosten	12.437.356	12.616.000	10.944.855

Nadere specificatie kantoor- en algemene kosten

	2022	Begroting 2022	2021
Bureaunkosten			
Telefonie	7.003	45.000	44.840
Verzendkosten	37.423	40.000	28.331
Reproductie	16.543	20.000	12.770
Kantoorartikelen	2.649	7.000	2.975
Huishouding	76.271	80.000	27.010
Informatie Technologie	601.145	579.000	650.243
Datateam	184.495	130.000	20.465
	925.529	901.000	786.634

De post Telefonie laat een besparing zien vanwege de overgang naar bellen via Microsoft Teams.

De kosten van huishouding zijn hoger dan in 2021 doordat er in 2022 door het afschaffen van de corona-maatregelen weer normaal gebruik werd gemaakt van het kantoorpand.

De kosten van Informatie Technologie liggen ook hoger dan begroot door met name de hogere kosten van de uitbesteding van de IT-helpdesk en het werkplekbeheer aan een externe partij.

De kosten van het Datateam zaten in 2021 voor een groot deel begrepen in de kosten Informatie Technologie. De kosten voor 2022 waren hoger dan begroot doordat we voor het gebruik van de collecte community in Salesforce noodzakelijkerwijs andersoortige, duurdere licenties hebben moeten aanschaffen.

	2022	Begroting 2022	2021
Overige kosten werkorganisatie			
Declaraties dienstreizen	682	5.000	628
Advies- en verenigingskosten	83.170	100.000	177.625
Integriteit	-	25.000	-
Innovatie	105.083	130.000	-
Ondernemingsraad	335	9.000	1.596
Overige secretariaatskosten & representatie	30.961	10.000	2.402
Diversiteit en inclusie	30.805	50.000	-
Documentatie- en informatiemateriaal	3.534	7.000	3.767
AVG	-	-	36.978
Verzekeringskosten	38.971	45.000	43.004
Bankkosten	35.521	40.000	34.642
Accountantskosten	61.457	60.000	56.905
Project betaalsysteem	-	40.000	-
	390.519	521.000	357.547
Totaal kantoor- en algemene kosten	1.316.048	1.422.000	1.144.181

De advies- en verenigingskosten zijn een stuk lager dan in 2021 vanwege de extra kosten in 2021 met betrekking tot de inhuur van een adviesbureau voor de begeleiding van het ontwikkelen van een nieuwe meerjarenstrategie en de inhaalslag die plaatsvond in verband met de implementatie van het integriteitsbeleid, waarvoor alle medewerkers een training morele oordeelsvorming volgden.

De post Innovatie betreft grotendeels de kosten voor het ontwikkelen van meer innovatiekennis binnen de organisatie middels innovatietraining en de inhuur van een bureau voor het ontwikkelen van nieuwe handelingsperspectieven met impact.

De post Overige secretariaatskosten & representatie is in 2022 eenmalig hoog vanwege de verwachte aanpassing van de afspraken met de Belastingdienst. In 2023 worden nieuwe btw-afspraken met de Belastingdienst vastgelegd, die al vanaf 1 januari 2022 effect zullen hebben. Hiermee is voor 2022 een bedrag van € 28.913 gemoeid.

Personeelsbestand

In 2022 was er een gemiddelde formatie van 115,9 FTE aan betaalde medewerkers aan het werk voor Amnesty Nederland (in loondienst, gedetacheerd of ingehuurd). Gedurende het boekjaar 2022 bedroeg het gemiddeld aantal medewerkers in loondienst 109,1 FTE, als volgt verdeeld over de organisatorische eenheden:

	2022
Directie & Staf	5,5
Medewerkers Amnesty Oekraïne	2,5
Campagnes en Mobilisatie	19,5
Communicatie en Fondsenwerving	28,5
Strategie, Onderzoek en Lobby	28,6
Bedrijfsvoering	24,5
Totaal gemiddeld aantal FTE in loondienst	109,1

Naast de medewerkers met een dienstverband in 2022 was er 6,8 FTE aan gedetacheerde medewerkers of medewerkers die op freelancebasis werkzaamheden voor Amnesty Nederland verrichtten (2021: 6,7 FTE).

De toename van het gemiddeld aantal FTE in loondienst ten opzichte van 2021 (96,7 FTE) is onder meer het gevolg van uitbreiding binnen de staf (2,1 FTE) en de indiensttreding van onze Oekraïense collega's (2,5 FTE). Daarnaast heeft uitbreiding plaatsgevonden binnen de hele organisatie vanwege de uitvoering en ondersteuning van nieuwe projecten.

Al onze medewerkers waren werkzaam in Nederland.

Bezoldiging van de directie

Naam Functie	D.H. Oudshoorn DIRECTEUR
Dienstverband	
Aard (looptijd)	ONBEPaald
Uren	40
Part-time percentage	100
Periode	1/1 - 31/12
Bezoldiging (€)	
Jaarinkomen	
<i>Brutoloon / salaris</i>	128.351
<i>Vakantiegeld</i>	10.268
<i>Vaste eindejaarsuitkering</i>	-
<i>Niet opgenomen vakantiedagen</i>	-
Totaal jaarinkomen	138.619
Belastbare vergoedingen / bijtellingen	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	18.742
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindiging dienstverband	-
Totaal 2022	157.361
Totaal 2021	150.313

Het jaarinkomen van de directeur (in loondienst) blijft in 2022 met € 138.619 binnen het maximum van € 144.600 volgens de Regeling 'Beloning directeuren van goededoelenorganisaties'. Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen / bijtellingen, de pensioenlasten, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn samen, blijven met € 157.361 binnen het in de regeling opgenomen maximum van € 180.000 per jaar voor functiegroep I.

Zie voor een toelichting op de directiebezoldiging hoofdstuk 6 in het jaarverslag.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

De bestuursleden ontvangen geen bezoldiging.

Overzicht gebonden inkomsten

Bestemming	Begrepen in inkomstencategorie							2022	Begroting 2022	2021
	Bijdragen van leden	Donaties van overige particulieren	Bijdragen van en via groepen	Baten van bedrijven	Bijdrage Nationale Postcode Loterij	Subsidies van Overheden	Baten van instellingen			
HURICAP - Min. van Buitenlandse Zaken	-	-	-	-	-	1.221.853	-	1.221.853	1.537.000	843.147
HURICAP - ASN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
HURICAP - Stichting De Hoorn	-	-	-	-	-	-	10.000	10.000	-	-
HURICAP - overige donoren	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal Huricap	-	-	-	-	-	1.221.853	10.000	1.231.853	1.537.000	843.147
Relief	670	605	1.500	-	-	-	-	2.775	-	3.620
Pride	-	-	-	-	-	-	-	-	-	615
Mensen zonder verblijfsrecht 2018	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44.444
Mensenrechteneducatie MBO	-	500	-	-	-	-	-	500	-	25.000
Saudi Arabië	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bijdrage AI Hongarije	-	-	-	-	-	-	9.500	9.500	-	9.650
Bijdrage AI Polen	-	-	-	-	-	-	9.500	9.500	-	9.650
Masterclasses	-	-	-	79.301	-	-	22.500	101.801	50.000	89.748
Onderzoeksplaatsen Rusland	800	-	-	-	-	-	-	800	-	1.300
Alles onder controle? Mensenrechten in protest	-	-	-	-	-	-	4.900	4.900	4.000	19.600
Trans Health Workshop Hong Kong	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.000
MR-situatie Oeigoeren en Tibettanen in China	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7.500
Future Generation Fund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	52.367
Subs Predictive Policing	-	-	-	-	-	-	167.546	167.546	183.000	-
Subs Seksueel Geweld	-	-	-	-	-	-	80.000	80.000	88.000	-
Test Messaging	-	-	-	-	-	-	10.000	10.000	10.000	-
Be There (Internationaal Secretariaat)	10.000	10.000	-	-	-	-	-	20.000	-	-
Code Yellow	-	-	-	-	-	-	-	-	-	800.179
Watching Big Brother	-	-	-	-	645.308	-	-	645.308	912.000	336.640
Totaal OVERIGE	11.470	11.105	1.500	79.301	645.308	-	303.946	1.052.630	1.247.000	1.407.313
Totaal 2022	11.470	11.105	1.500	79.301	645.308	1.221.853	313.946	2.284.483		
Begroting 2022	-	-	-	50.000	912.000	1.537.000	285.000		2.784.000	
Totaal 2021	2.785	28.400	1.650	89.748	1.136.819	843.147	147.911			2.250.460

Dit overzicht geeft aan welk deel van de inkomsten een door de giftgever, in overleg met Amnesty, bepaalde gebonden bestemming heeft.

Toelichting lastenverdeling

(alle bedragen in euro's)

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

	Doelstelling				Wervingskosten	Beheer en Administratie	Totaal 2022	Begroot 2022	Totaal 2021
	Internationale organisatie	Strategie, onderzoek en lobby	Campagnes en mobilisatie	Communicatie					
Afdrachten aan verbonden organisaties	11.541.848	565.000	-	-	-	-	12.106.848	11.503.000	13.387.515
Verstreckte subsidies en bijdragen	-	629.944	2.522	187.500	2.876	-	822.842	7.990.000	540.226
Publiciteit en communicatie	-	18.474	337.723	890.593	2.166.473	17.985	3.431.248		4.036.347
Overige directe lasten	47.023	704.224	609.928	457.201	717.942	53.160	2.589.478		1.738.108
Personeelskosten	397.643	3.112.347	1.974.667	1.965.129	1.566.651	1.208.273	10.224.710	10.335.000	8.958.387
Huisvestingskosten	16.164	126.518	80.272	79.883	63.685	49.121	415.643	365.000	293.543
Kantoor- en algemene kosten	51.181	400.598	254.167	252.936	201.648	155.518	1.316.048	1.422.000	1.151.321
Afschrijvingen	18.704	146.401	92.887	92.437	73.693	56.833	480.955	494.000	548.744
	12.072.563	5.703.506	3.352.166	3.925.679	4.792.968	1.540.890	31.387.772	32.109.000	30.654.191

Lasten worden onafgeveerd in drie hoofdgroepen:

- Besteed aan de doelstelling
- Wervingskosten
- Kosten Beheer & Administratie

De kosten van besteding aan de doelstelling en werving baten bestaan uit twee componenten: directe kosten en indirecte kosten. Bij directe kosten is er een directe relatie tussen de kosten en de doelstelling. Deze worden voor 100% toegerekend aan de betreffende hoofdgroep. De indirecte kosten (zoals voor bedrijfsvoering, IT, facilitaire zaken en HR) hebben geen directe relatie met een specifieke doelstelling en worden over de hoofdgroepen verdeeld via een verdeelsleutel die gebaseerd is op de loonkosten van de medewerkers die direct werkzaam zijn op de hoofdgroepen.

Conform de aanbeveling van Goede Doelen Nederland (GDN) worden de kosten van bestuur, ledenraad, directiesecretariaat, control en financiële administratie voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de directie worden via de eerder genoemde verdeelsleutel verdeeld over de hoofdgroepen. De kosten van de coördinatie van de afdeling Bedrijfsvoering worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Kosten Beheer & Administratie. De kosten van de coördinatie van de afdelingen Strategie, Onderzoek & Lobby, Campagnes & Mobilisatie en Communicatie worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Besteed aan de doelstelling. De kosten van de coördinatie van de afdeling Fondsenwerving worden voor 100% toegerekend aan de hoofdgroep Wervingskosten.

Deze jaarrekening is vastgesteld op 13 april 2023.

Bestuur:

Frank Heemskerk, voorzitter
Cees Breederveld, vice-voorzitter
Nynke Runia, secretaris
Martijn Herrmann, penningmeester
Rob Becker, lid
Marilyn Haimé, lid
Nenita La Rose, lid
Pim van den Dungen, lid
Nora Ait Boubker, lid

Directie:

Dagmar Oudshoorn, directeur

OVERIGE GEGEVENS

3

Controleverklaring

De controleverklaring van de onafhankelijke accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Resultaatverdeling

In de statuten zijn geen bepalingen opgenomen aangaande resultaatverdeling.

Nevenvestigingen

- Amnesty International's Center for International Justice
Bezuidenhoutseweg 99
2594 AC Den Haag

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

Amnesty International
Postbus 1968
1000 BZ Amsterdam

T 020 626 44 36
E amnesty@amnesty.nl
W www.amnesty.nl
F [Facebook.com/amnestynl](https://www.facebook.com/amnestynl)
I [amnestynl](https://www.instagram.com/amnestynl)
T [@amnestynl](https://www.tiktok.com/@amnestynl)